

25F • NEDERLAND F1,45

Nr 31 - 36^e jaargang
weekblad

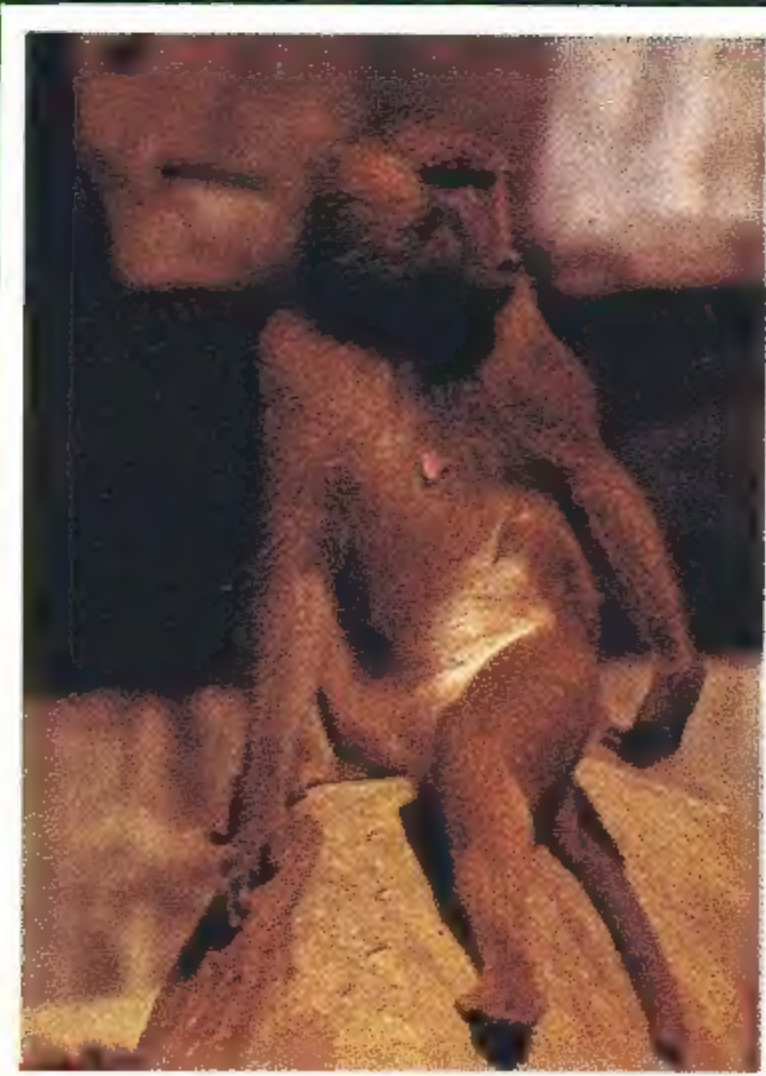
Kuifje

SAFARI

**GIEL EN MARIE in
DE MENSAPEN VAN
HAMADRAS**

+ poster BAVIANEN

Tekst & Drabbellonnetjes

Je kent het spel onderhand wel?

Er zijn heel wat lezers die al meespeelden en trachtten een nieuwe dialoog te bedenken bij een tekening uit één van de nummers van de voorbije twaalf maanden.

Iedere inzending die in het blad verschijnt wordt met 500 F. beloond. Natuurlijk op voorwaarde dat je je naam, voornaam, leeftijd, volledig adres en rekeningnummer bij je inzending slegt.

EN NU
DE
VOLGENDE
CONDITIE-
OEFENING...

Frederik Deflo — 8610 — Wevelgem (uit «Alex» van J. Martin)

Lucette Barquegneau — 7300 — Quaregnon (uit «Thorgal» van Rosinski).

Bernard de Hauwere — 9300 — Aalst (uit «Thorgal» van Rosinski).

HMM! LEKKER, DAT RUGKRABBERTJE!

Philippe Nollet
4030 Liège
(uit «Ian Kaledine»
van Ferry).

Frederic Meert
1040 Brussel
(uit «Thorgal»
van Rosinski).

Dit weekblad moet verkocht worden tegen de verplichte prijs.
Het mag noch in een leesmap, noch in huur gegeven worden, behalve wanneer de uitgever zijn toestemming heeft verleend!
Tekeningen en manuscripten — niet door ons gevraagd — worden niet teruggezonden.

Het weekblad «KUIFJE» Lombard Uitgaven
P.-H. Spaaklaan 1-11, 1070 Brussel — Prk. 000-0190916-20

Uitgever: Raymond LEBLANC, ls. Gerardlaan 9
1160 Brussel
Directeur: Guy LEBLANC
Redactie: J.-L. VERNAL, M. LEGENDRE
Fotogravure: DE SCHUTTER N.V.
Offsetdruk: Montsouris-Massy (Frankrijk)

ABONNEMENTEN

	BELGIË	BUITENLAND	
		+ verzendingskosten	TOTAAL
3 maanden (+ 1 extra-nummer)	395 BF	—	—
6 maanden (+ 2 extra-nummers)	775 BF	375 BF	1.150 BF
1 jaar (+ 4 GRATIS extra-nummers)	1.355 BF	730 BF	2.085 BF
2 jaar (+ 8 GRATIS extra-nummers)	2.680 BF	1.450 BF	4.130 BF

KUIFJE-NEDERLAND

Albracht Lektuur diensten b.v. Postbus 60
3417 ZH Montfoort - Tel.: 03484-2544 (kantooruren)

Abonnementen: 3 maanden f. 16,25 - 1 jaar f. 65
Advertenties: KUIFJE-NEDERLAND - Tel.: 03484-2544

BUITENLAND

Frankrijk en Zwitserland: S.A.R.L. CINQ POUCE
80 avenue du Maine - 75014 Paris
Canada: PERIODICA 7045 Av. du Parc, MONTREAL 303 P.Q.

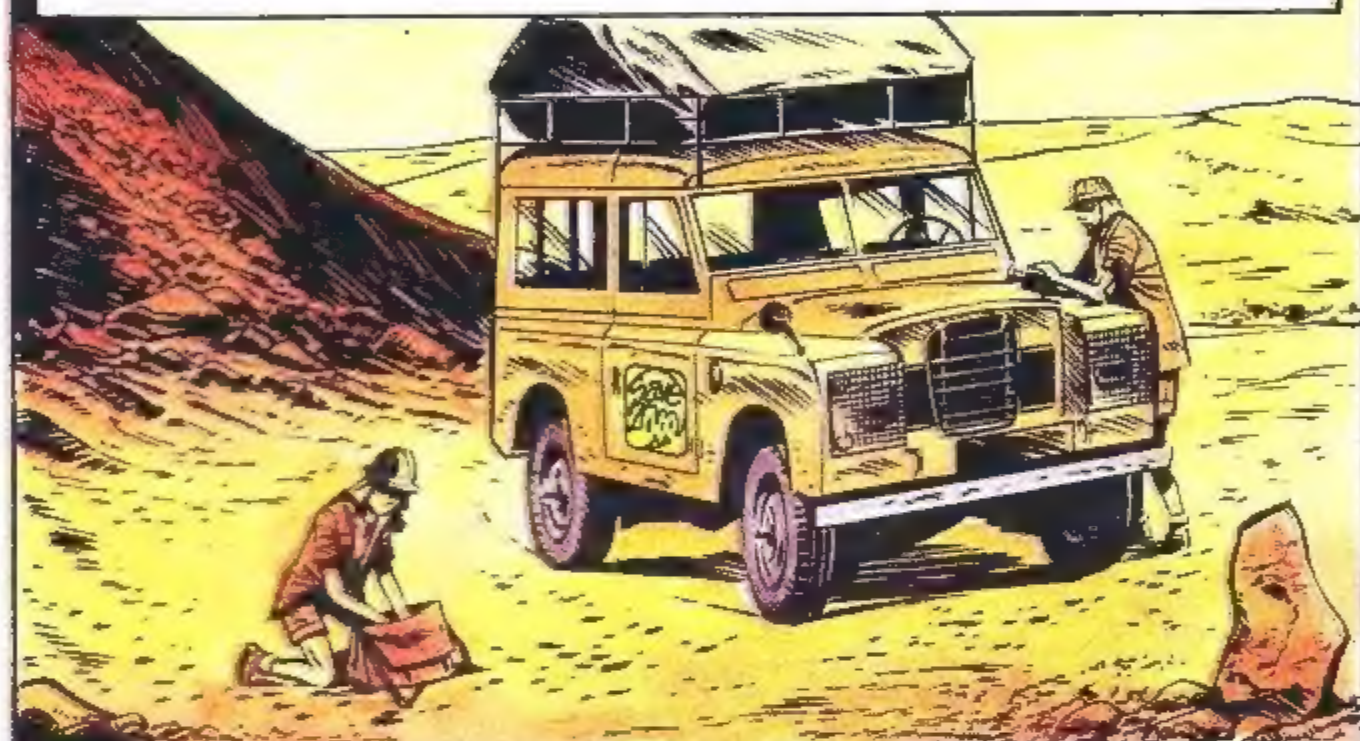
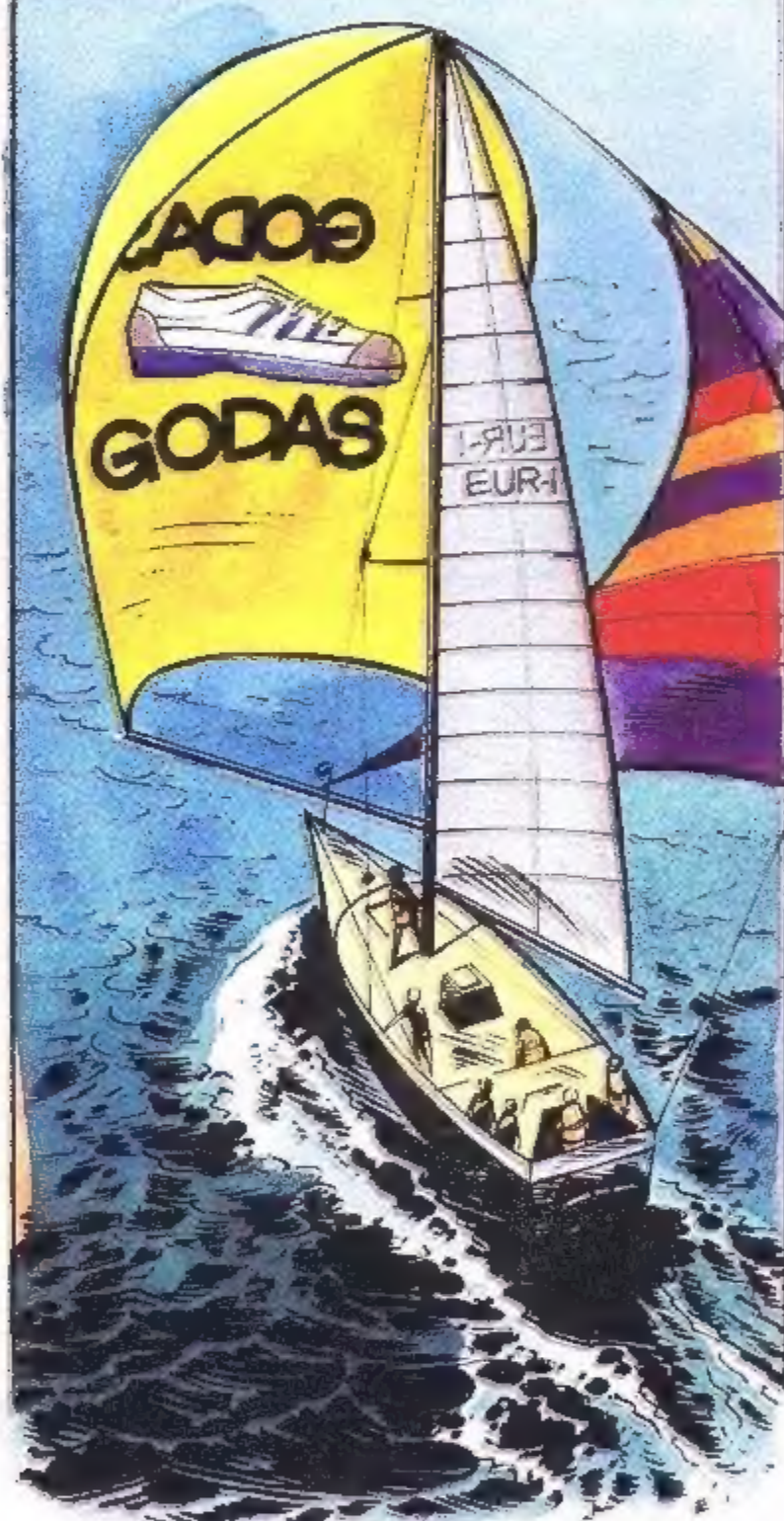
MARIA en GIEL

MAGDA
LAMQUET

ONZE PLANET is een grote
bol waarover je heerlijk
rond kan trekken op zoek
naar raadsels en mys-
teries ...

... MAAR HET AVONTUUR,
OOK AL WORDT HET
GESPONSORD DOOR EEN
FIRMA IN SCHOENEN
OF IN CHOCOLADE BIJFT
AVONTUUR
MET EEN GROTE "A".

HET LEVEN VAN EEN WETENSCHAPPELIJKE ONDERZOEKER
LIJKT WEL WAT OP DAT VAN EEN AVONTURIER, MAAR EEN
DING MOETEN WE GOED BENADRIJKEN: AVONTUUR, ZELFS
DAT MET EEN KLEINE "A" KOST VEEL GELD!

DAAR KOMEN WE ONDER ANDERE AAN DOOR HET VERKOPEN
VAN ONZE SOUVENIRS, DE INKOMSTEN LIJZEN ONZE BOEKEN
EN DOOR HET GEVEN VAN LEZINGEN...

VERKENNINGEN VAN DE
GLOBE
PRESENTEERT:
**"DE MENSAPEN VAN
HAMADAS"**
EEN EXPEDITE GEORGANISEERD
DOOR: "SAVE 2000"
VANAVOND OM 20.00 UUR
PRIJS: JONGEREN: 50 FR.
VOLWASSENEN: 80 FR.

DE EERSTE AVOND VAN ONZE RONDEIS MET "DE MENSAPEN VAN
HAMADAS" BESTOND HET PUBLIEK UIT JONGE SCHOLIEREN
EN HUN LERAREN...

HET IS NIET EENVOLDIG OM LEERLINGEN DIE
VERPLICHT NAAR JE MOETEN LUISTEREN TE
BOEIEN!... TOCH KAN IK JE VERZEKEREN DAT
JE DIE AVOND EEN SPELD HAD KUNNEN
HOREN VALLER...

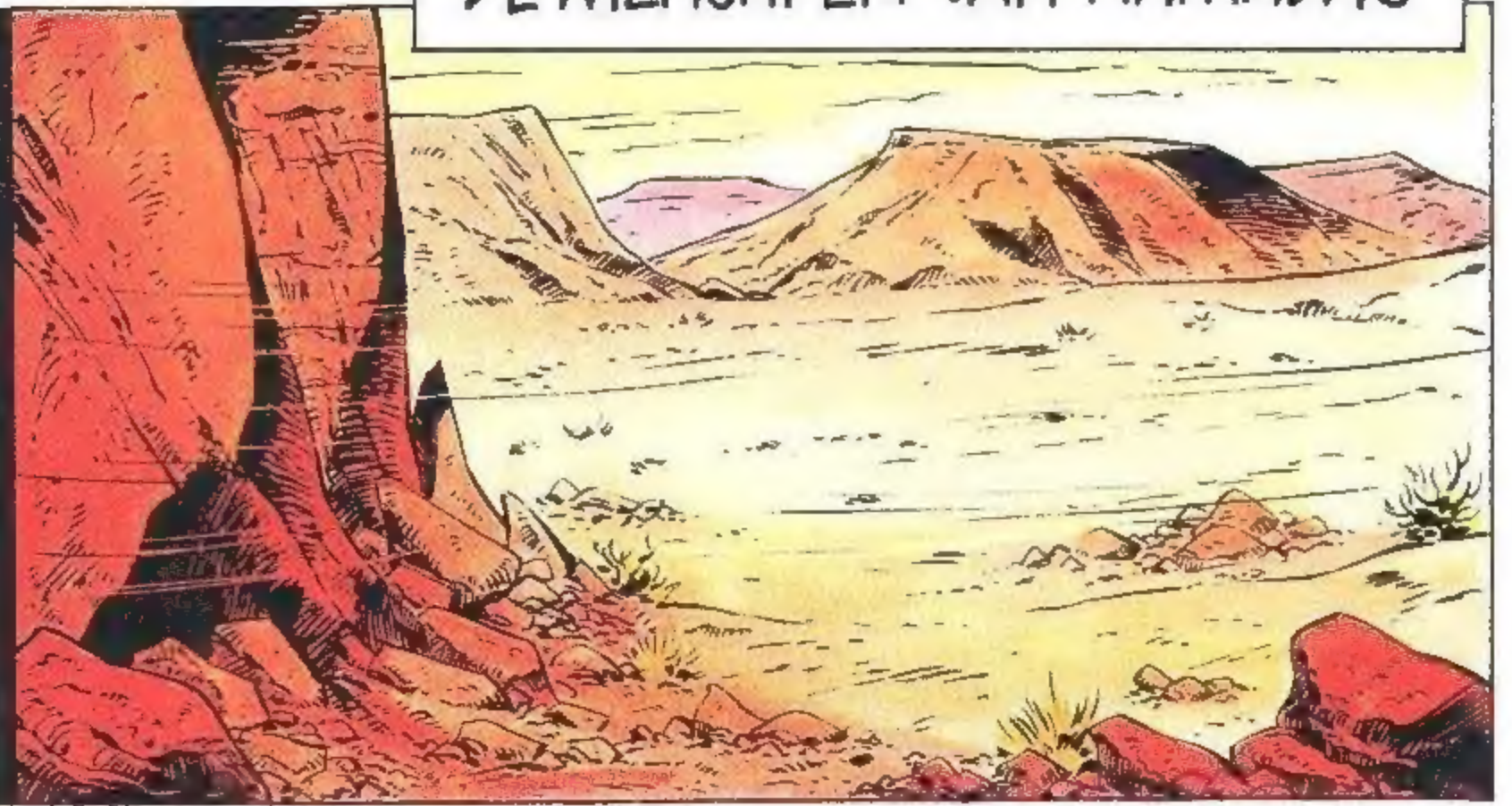

"DE MENSAPEN VAN HAMADAS"

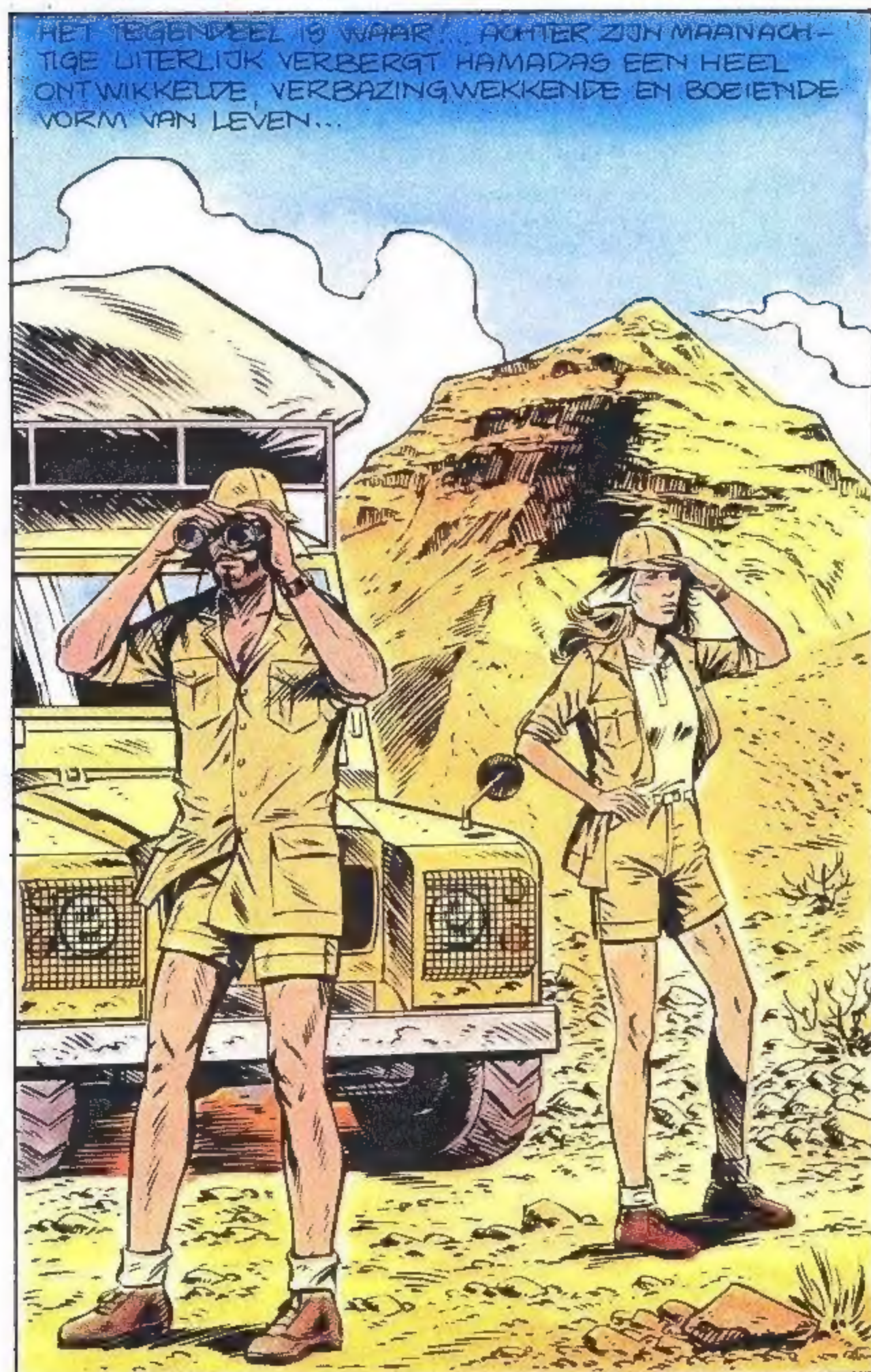
HAMADAS IS EEN BRANDEND
HEET GEBIED OP DE GRENS VAN
HET ETHIOPISCHE ROTSMASSIEF EN
DE WOESTIJN VAN SOMALIË ...

HAMADAS, DE VERSCHROEIDE AARDE ... DE RODE KLEUR VAN DE
ROTSSEN EN DE VERSTIKKENDE WOESTIJNWINDEN MAKKEN ALLES
NOG NAARGEESTIGER ...

JE ZOU KUNNEN DENKEN DAT DE FAUNA IN ZO'N
SMOORHETE OMGEVING BEPERKT IS TOT ENKELE
SLOME HAGEDISSEN OF TOT SMERIGE INSECTEN
MET EEN SOORT MIDDELEEUWSE PANTSERS ...

HET TEGENDEEL IS WAAR ... ACHTER ZIJN MAANACH-
TIGE UITERLIJK VERBERGT HAMADAS EEN HEEL
ONTWIKKELDE, VERBAZINGWEKKENDE EN BOEIENDE
VORM VAN LEVEN ...

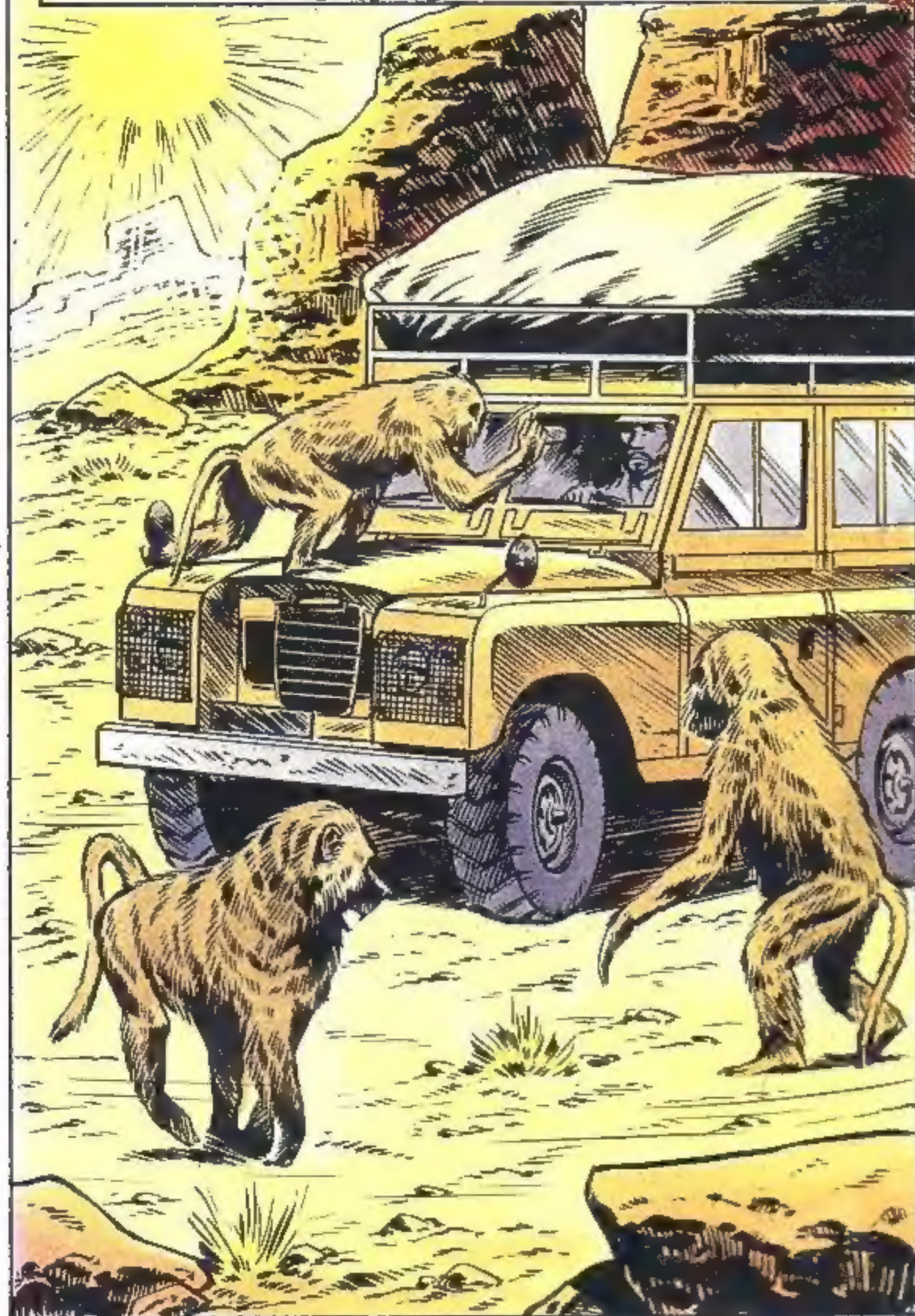
VOOR DE ONTMOETING MET DIE VORM VAN
LEVEN ZIJN WIJ ERHEEN GEGAAN ...

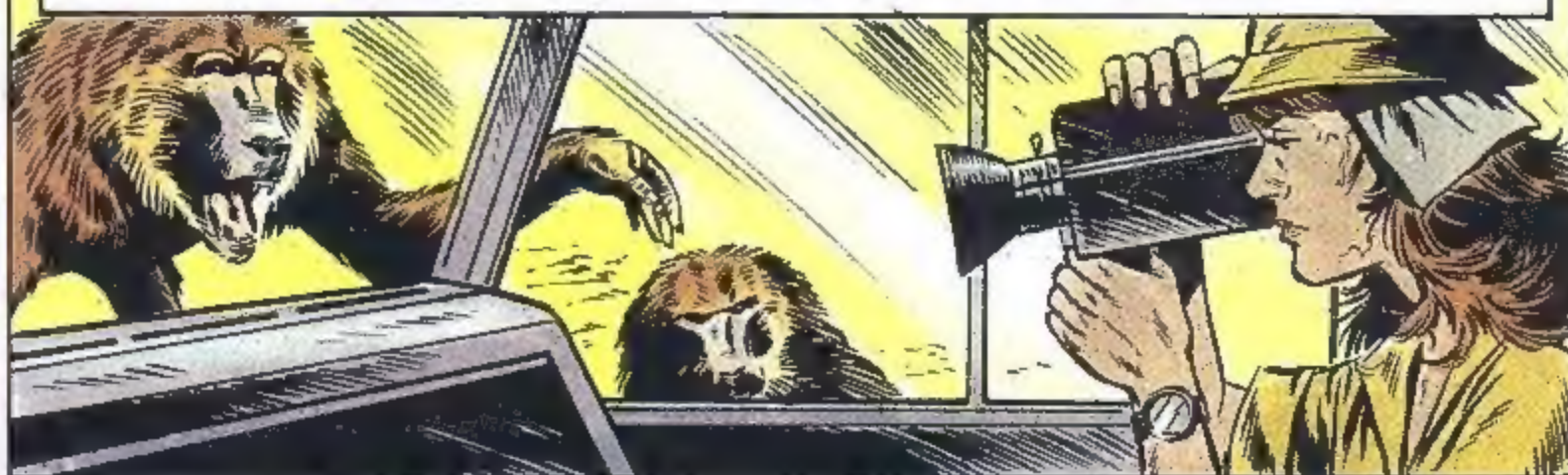
EN WE ZULLEN NIET SNEL ONZE EERSTE
ONTMOETING VERGETEN MET DE
BAVIANEN VAN HAMADAS !...

GEVAARLIJK ZIJN DEZE BAVIANEN NIET ECHT... HUN AGRESSIVITEIT BESTAAT VOOR HET GROOTSTE GEDEELTE UIT INTIMIDATIE. HIER PROBEREN ZE ONS AAN HET VERSTAND TE BRENGEN DAT WE HUN TERRITORIUM MOETEN VERLATEN...

WE WAREN NIET VAN PLAN ONS BANG TE LATEN MAKEN, HOEWEL DE HITTE IN DE LAND-ROVER AL SNEL ONDRAGELIJK WERD.

WE HEBBEN NOG TIJD GEHAD OM EEN VREEMD VOORVAL TE FILMEN. KIKK GOED NAAR DEZE BAVIAAN... HIJ ZOEKT EEN STEEN, EN NIET ZOMAAR EEN STEEN!

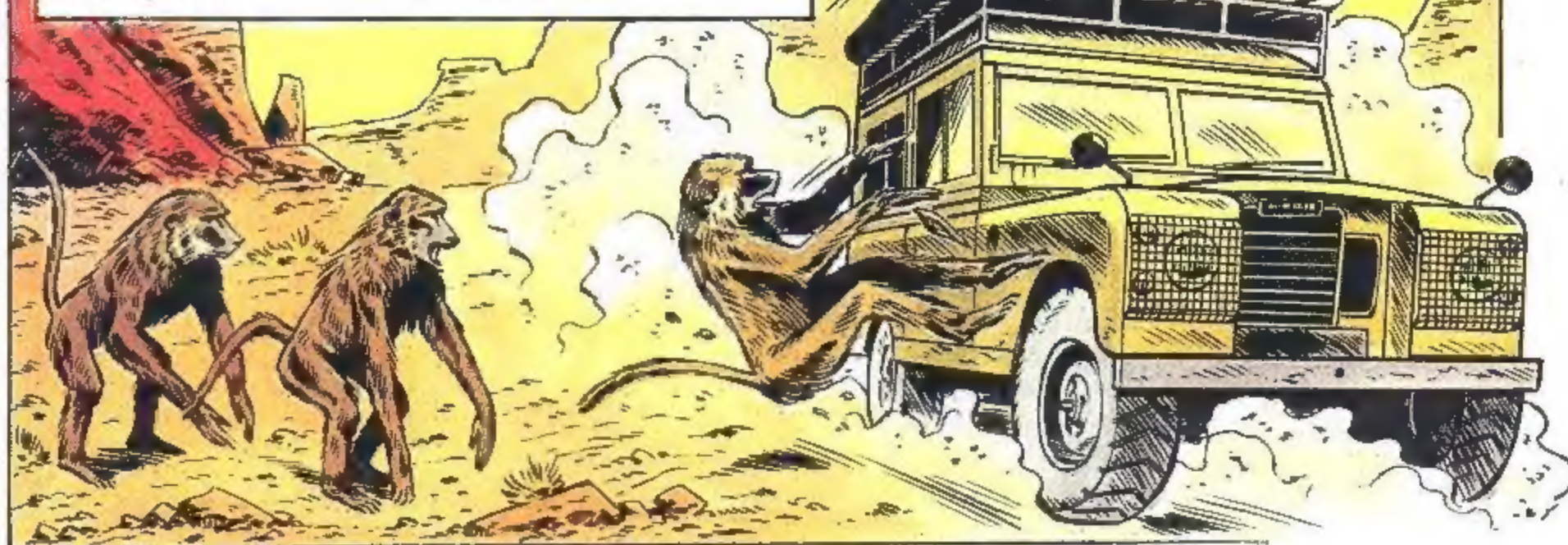
HEEL GEDULDIG HEEFT HIJ EEN GESCHIKTE STEEN UITGEZOCHT, SCHERP EN GROOT GENOEG VOOR HET DOEL DAT ALLEEN ZIJN HANDEN KENNEN!

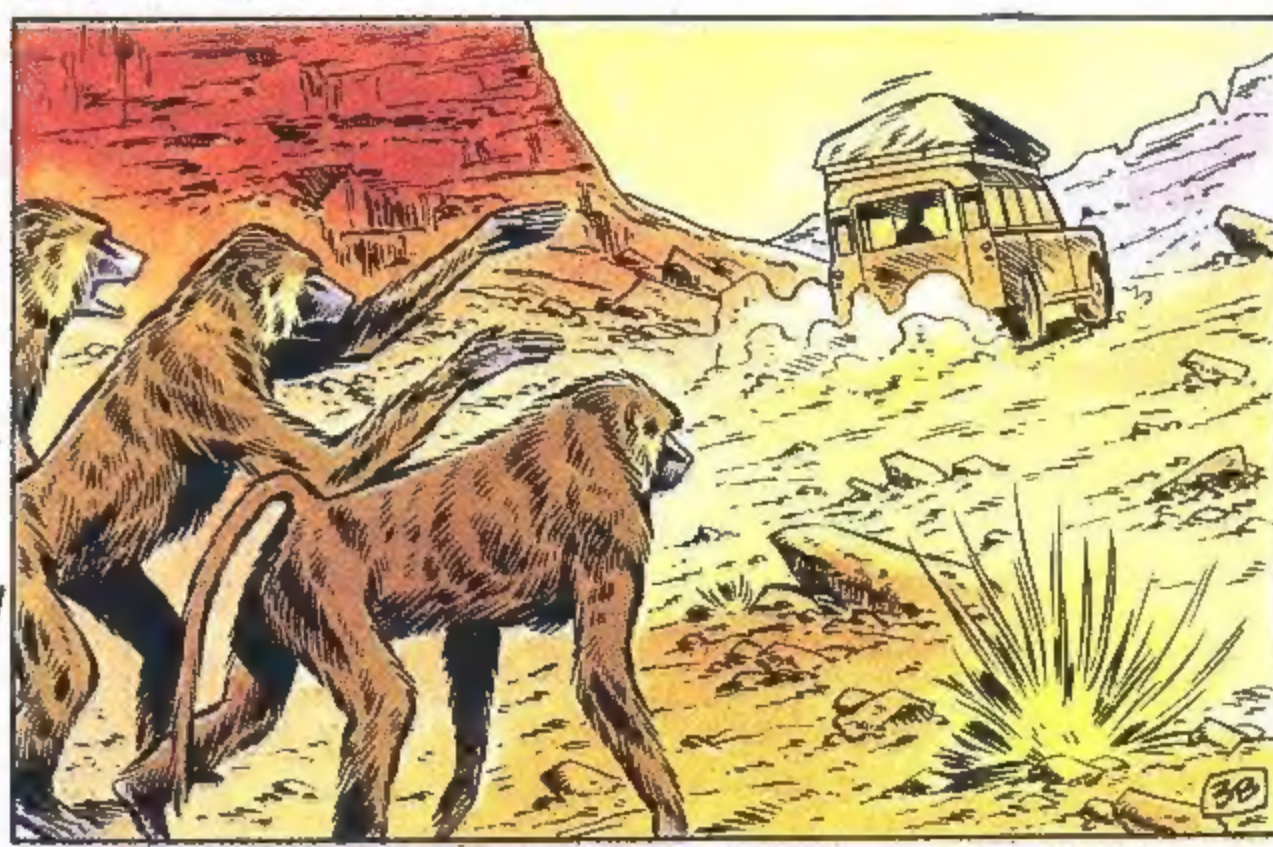
INSLAAN VAN DE VOORRUIT!

DAT IS GEEN INTIMIDATIE MEER! HET WAS ECHT BEANGSTIGEND EN HET WERD HOOG TIJD OM TE VERTREKKEN...

EEN STEEN PAKKEN OM TE **SLAAN** LIJKT EEN ONBETEKENEND GEBAAR... TOCH WAREN WE VOOR EEN DERGELIJK GEBAAR NAAR HAMADAS GEGAAN... EN DE VOLGENDE DAGEN Zouden ZE ONS NOG VAKER TOENEN DAT ZE HUN BIJNAAM TEN VOLLE VERDIENEN: "MENSAPEN"!

NA EEN EERSTE NACHT, WAARIN DE TEMPERATUUR DAALDE TOT -8° , ZIJN WE OP TIJD OP PAD GEGAAN...

ONS DOEL WAS DE GROT TE ONTDEKKEN WAAR DOOR VOORBIJTREKKENDE TOLJAREGS VREEMDE, JA BIJTENGEWONE DINGEN WAREN GEZIEEN...

DE BESCHRIJVING WAS NOG AL VAAG EN WE WAREN BANG IN EEN RONDJE TE RIJDEN. GELUKKIG KWAMEN WE EEN BAVIANEN FAMILIE TEGEN...

EEN INDRIJKWEKKEND MANNETJE MET ZIJN VIJF VROUWJTJES...

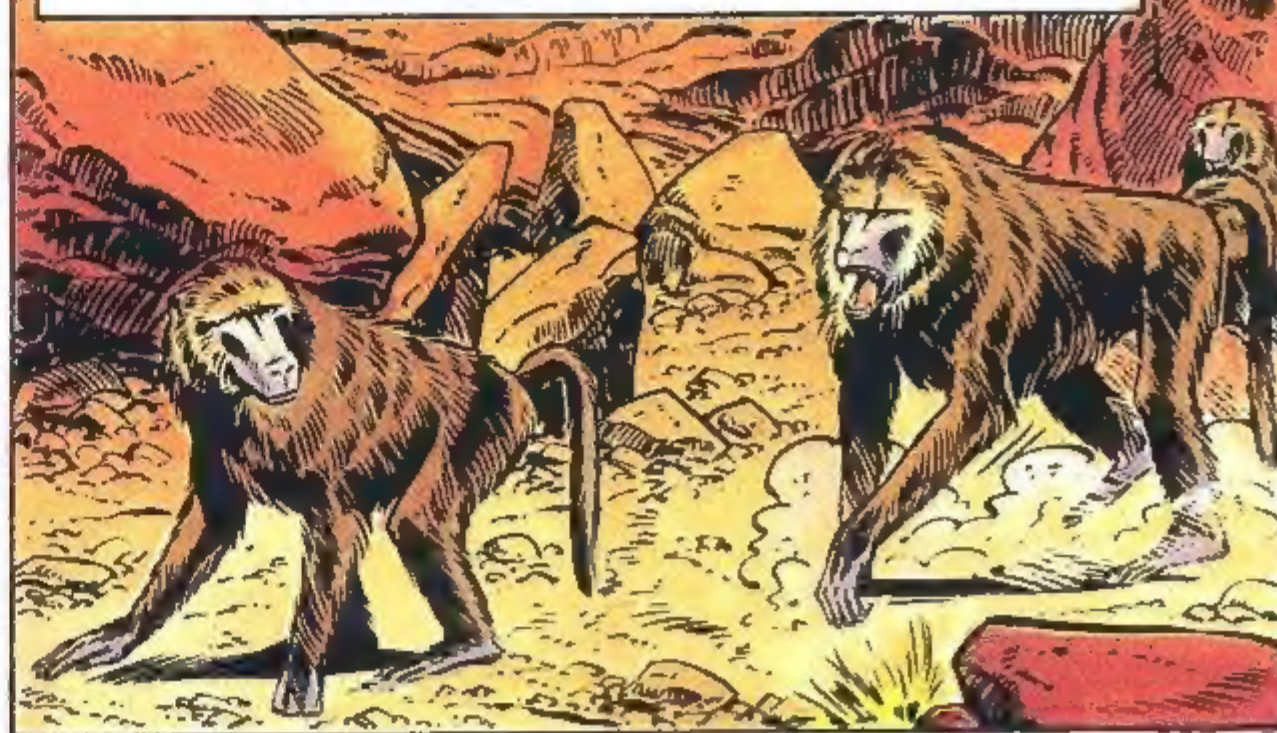
HOEWEL BAVIANEN IN ANDERE STREKEN IN GROEPEN LEVEN, VORMEN DIE VAN HAMADA'S FAMILIES VAN DIT TYPE DIE ONAFHANKELIJK VAN ELKAAR LEVEN...

ENKELE MANNETJES VERDELEN DE VROUWJTJES ONDER ELKAAR; DE OVERIGEN DIE TE JONG OF TE ZWAK ZIJN WORDEN ZO GERWONGEN TOT EEN LEVEN ALS PARASieten, ZOALS DEGENEN DIE ONS DE VORIGE DAG HADDEN "AANGEVALEN".

TERWIJL WE DEZE FAMILIE VOORZICHTIG VOLGDEN HADDEN WE DE GELEGENHEID OM TE ZIEN HOE BEZITTERIG HET MANNETJE ZICH GEDRAAGT; WEE HAAR DIE NIET OPSCHiet !...

DE STRAF IS MEEDOGENLOOS...

NEE ... DE EMANCIPATIE VAN DE VROUWTJES ZAL BIJ DE BAVIANEN NOG WEL EVEN OP ZICH LATEN WACHTEN !

ONS GEDULD BIJ HET VOLGEN VAN DE JALOEERSE BAVIAAN MET ZIJN HAREM WERD BELOOND, HIJ LEIDDE ONS REGELRECHT NAAR DE GEZOCHTE GROT...

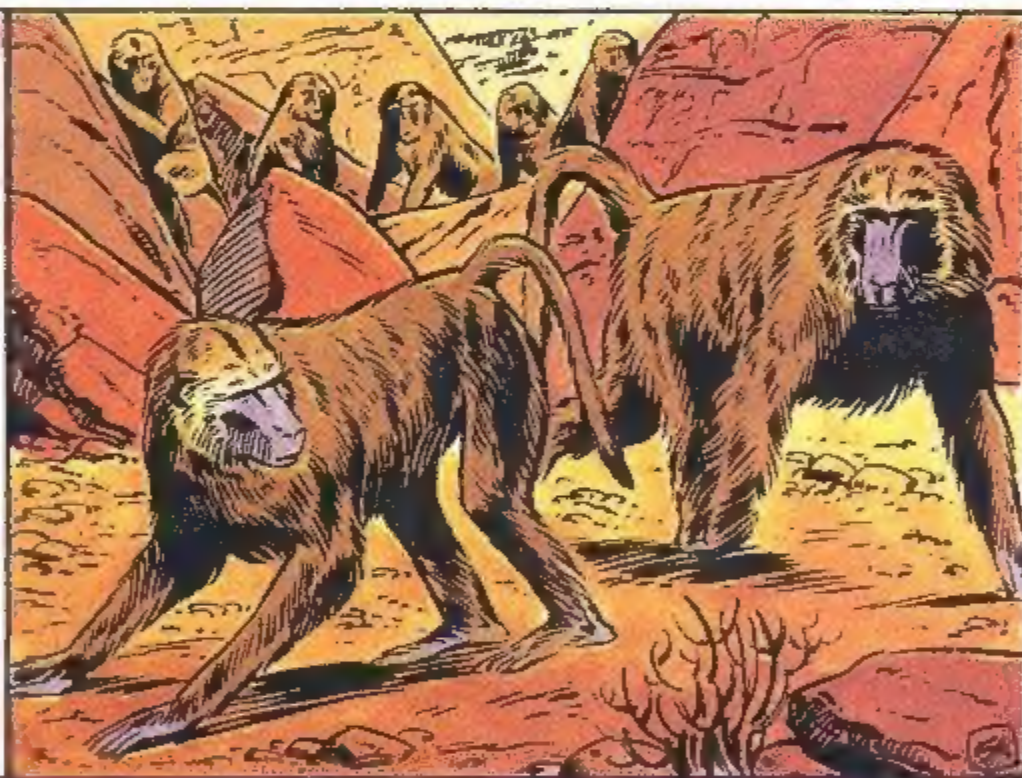
WE BLEVEN ALS VASTGENAGELD OP ONZE PLAATS VAN-
WEGE HET FANTASTISCHE
SCHOUWSEL DAT ZICH VOOR
ONZE CAMERA'S GING AFSPLEN.

ER WAS EEN GEVECHT TUSSEN
TWEDE MANNETJES GEWEEST... EEN
GEVECHT OP LEVEN EN DOOD, GEZIEN
HET LIJK VAN EEN VAN DE TWEE
DAT OP DE GROND LAG...

DE ARROGANTIE VAN DE
OVERWINNAAR VER-
DWEEN ALS SNEL
VOOR DE ZON BIJ DE
AANKOMST VAN ONZE
JALOEERSE BAVIAAN;
DUIDELIJK ONDER DE
INDRIJK VAN DE VER-
SCHIJNING VAN DEZE
LAATSTE TOONDE DE
EERSTE HEM ZIJN
ACHTERWERK, WAT
BIJ DE BAVIANEN
EEN TEKEN VAN
ONDERWERPING IS !...

VERVOLGENS... MAAR WE HEBBEN
LIEVER DAT JULIE ZELF ONTDEK-
KEN WAT ER GEBEURT...

ONGELOFELIJK MAAR WAAR:

**DE BAVIANEN
VAN HAMADAS BEGRA-
VEN HUN DODEN !**

DAT MERKWAARDIGE GEDRAG OPENT DE DEUR TOT DUIZEND EN EEN INTERPRETATIES!...

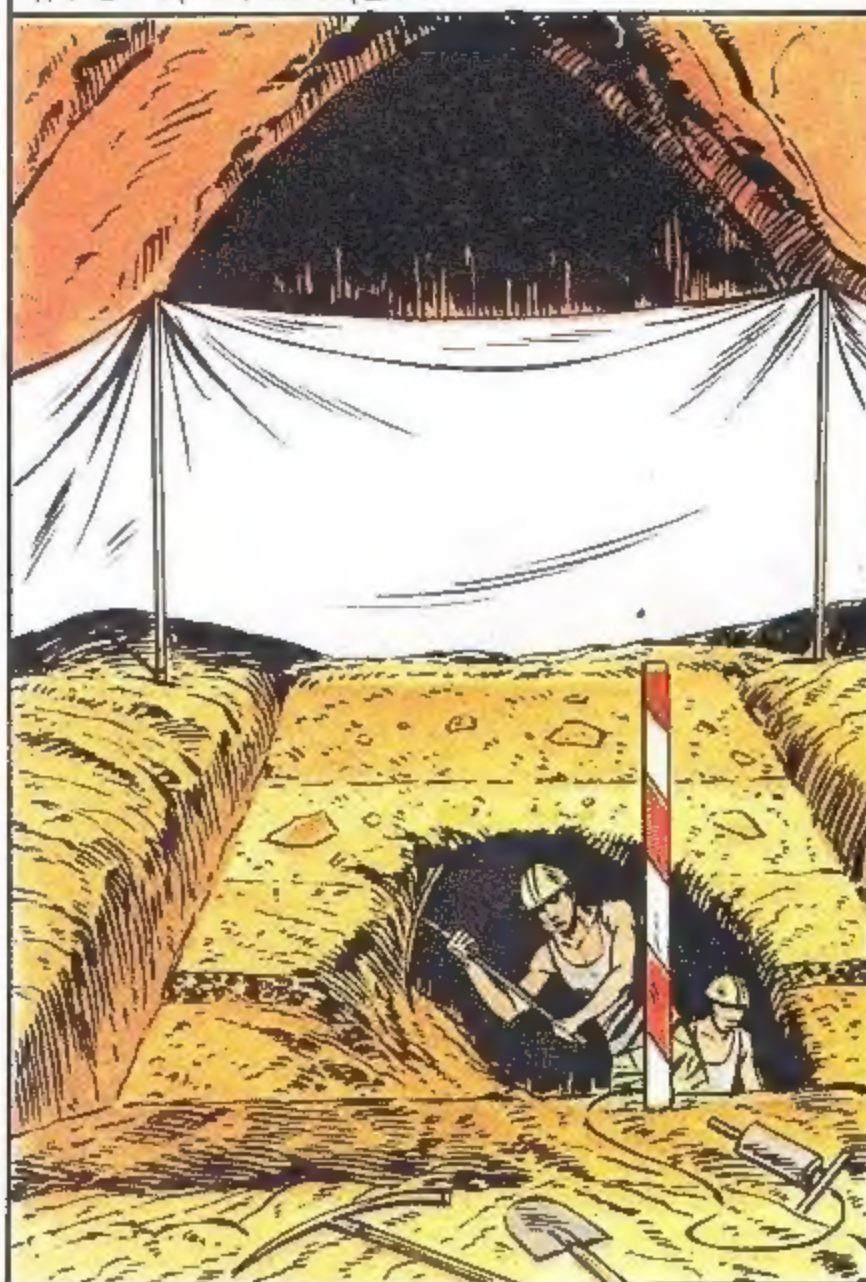
HET IS VERLEIDELIJK OM TE BEWEREN DAT DEZE BAVIANEN AFSTAMMELINGEN Zouden KUNNEN ZIJN VAN EEN MENSELIJK RAS DAT NU VERDWENEN IS... MAAR WIJ HEBBEN EEN ANDERE HYPOTHESE...

TIJDENS ONS EERSTE BEZOEK AAN HAMADAS HEBBEN WE GEZIEN HOE DE BAVIANEN MENSELIJKE GEDRAG TOONDEN DOOR EEN DODE TE BEGRAVEN **UITSLUITEND VLAKBIJ DIE GROT!**

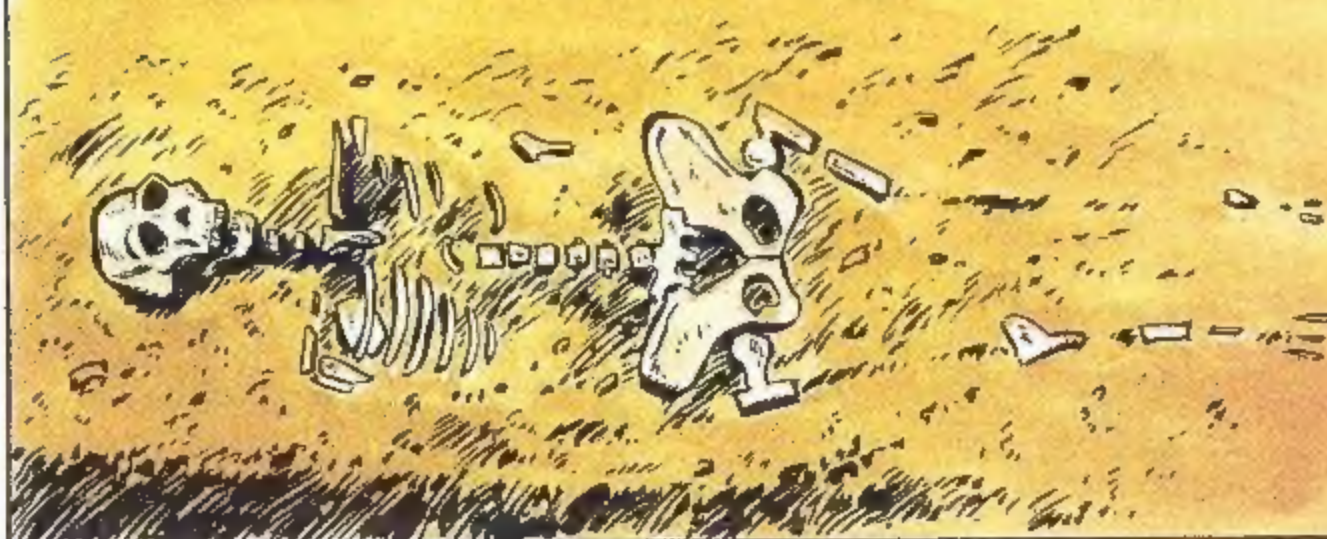
DAT BRACHT ONS ERTOE DE GROT IN KWESTIE NADER TE ONDERZOEKEN; DAARTOE WERD EEN TWEEDE EXPEDITIE GEORGANISEERD MET MEDEWERKING VAN SPECIALISTEN IN OPGRAVINGEN.

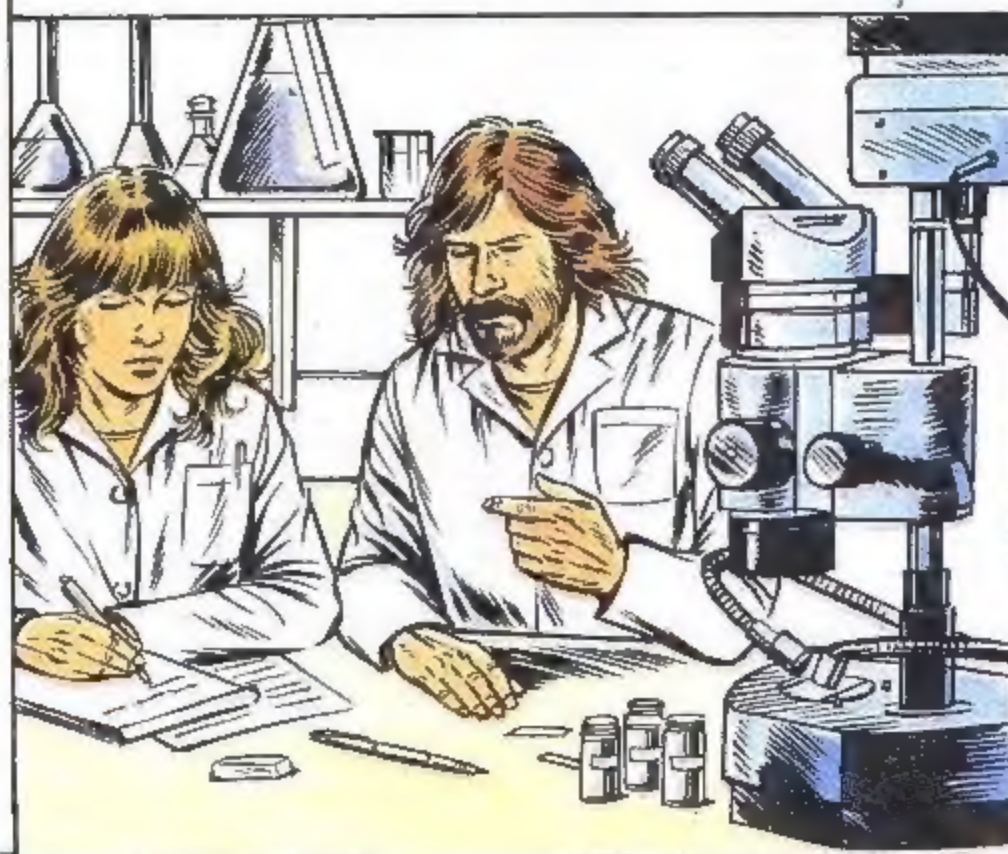
ER WERD EEN KUIJL VAN 7 METER DIEPTE IN DE LOSSE GROND VAN DE GROT GEGRAVEN; DAT ENORME KARWEI IN EEN DERGELIJK KLIJMAT HAD SUCCES, WANT OP EEN DAG WERD EEN GEWELDIGE VONDST GEDAAN:

HET VERSTEENDE SKELET VAN EEN NEANDERTHALER, 60.000 JAAR OUD!...

ANALYSES IN HET LABORATORIUM VAN MONSTERS VAN DE GROND RONDOM EN ONDER HET SKELET TOONDEN DE AANWEZIGHEID AAN VAN STUIFMEEL VAN ACHT VERSCHILLENDE PLANTEN...

DUIDELIJKER GEZEGD: DE ONTDEKKING BEWIJST DAT 60.000 JAAR GELEDEN MENSEN IN HAMADAS HUN DODEN ONDER BLOEMEN BEDOLVEN...

EEN STEEN GEBRUIKEN OM TE SLAAN, IN FAMILIE-VERBAND LEVEN, DODEN MET BLOEMEN VERSIEREN... ZIJN DE BAVIANEN VAN HAMADAS MISSCHIEN ZWAKKE NABOOTERS VAN DEZE MENSEN DIE NU VERDWENEN ZIJN!?

EN WIE WEET MAKEN DOOR HUN NAÄPEN VAN DE MENS VAN MILLENNIUM OP MILLENNIUM DEZE GEBAREN NOG STEEDS DEEL UIT VAN HET GEDRAG VAN DE MENSAPEN VAN HAMADAS?

EINDE

TEKEN. : MAGDA 81.
TEKST : LAMQUET

THOT

EEN GODDELIJKE AAP OF EEN AAP VAN EEN GOD?

photo Nelly Galand

Miniatuur die een schrijver voorstelt, beschermd door de goddelijke baviaan, THOT. Tell-el-Amarna, ± 1350 v. Ch. Egyptolog. Sticht. Koningin Elisabeth

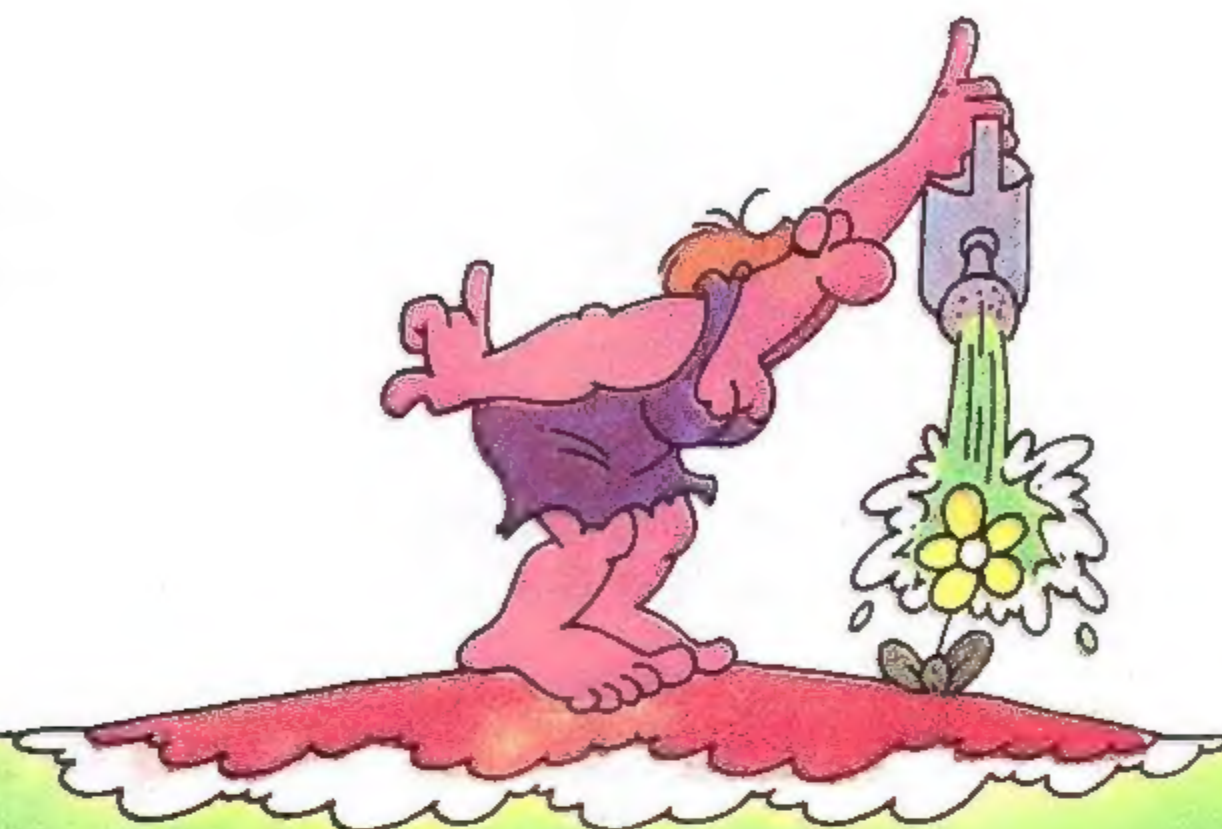
Was het reine dwaasheid of wijsheid toen de Egyptenaren de god Thot, schepper van allerlei hoogstaande dingen, afbeeldden met het lichaam van een mens en het hoofd van een baviaan? Thot, vooral aanbeden in de streek van Hermopolis (Midden Egypte) en de Nijl-delta gebieden, is de scheppende god. Hij handhaaft de orde, zwaait de scepter waar het kennis en wijsheid betreft, heeft het schrift uitgevonden en weegt ziel en geweten. En dat alles met die zotskap van een apekop! Natuurlijk kan je zeggen dat het schrift van Thot én de meest volmaakte, én de meest nadelige uitvinding geweest is.

En moet je al niet aardig gek zijn om je met het wegen van zieltjes bezig te houden? Nee, ernstig, bijna alle Egyptische goden hadden een dierenhoofd. Anoebis kreeg het hoofd van een jakhals, Sobek dat van een krokodil, Bastet van een kat... voorbeelden genoeg. Men weet niet echt waarom die goden bij de Egyptenaren dierlijke stukjes meekregen. Misschien omdat dieren altijd wijzer bleken dan de mens. (Ze voeren geen oorlog, bevullen nooit hun eigen nest, enz.) Maar is het niet sprekend, dat het dier, dat in lichaamsbouw het meest de mens benadert, meteen ook het meest gekke is?

BEZUS

SCRUNCH

SCRUNCH

OPERATIE

NEUSHOORN

Sinds kort is de neushoorn niet langer een met uitsterven bedreigde diersoort in Zuid-Afrika. In het natuurreservaat Park Umtolozhi houden jongelui, «rangers» genaamd, zich bezig met het waken over alle nog in vrijheid levende dieren. Zij zijn het die de neushoorn gered hebben.

Je hebt op z'n minst een helikopter, een grote vrachtwagen en een uiterst krachtig slaapmiddel, M 99, nodig om zo'n prehistorisch monster, met een afstammingslijn van 50 miljoen jaar, te vangen.

Vandaag de dag exporteert Zuid-Afrika zijn neushoorns naar alle hoeken van de wereld en naar andere Afrikaanse landen, zoals Kenia, waar hevig gestroopt wordt.

Een mooie, warme zonsopgang. De opdracht van de jonge rangers is het vinden van zes witte neushoorns in een rotsachtig en verlaten gebied van zo'n 80.000 hectare. Als ze gevonden zijn moeten de kolossale beesten in kisten geladen worden, die op vrachtwagens worden gehesen, om ze naar elders te vervoeren.

Het is een heel merkwaardig gezicht een neushoorn te zien grazen tegen een helling, als een gewone koe. Een soort omgekeerde science fiction, het verleden dat het heden voor de gek houdt, door een paar overblijfselen van 50 miljoen jaar terug in leven te houden. Al zijn dat nu dan ook helaas de meest bedreigde dieren ter wereld geworden.

Twintig jaar geleden besloten de rangers van Umfolozi, tot twee methoden om het voortbestaan van de dieren te beschermen: enerzijds een actieve bestrijding van de stroperij, anderzijds het vereenvoudigen van de voortplanting door het controleren van de populaties en het overbrengen van jonge neushoorns naar andere reservaten. het probleem van het vangen was daarbij bijna even zwaar als dat van het stropen.

Vroeger gebeurde het vangen door gehelmde ruiters. Mens en paard hadden geen andere bescherming tegen de woedende hoorn van het beest, dan een leren pak. Vaak genoeg eindigde de jacht met een jager in een boom, meer of minder ernstig gewond en een paard met opengereten buik. Kalmeringsmiddelen voor neushoorns waren toen nog maar in een experimenteel stadium.

BEPROEFDE TECHNIEKEN

Tegenwoordig is dat allemaal wat beter georganiseerd en de voorman van de rangers, Carl Botha, weet precies hoe hij de slaapmiddelen moet bereiden. Hij gebruikt M 99, een stof op basis van morfine, die echter 10.000 maal zo sterk is. Hij gaat er bijzonder voorzichtig mee om — een schrammetje besmet met het spul kan fataal zijn voor de mens. Ondanks de sterkte ervan duurt het soms nog wanhopig lang voor een kerngezonde neushoorn, na de olifant het sterkste dier op aarde, ermee op de knieën gekregen is. (De dracht van een neushoorn is 16 maanden en zijn leeftijdsverwachting ongeveer 28 jaar).

Carl Botha geeft de pijlen met het serum aan Keh Rochat, een zwijgzame dierenarts van 42 jaar oud, met een getaande huid, die in zijn leven zo'n 2.500 neushoorns gevangen heeft. Rochat stapt in zijn tweemanshelikopter en verdwijnt een paar minuten later aan de horizon. Dan springt Botha in zijn jeep, terwijl de zoeloe-assistenten achterin klimmen. En de achtervolging begint.

Een nachtmerrie is het! Botha lacht om ravijnen, rotsblokken en wat voor obstakels ook in de dichte savanne. Hij laat zich door niemand stuiten en zijn

passagiers houden zich zo goed en zo kwaad als het kan overeind achterin. Een kudde buffels slaat op de vlucht bij de nadering van de jeep en een troep giraffen verdwijnt in dreunende galop. Zo nu en dan stopt Botha even om radiocontact met de helikopter tot stand te brengen. Vrolijk praat hij met de zoeloes in hun eigenaardige, zangerige «klik»-taal.

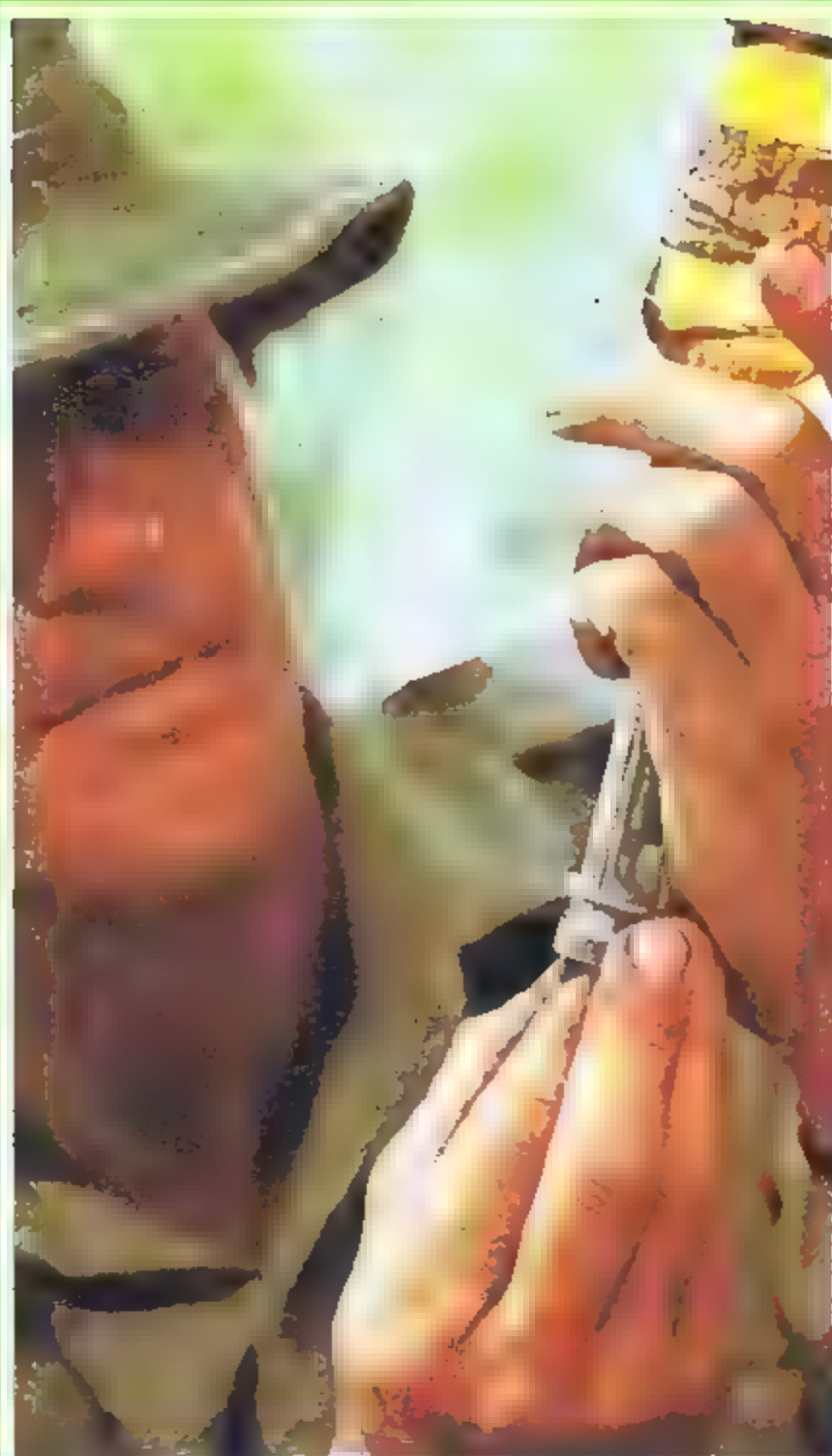
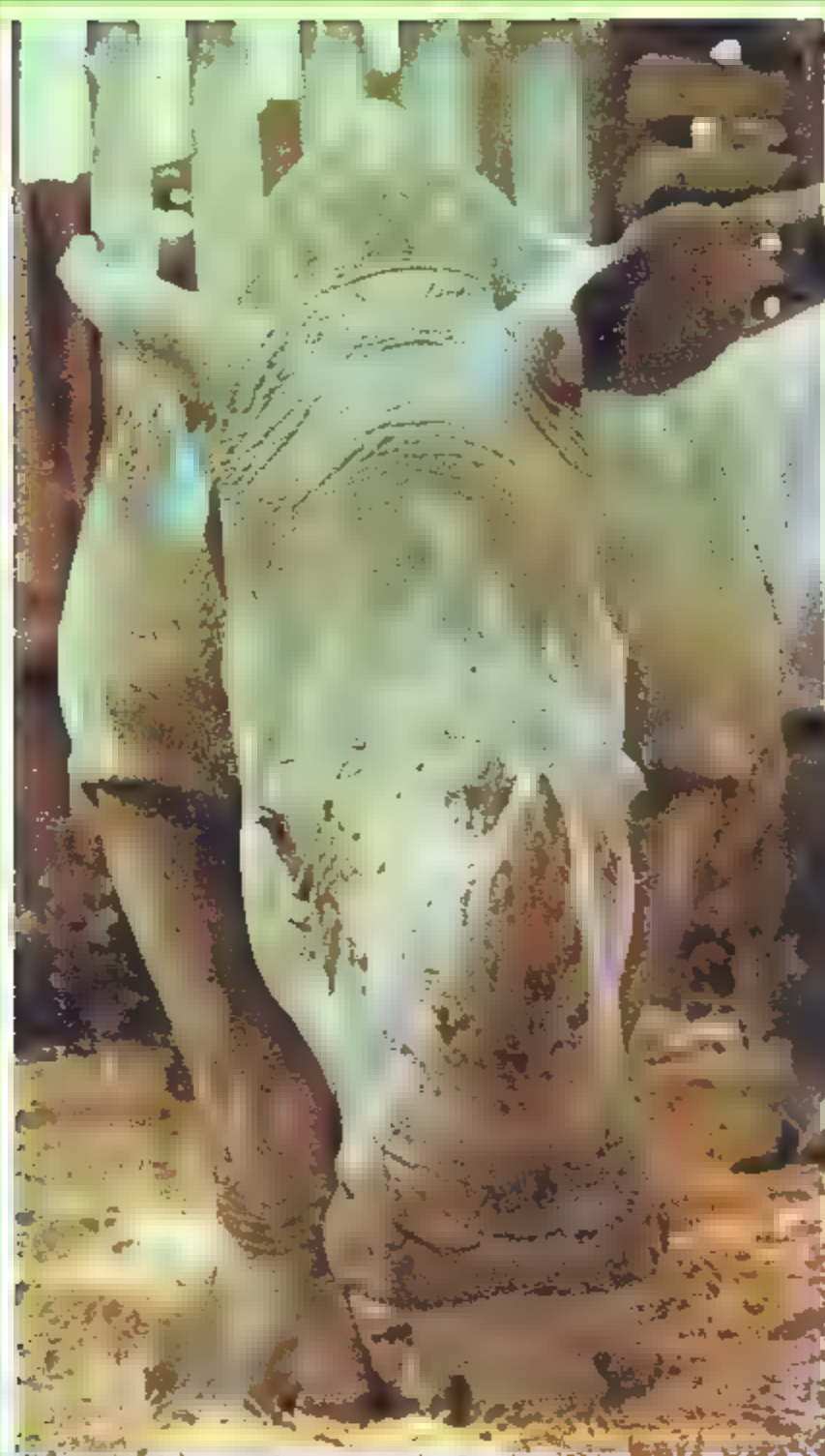
Opeens ontdekken ze de helikopter die opspringt van een rotsachtige heuvel. Het lijkt wel een dolgeworden insect. Als de jeep hem nadert is het hoofd van Rochat te onderscheiden buiten de plexiglas-koepel. De helikopter maakt een bocht en scheert weer over de heuvel heen. De jeep nadert tot dat de prooi in zicht komt... een enorme mannetjes-

neushoorn die door de bosjes stormt, zijn staart spiralend van de opwindning. Eindelijk kan Rochat goed mikken. Op 25 meter dringt de pijl door het grijze achterdeel van het beest heen, onder de juiste hoek — 45 graden — om de vijf centimeter dikke huid te doorboren.

OPDRACHT UITGEVOERD

Acht minuten later zakt de neushoorn ineens op de grond. Onder de invloed van het middel trappelt hij steeds zwakker, tot hij op zijn zij kantelt. Botha en de zoeloes komen dichterbij met een koord voor de achterpoot... het veiligheidstouw... en een ander voor de nek. Zijn hoofd wordt met een zak

bedekt om hem te verblinden. Zijn achterlijf wordt bepoederd tegen de luizen en de starende ogen van het beest worden bedruipend met een vloeistof om ze te beschermen tegen uitdroging en tegen het licht wanneer de zak weer wordt weggetrokken.

Tenslotte wordt er een rood etiket met een datum en een nummer vastgemaakt aan zijn oor, het oor van de 387^e neushoorn van het seizoen.

Nadat hij een antistof tegen het M 99 heeft gekregen briesst de neushoorn, wordt wakker, wordt op zijn poten gehesen en naar de vrachtwagen geleid als een droevige en wat zielige gevangene. In tegenstelling tot andere, schijnt dit exemplaar te berusten in zijn lot. Met behulp van een stok werken de

rangers de reus de stalen container in. Onmiddellijk wordt de rest van de antistof toegediend... te lang wachten zou fataal kunnen worden... en met een snelle maneuver wordt de container op de vrachtwagen gehesen, die hotsend en botsend verdwijnt.

NOODLOTTIGE HONGERSNOOD

Dit seizoen is het aantal gevangen beesten enorm. Zo'n 500 witte en 14 zwarte neushoorns, de laatste zijn een soort met een spitsere snuit en een lager gewicht, maar een woester karakter dan zijn witte neef. Ze moeten naar andere gebieden vervoerd worden. Tweemaal meer dan de gewone vangst, maar dit jaar is de droogte ook

uitzonderlijk en honderden dieren worden bedreigd. Het gras, dat in dit seizoen (begin zomer) meestal dicht en groen is, is in Umfolozi praktisch afwezig en de witte neushoorn, die enkel gras eet (in tegenstelling tot de zwarte, die ook bladeren en struiken eet) heeft zware klappen gehad.

Enkele gevangenen zijn trouwens te zwak om hun gevangenschap te verdragen. Een ervan sterft langzaam in een hoek van zijn verblijf; hij probeert wanhopig omhoog te komen, onder het slaken van zware kreunen. De dierenarts verklaart dat hij niet meer gered kan worden en Botha geeft hem een injectie met een overdosis aan slaapmiddel en helpt hem uit zijn lijden. Geen van de overige neushoorns kan trouwens verzekerd zijn van een lang leven. Ondanks de goede zorgen die de gevangen neushoorn ondergaan — per jaar wordt 195.000 dollar uitgegeven aan hun vangst — sterft 2 % tijdens het vervoer naar het buitenland. Van degene die in Afrika blijven zal een aantal eindigen als jachttrofee van privé-safari's, andere door de kogels van stropers, die op jacht zijn naar hun hoorns.

DOELTREFENDE BESCHERMING

De bloedige jacht, door zwarten en blanken, in de XIXe eeuw had de populatie vijftig jaar geleden teruggebracht tot 100 exemplaren in heel Zuid-Afrika. Een droevig voorbeeld van wat de mens, de enige vijand van het dier, kan aanrichten tegenover een planteter die in alle rust 50 miljoen jaar bestaan heeft.

Maar ondanks die dreiging is, dankzij de inspanningen van de rangers van Umfolozi, de neushoornpopulatie in Zuid-Afrika weer gegroeid, zozeer zelfs dat de witte neushoorn niet meer de lijst van meest bedreigde diersoorten ter wereld aanvoert. In het Umfolozi Park bevinden zich nu zo'n 1.500 witte en 300 zwarte neushoorns, die rustig grazen in het park en in het reservaat Hluhluwi, de grootste concentratie ter wereld, terwijl in Kenia de witte neushoorn praktisch verdwenen is en ingevoerd moet worden uit Umfolozi. De dieren worden trouwens dag en nacht bewaakt door gewapende mannen.

De geschiedenis van de «wederopstanding» van de witte neushoorn is een van de hoopgevendste elementen in de voortdurende strijd tot behoud van het wilde leven in Afrika. Al heeft die hoop een wrange bijsmaak, als we weten wie zijn opvolger is als «lijsttrekker» van de bedreigde dieren; de zwarte neushoorn.

Maar de rangers van Umfolozi zijn vastbesloten alles te doen om ook dat wilde leven te beschermen.

PC-5L

STEL 'M OP.

PC-5L

NEEM 'M MEE.

De eerste draagbare JVC hifi-keten.

De PC-5L van JVC is eerst en vooral volwaardige hifi: 2 x 20 W versterker, tuner met 4 golfbereiken, stereo cassette-deck, 2 x 20 W boxen. Kortom, een hifi-keten die in geen enkele huiskamer misstaat. En die zich probleemloos laat uitbreiden met draaitafel, microfoon, mengpaneel, koptelefoon, extra boxen. PC-5L: JVC-geluidskwaliteit om in uw huiskamer op te stellen.

De PC-5L is ook een mooi staaltje van JVC's technisch vernuft. Hij heeft een uitklapbare handgreep en werkt ook op batterijen, zodat hij overal mee kan. En bijvoorbeeld als draagbare recorder te gebruiken is. Want bij JVC is draagbare hifi volwaardige hifi geworden.

PC-5L: JVC-geluidskwaliteit om overal mee te nemen.

JVC

AUDIO
VIDEO

We are the future.

EEN DIERSOORT DOOR DE MENS GERED

De Mandsjoerijse kraanvogel

Het feit is zeldzaam genoeg om het er hier over te hebben. Hoewel de mens de noodlottige gewoonte schijnt te hebben zijn milieu te vernietigen, legt men er zich in Japan op toe een diersoort te redden die wordt uitgeroeid door een even meedogenloze vijand, namelijk de natuurlijke selectie.

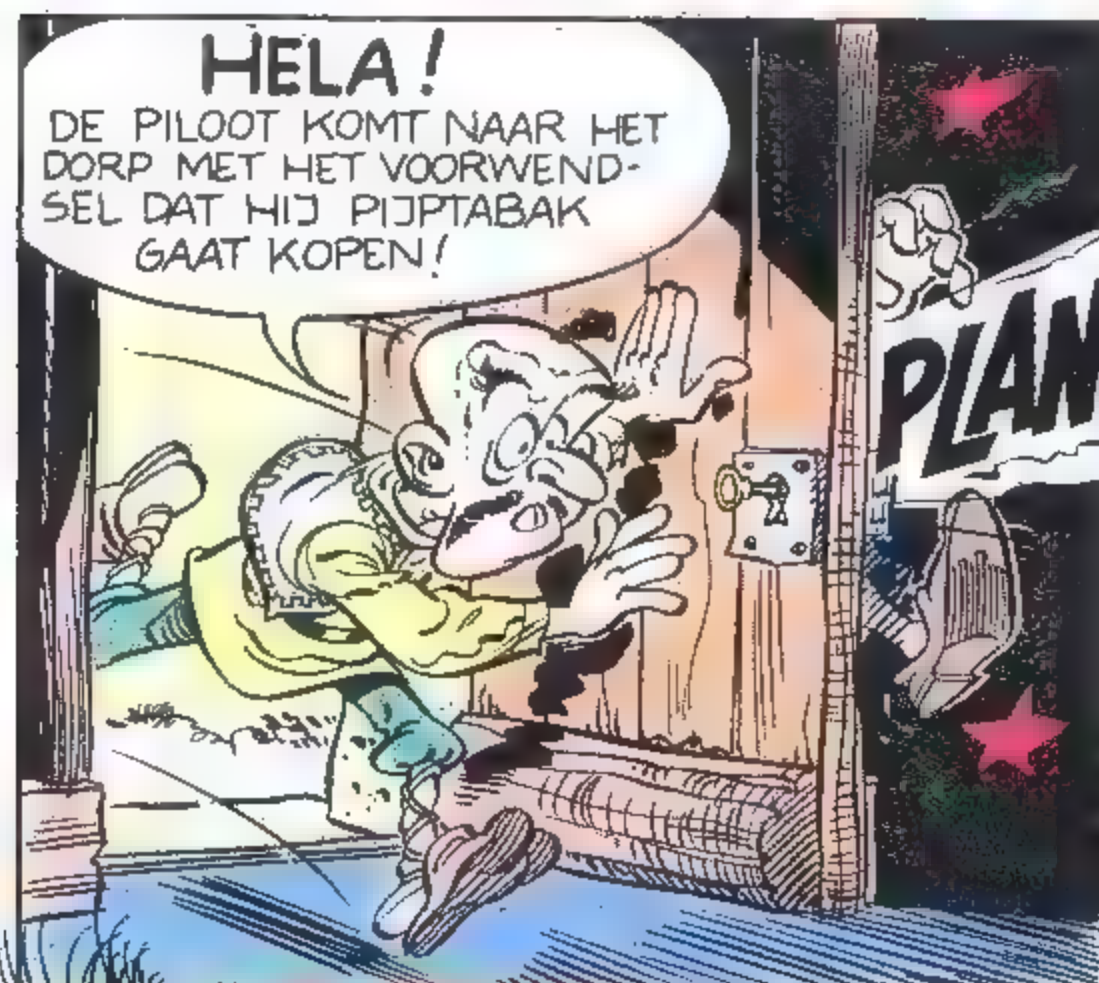
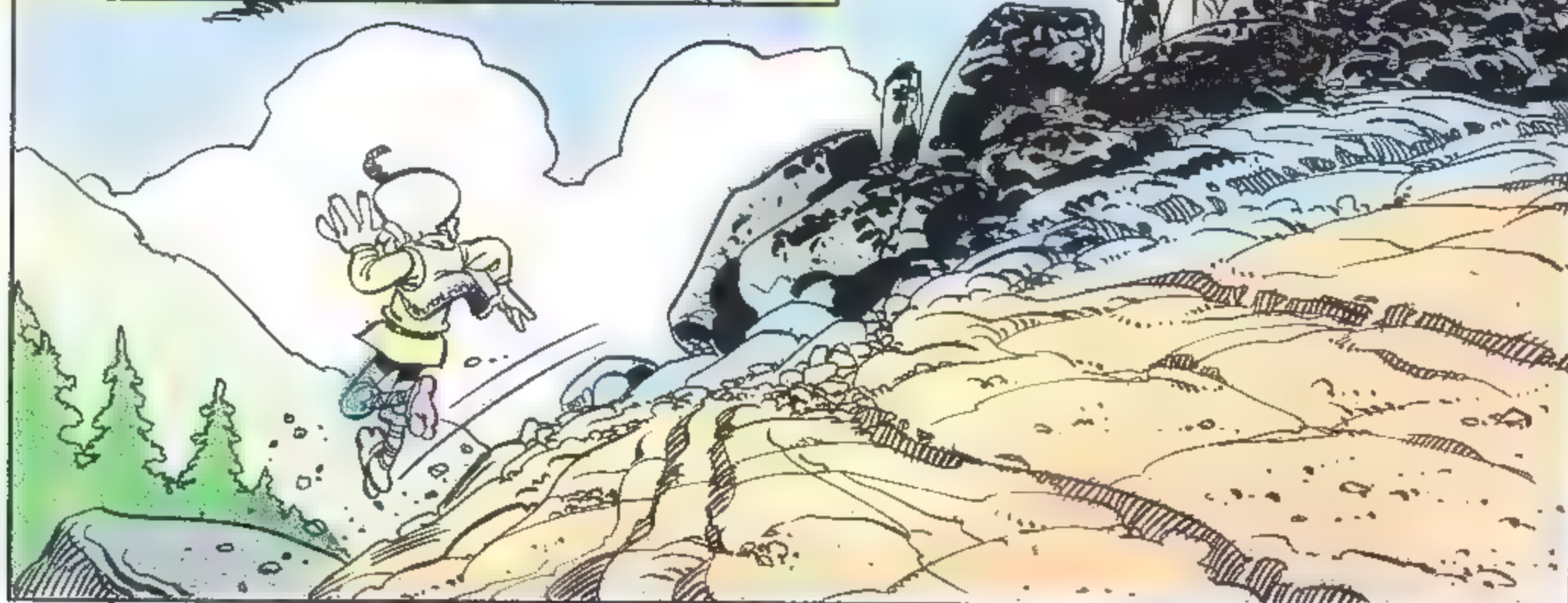
Terwijl hij vroeger veel voorkwam, verdween de Mandsjoerijse kraanvogel op een gegeven moment langzaam van ons aardoppervlak. In 1924 waren er nog maar 20 in Japan en nauwelijks meer in de rest van Azië.

Hierdoor gealarmeerd nam de Japanse regering de beslissing een reservaat te stichten en belastte tevens een groep geleerden met de opdracht deze vogelsoort te redden.

Met veel geduld zijn zij hierin goed geslaagd. Dankzij hun inspanningen steeg het aantal Mandsjoerijse kraanvogels van 20 tot 172 in Japan in 1965; bovendien lukte het hen er 250 uit te zetten op het Aziatische vasteland en 134 in verschillende dierentuinen en natuurparken. Sindsdien is het aantal Mandsjoerijse kraanvogels nog steeds gegroeid. Wie zal zich daarover beklagen? Zeker niet de Japanse kinderen die nu de kans hebben deze elegante steltloper te zien vliegen in de lucht van hun reservaten.

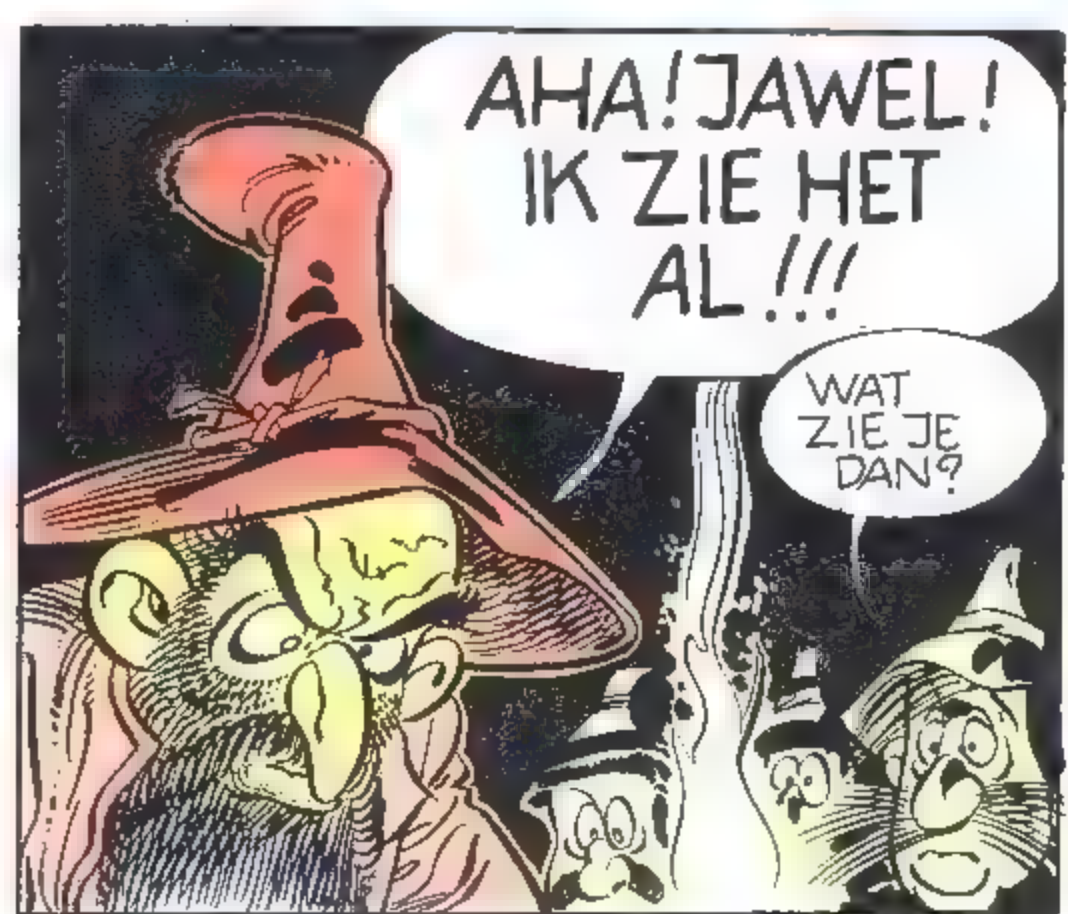

HELA!
DE PILOOT KOMT NAAR HET
DORP MET HET VOORWEND-
SEL DAT HIJ PIJPTABAK
GAAT KOPEN!

PLANG

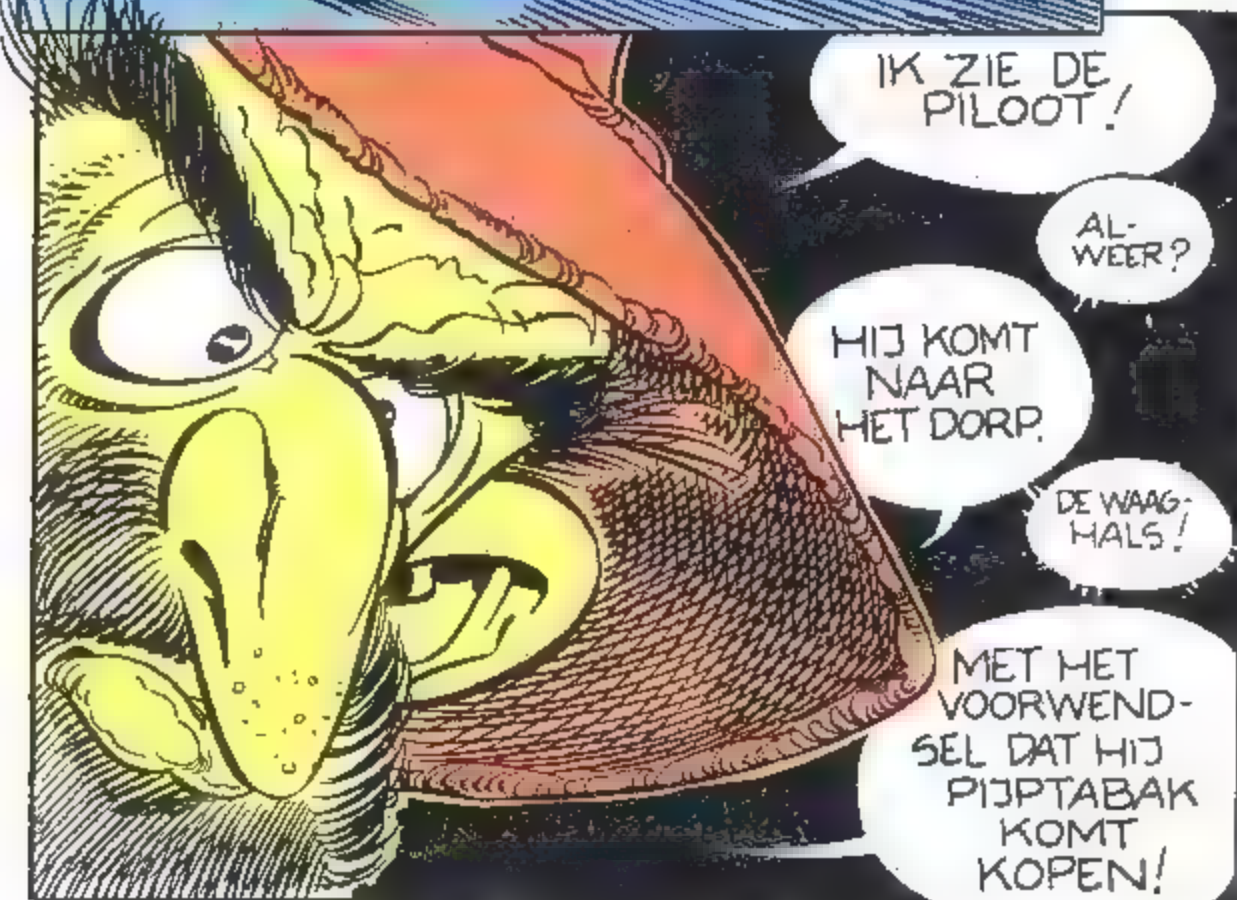

SSST! STIL TOCH!
MELCHIOR LEEST
DE TOEKOMST UIT DE
GESTAMPTE STEMBAN-
DEN VAN DOOFSTOM-
ME KREKELS!

AHA! JAWEL!
IK ZIE HET
AL!!!

WAT
ZIE JE
DAN?

IK ZIE DE
PILOOT!

AL-
WEER?

HIJ KOMT
NAAR
HET DORP.

DE WAAG-
HALS!

MET HET
VOORWEND-
SEL DAT HIJ
PIJPTABAK
KOMT
KOPEN!

ZO, ZIE JE
WEL? DAT
ZEI IK TOCH?

WE MOETEN
ONMIDDELLIJK
NICEFOOR DE
KRUIDENIER
WAARSCHU-
WEN!

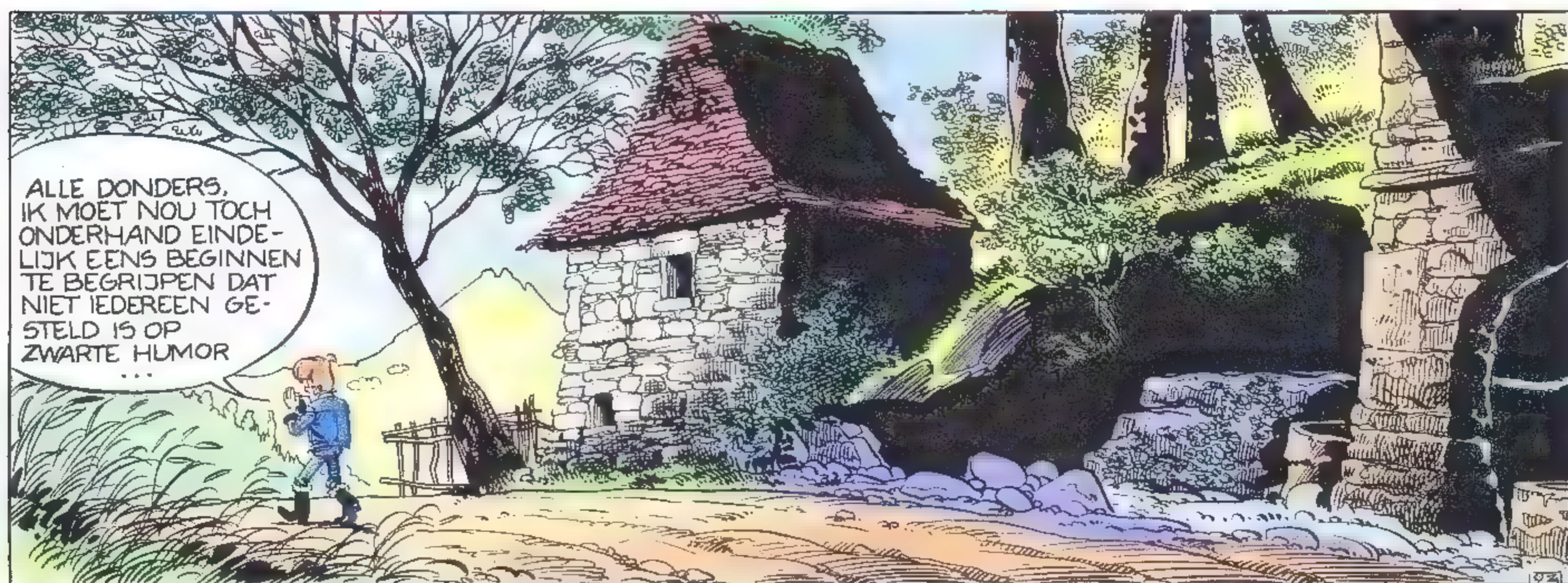
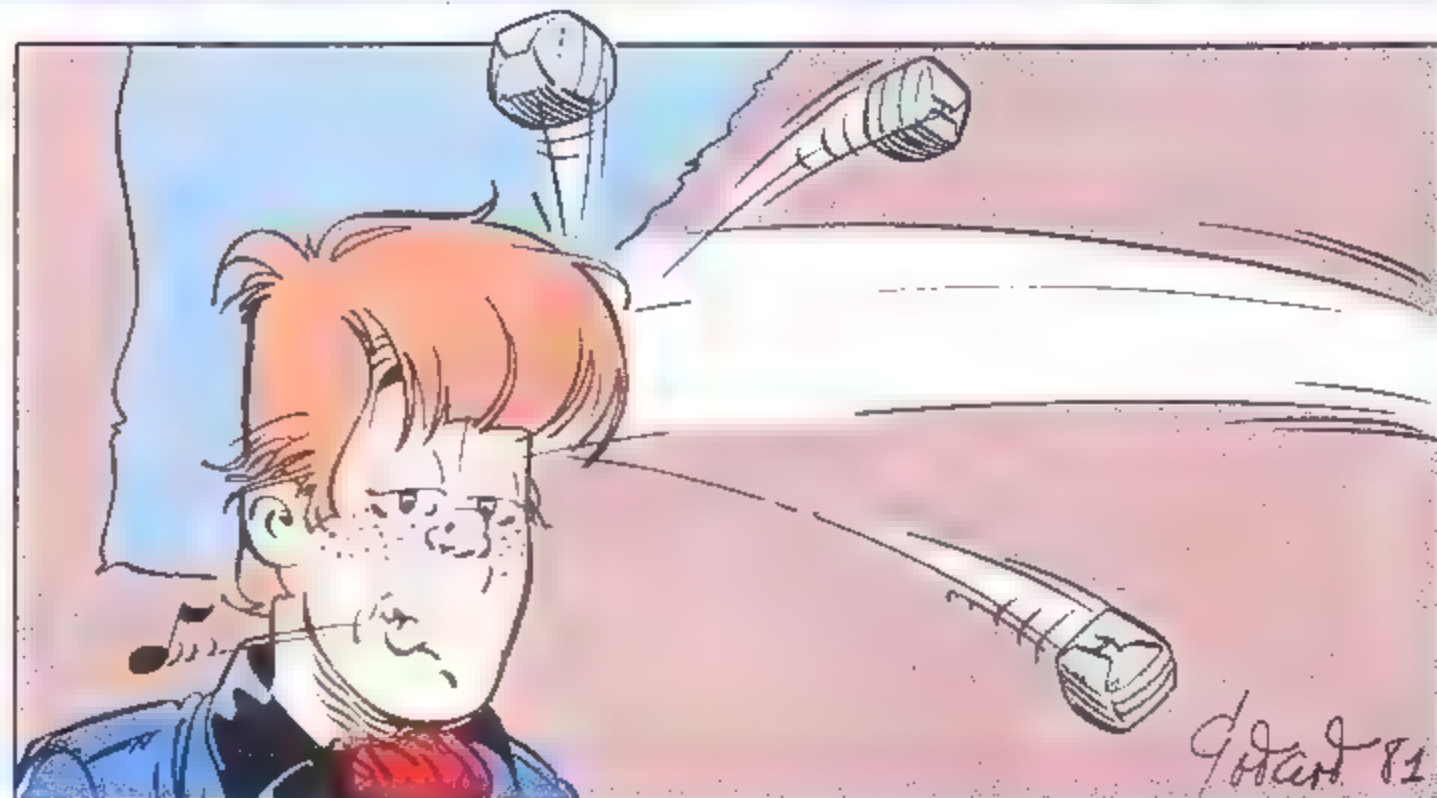
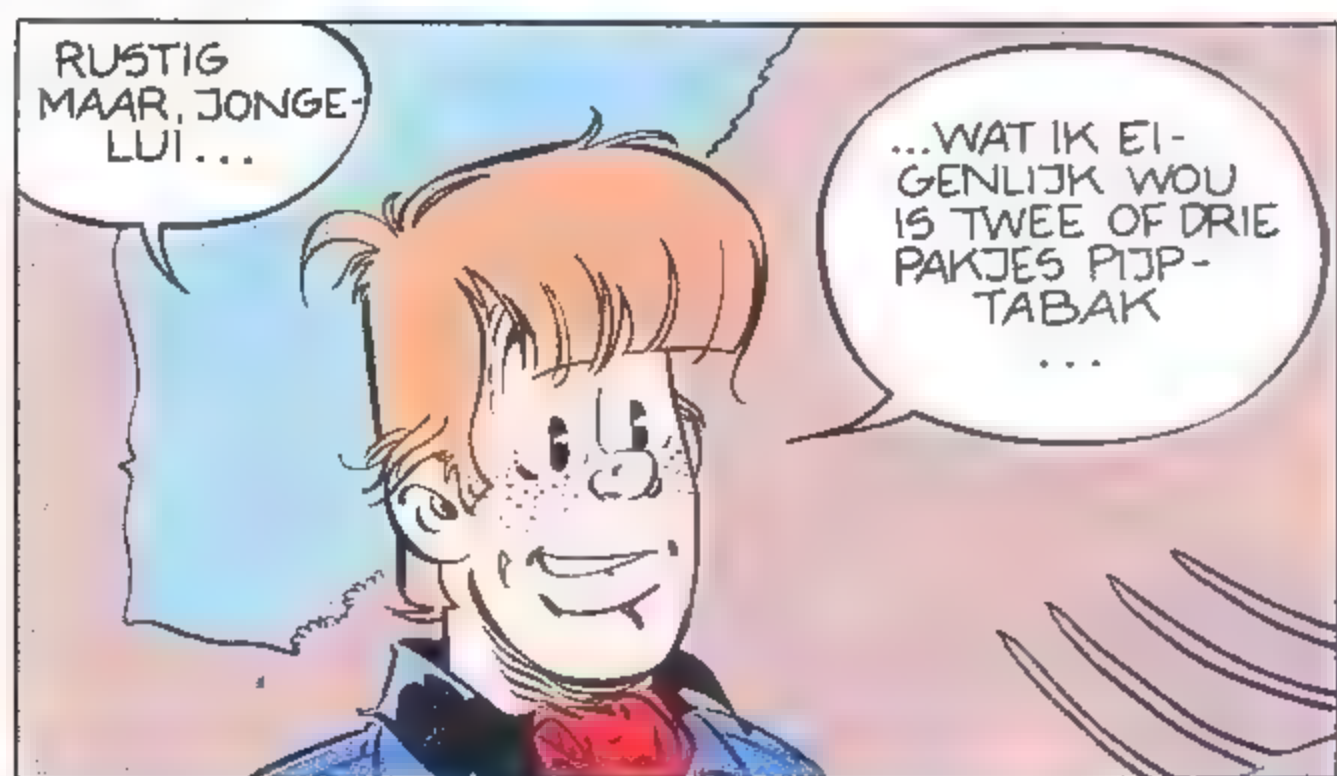
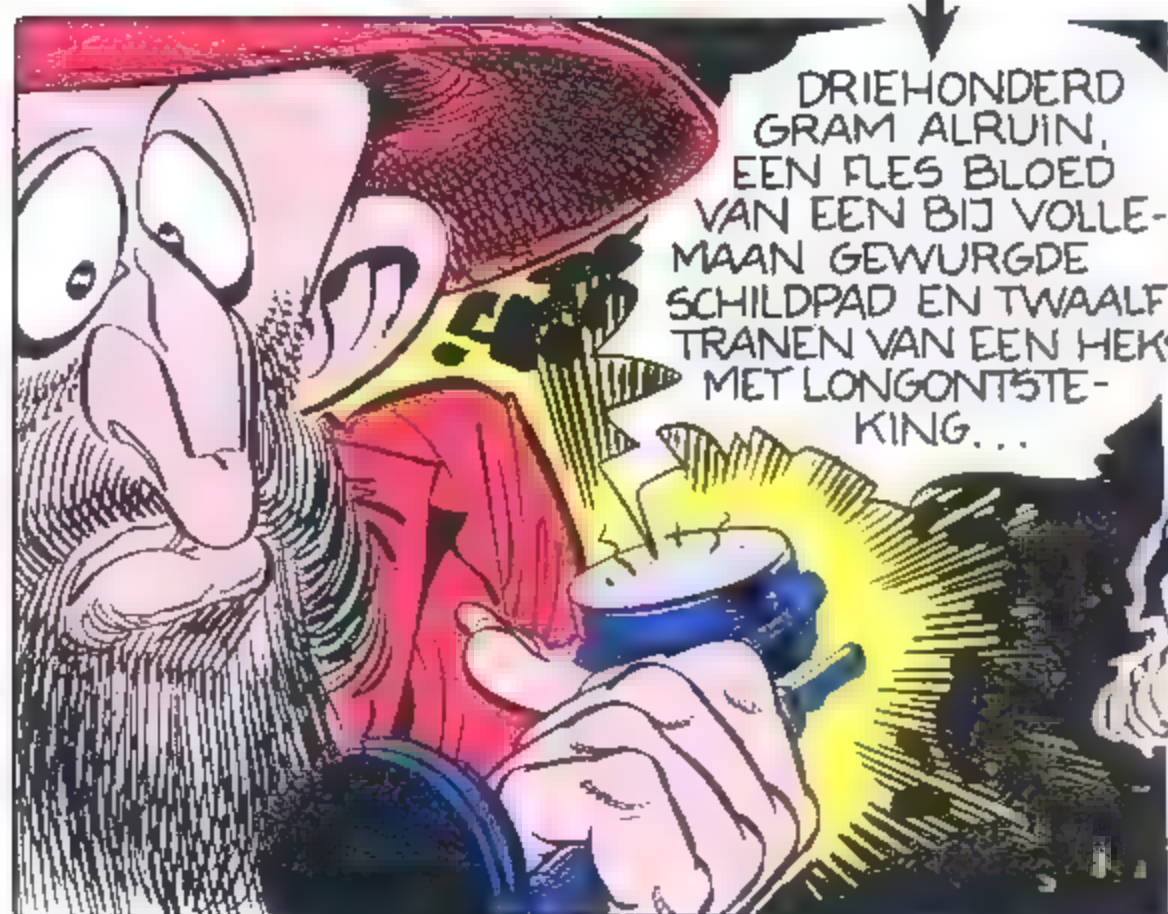
GOED. JA. PRIMA.
REKEN OP MIJ. HIJ
KOMT ER NET
AAN...

FOOR, IK
BEN BANG!

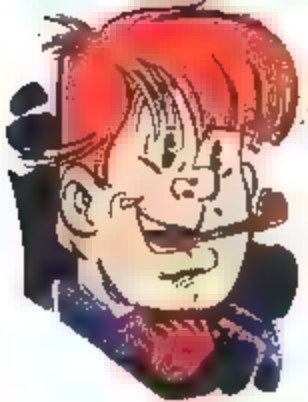

SAMENVATTING: Maarten vindt 's nachts een appel naast z'n bed. Vetgraeyer speelt wat met z'n metaaldetector. Maar Maarten blijft hongerig en besluit naar het dorp te gaan...

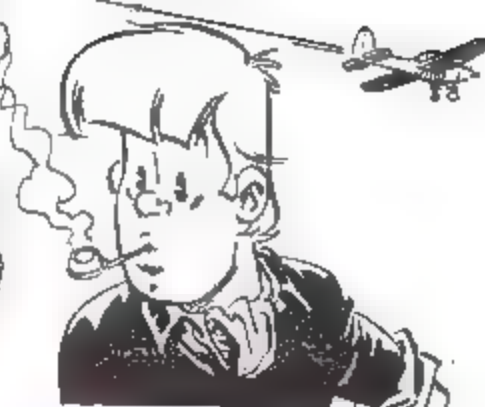
EEN SCHADUW KWAM VOORBIJ

VLIEG MEE MET
MAARTEN MILAAN
EN ONTDEK
"HET KIND VAN DE HORDE"
ZIJN NIEUWSTE
ALBUM!

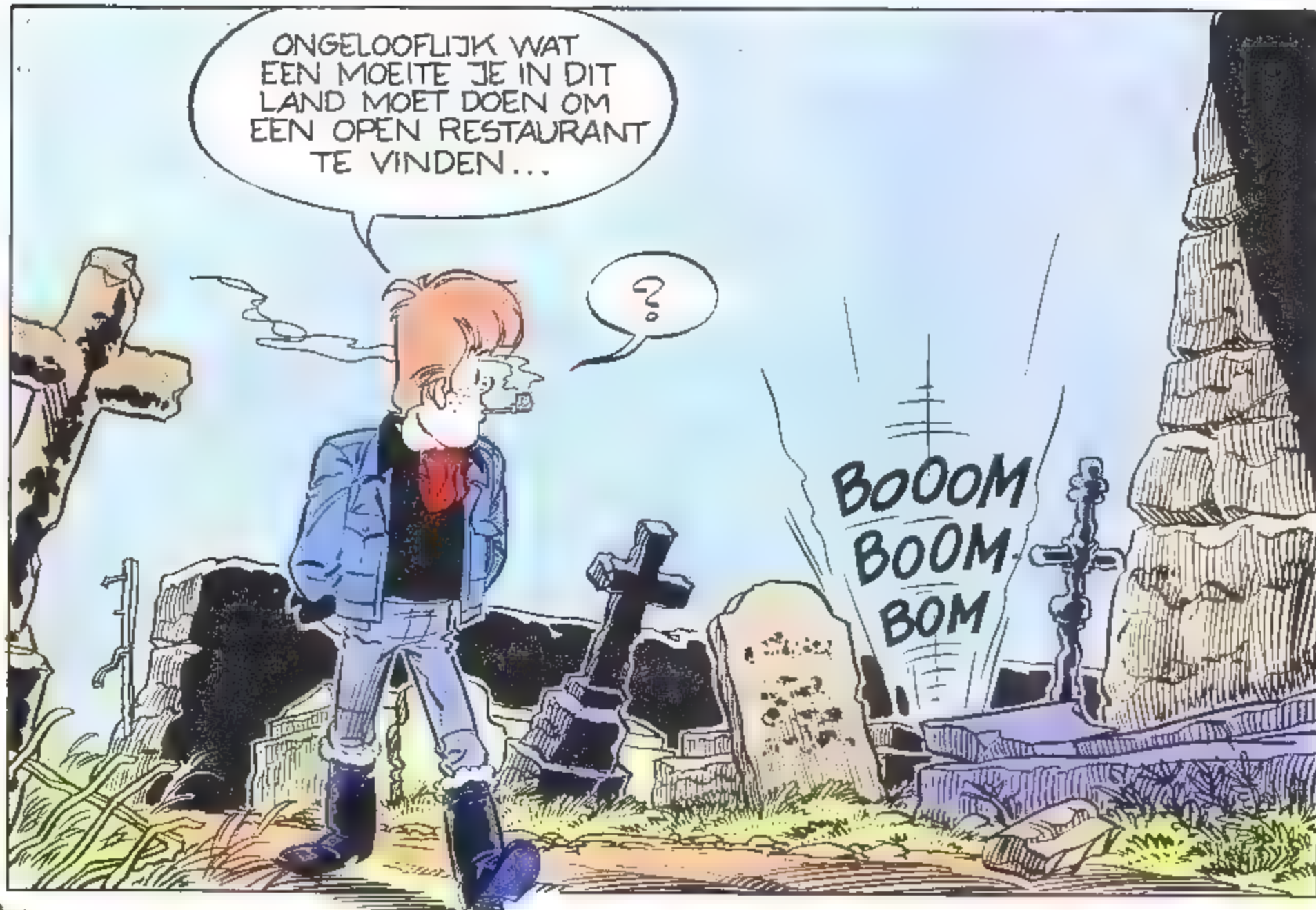
DIE AVOND...

DE PILOOT KOMT
WEER TERUG,
MENEER DE GRAAF!

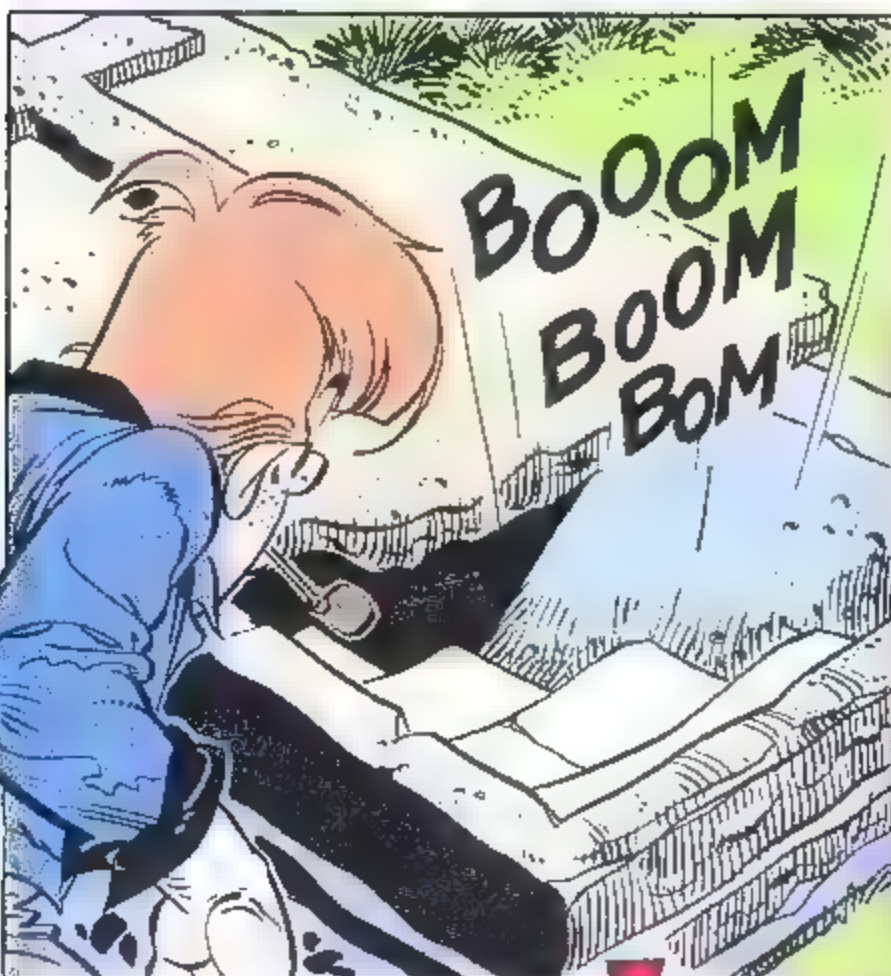
IK VRAAG ME
AF WAT HIJ DE
HELE DAG HEEFT
GEDAAN!

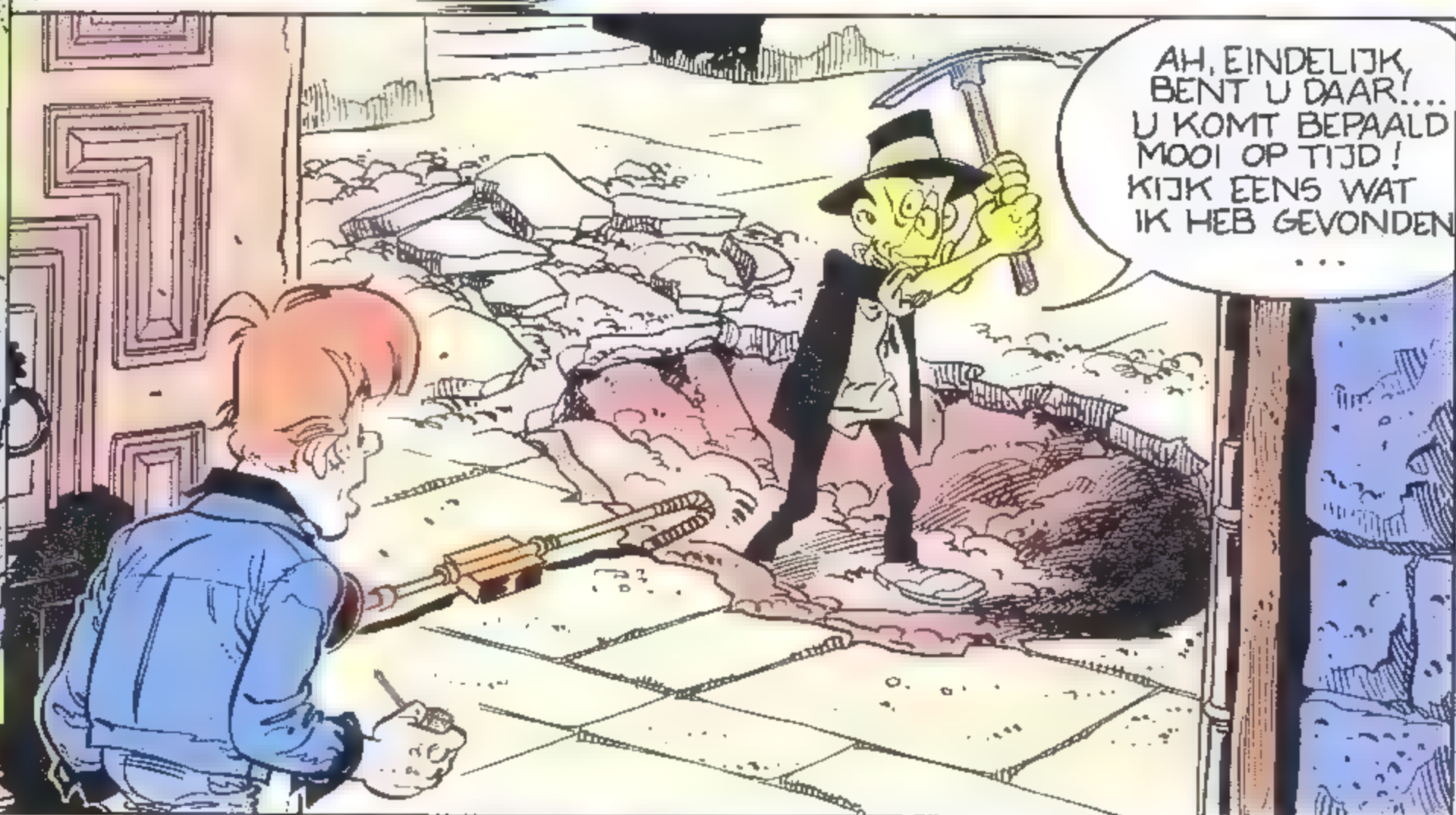
ONGELOOFLIJK WAT
EEN MOEITE JE IN DIT
LAND MOET DOEN OM
EEN OPEN RESTAURANT
TE VINDEN...

BOOOM
BOOOM
BOOM

AH, EINDELIJK,
BENT U DAAR!...
U KOMT BEPAALD
MOOI OP TIJD!
KIJK EENS WAT
IK HEB GEVONDEN
...

HIER, PRECIES ONDER DE TEGELVLOER,
LIGT EEN ENORME MASSA GOUD VAN
**TWEE METER BIJ
EEN METER**
!!!

WEET U HET
ZEKER?

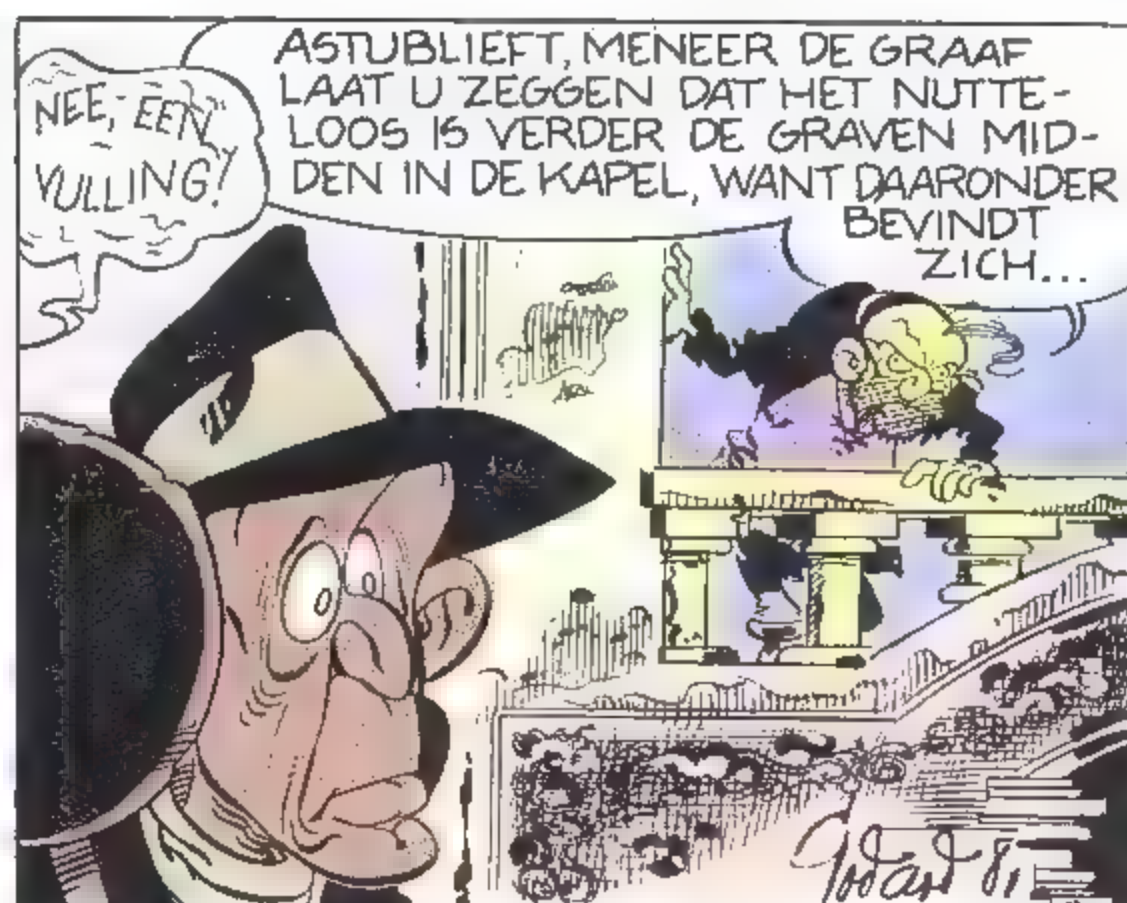
ZEG KOM, MIJN
APPARAAT ZEGT
HET ZELF!

HÉ, HEBT U
EEN GOUDEN
TAND?

NEE, EEN
VULLING?

ASTUBLIEFT, MENEER DE GRAAF
LAAT U ZEGGEN DAT HET NUTTE-
LOOS IS VERDER DE GRAVEN MID-
DEN IN DE KAPEL, WANT DAARONDER
BEVINDT ZICH...

wordt vervolgd

JONATHAN

(JOSE)

SAMENVATTING: Jonathan nodigt Casimir uit. Deze is vergezeld van Eileen. Jonathan toont hen hoe je kaas moet maken. Eileen blijft afzijdig...

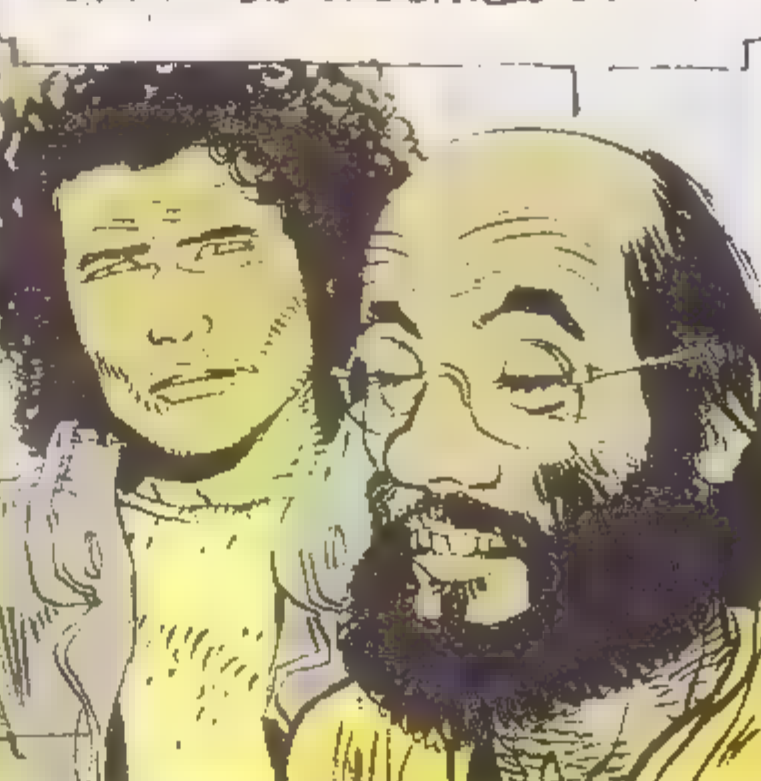
DIT DING KOMT NIET UIT EEN VAN DE WINKELS IN KATMANDU, WEL? IK HEB ZELDEN ZO'N FINEBEWERKT JUWEEL GEZIEN... IS HET ONBE-

EILEEN HEEFT DRIE JAAR GELEefd MET EEN VAN DE GROOTSTE KHAMBA-HOOFDEN. HIJ WERD GEDOOD TIJDENS EEN OVERVAL OP EEN CHINEES GARNIZOEN. KORT DAARNA KREEG ZE EEN DEPRESSIE.

TOEN IK HAAR ONTMOETTE IN KATMANDU WAS ZE EEN WRAK. NU GAAT HET EEN STUK BETTER. DE BEHANDELING WERPT ZIJN VRUCHTEN AF...

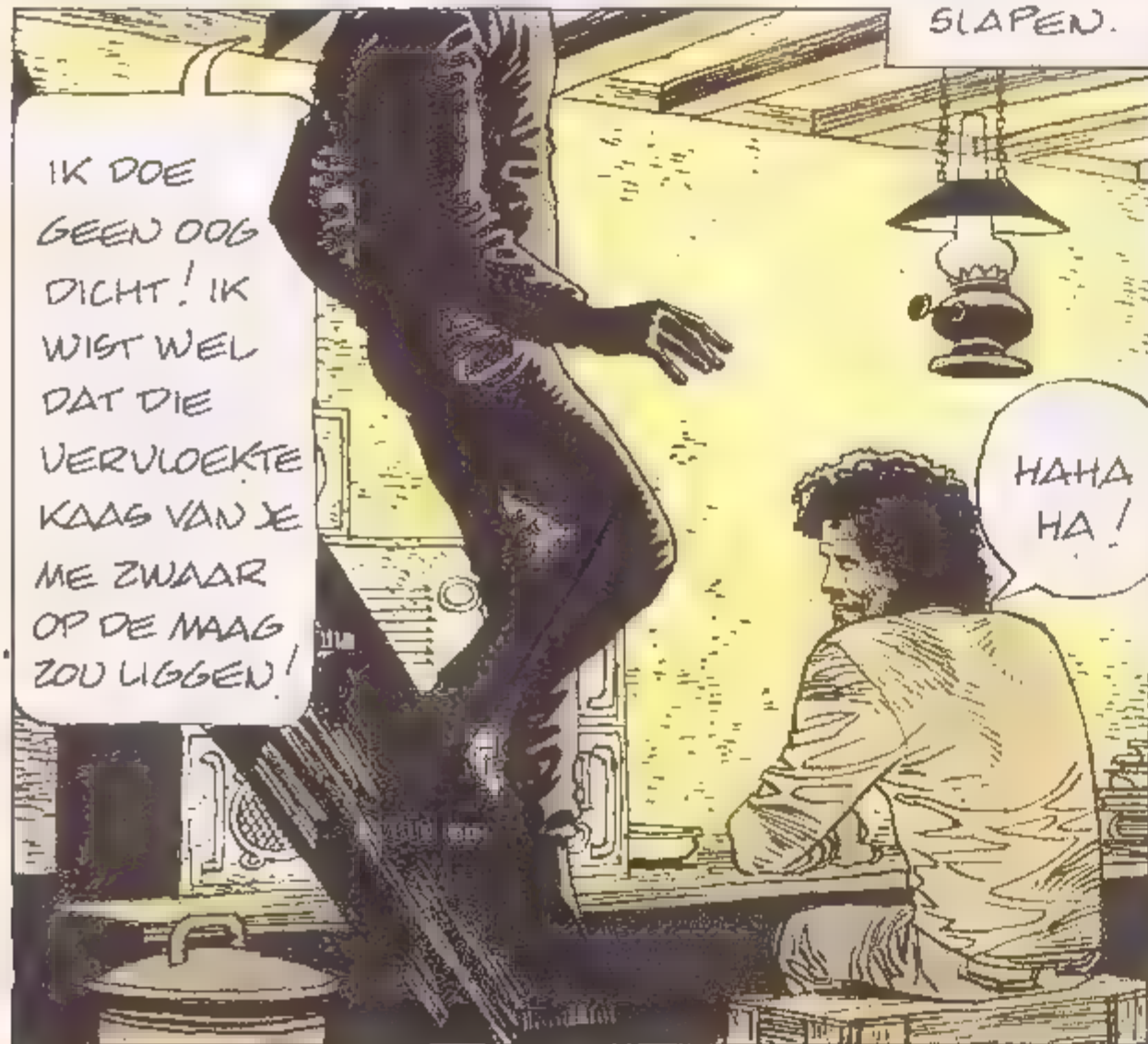
IK WIJS JE EROP DAT EILEEN, IN TEGENSTELLING TOT DE REST VAN MIJN PATIËNTEN, GEEN CENT BEZIT. IK HEB ER GEEN BELANG BIJ. WELK VOORDEEL ZOU IK ER IMMERs BIJ HEBBEN ZO'N ARMZAALG KIND TE BEHANDELEN, TERWIJL DE MILJARDAIRES DE DEUR PLATLOPEN? NOU?

LAAT DIE AVOND, ALS DE HELE KAASMAKERIJ LIJKT TE SLAPEN.

IK DOE
GEEN OOG
DICHT! IK
WIST WEL
DAT DIE
VERVLOEKTE
KAAS VAN JE
ME ZWAAR
OP DE MAAG
ZOU LIGGEN!

HAHA
HA!

WAT DOE JE DAAR?

"KAASINSTITUUT VAN MOUDON.
DE FABRICAGE VAN GRUYÈRE.
DEEL III: LEB EN BAKTERIE-
CULTUREN."

MIJN
SCHRIFTELIJKE
CURSUS.

IK VRAAG ME AF OF JE NIET
BEZIG BENT HETZELFDE
TE BEGINNEN ALS TIEN
JAAR GELEDEN IN EUROPA
MET SONIA...

WAT!?

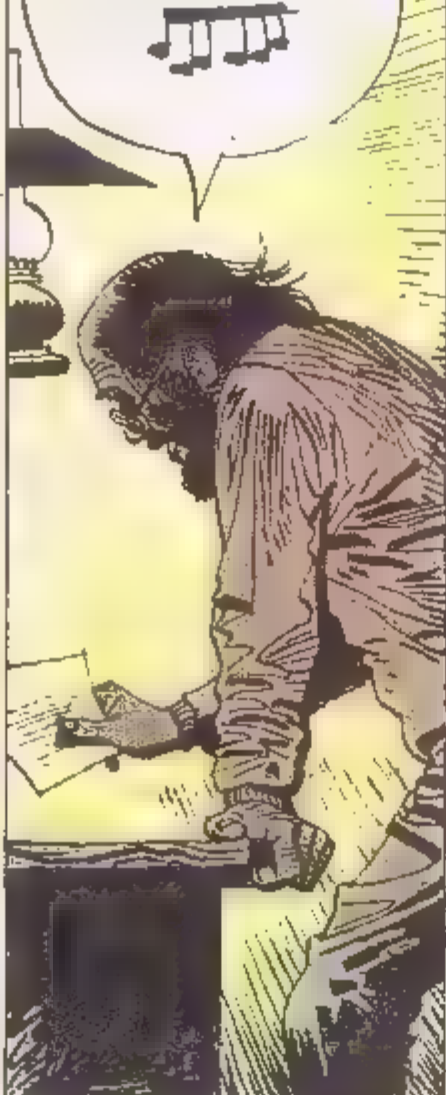
KOM NOU, JONATHAN,
JE KLETST! SONIA WAS
HEEL IETS ANDERS! HEEFT
NIKS TE MAKEN MET
EILEEN!

JA.
MAAR
HAAR
PROBEERDE
JE OOK
TE
HELPEN!

BEN IK DAAR NIET MOOI
VANAF GEKOMEN? ZO
GOED ZELFS DAT ZE ER
VANDOOR IS GEGAAN
MET MIJN OUDE LELIJKE
EEND PLUS DE LIFTER
DIE NET WAS INGEGAPT!
EN NU IS SONIA DE GE-
LUKKIGE MOEDER VAN
ZES SCHATTIGE
KINDEREN!

MAAR WAAR BE-
MOEI JE JE TROU-
WENS MEE?
WANT JIJ, MET
JE KAAS-
MAKERIJ...

OH-HOOOO...

MISS KATE HENDERSON.
"WUTHERING HEIGHTS", 7, GREENFIELDS
AVENUE, WASHINGTON D.C. 20004...
♪ INTERESSANT... ♪

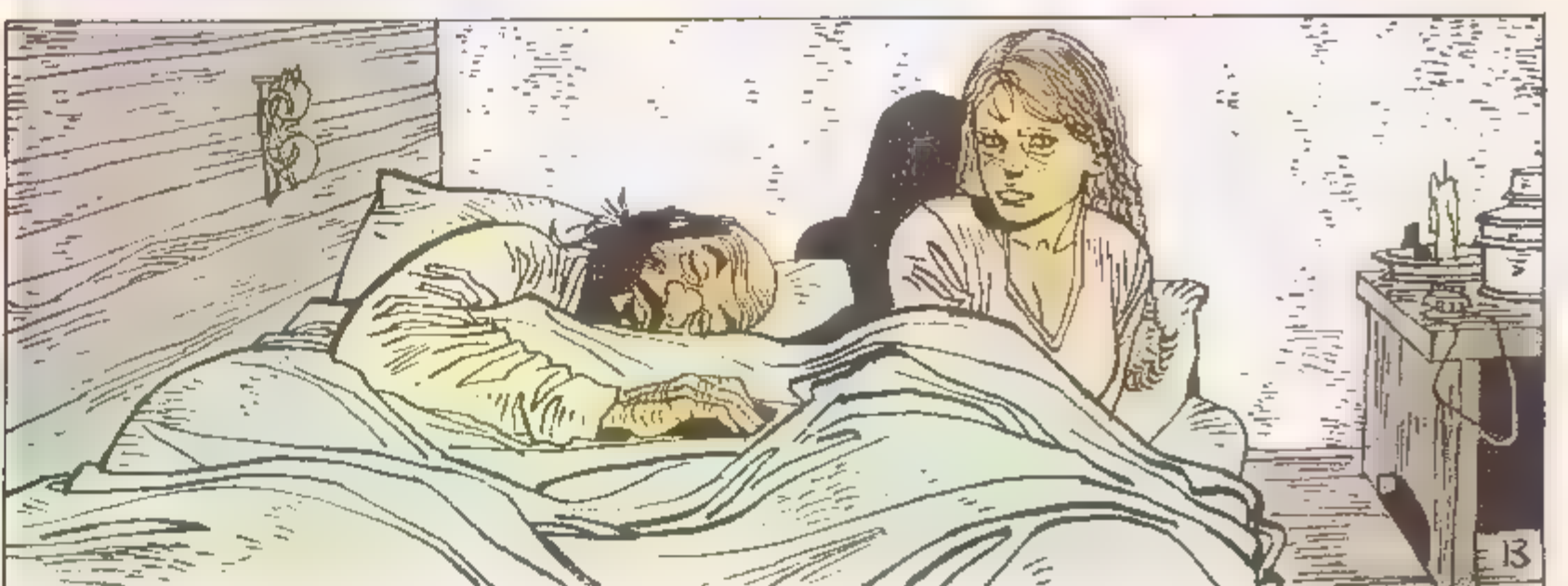
GEEF DIE
BRIEF
HIER!!!

HAHA
HA!!

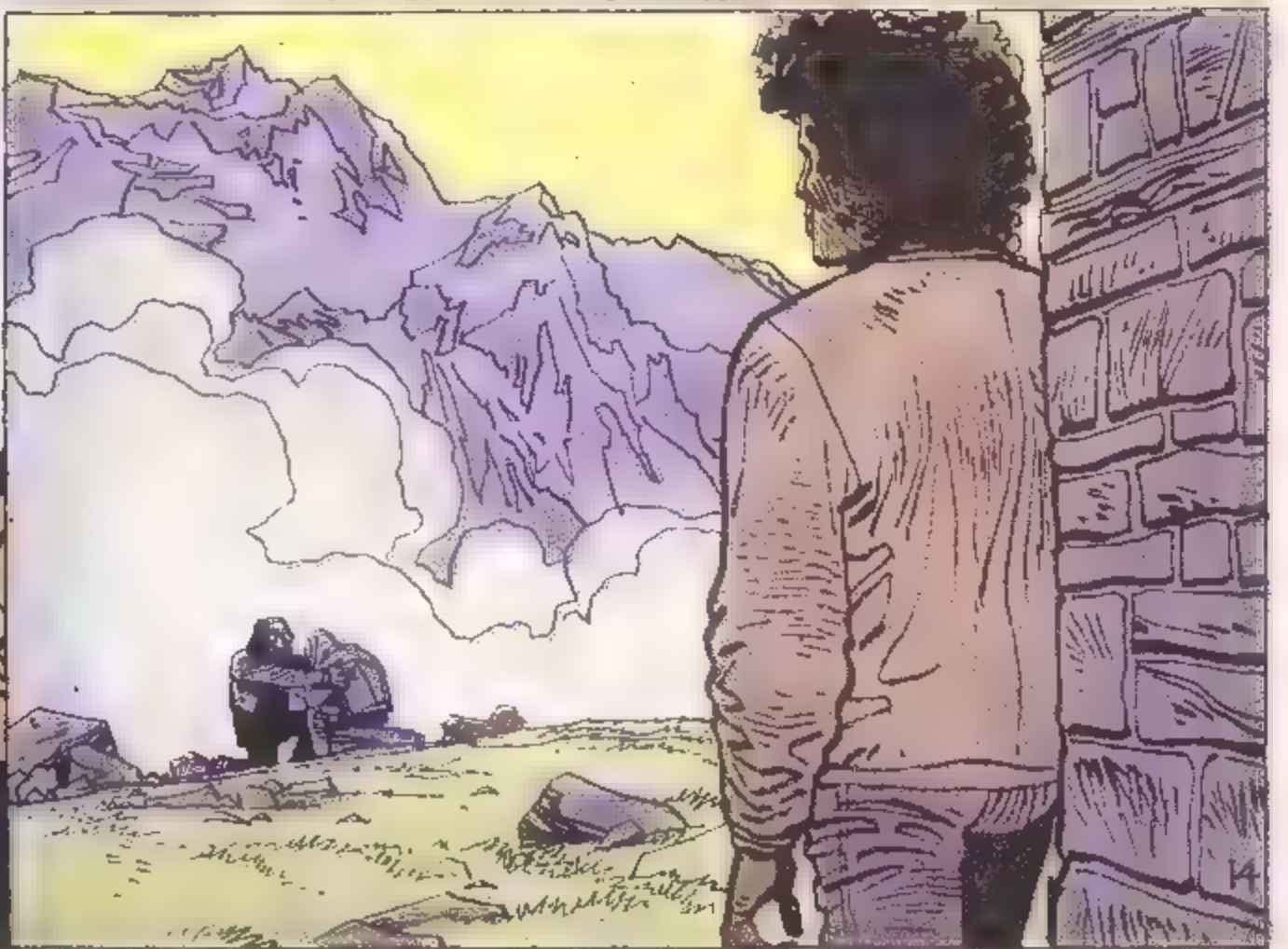
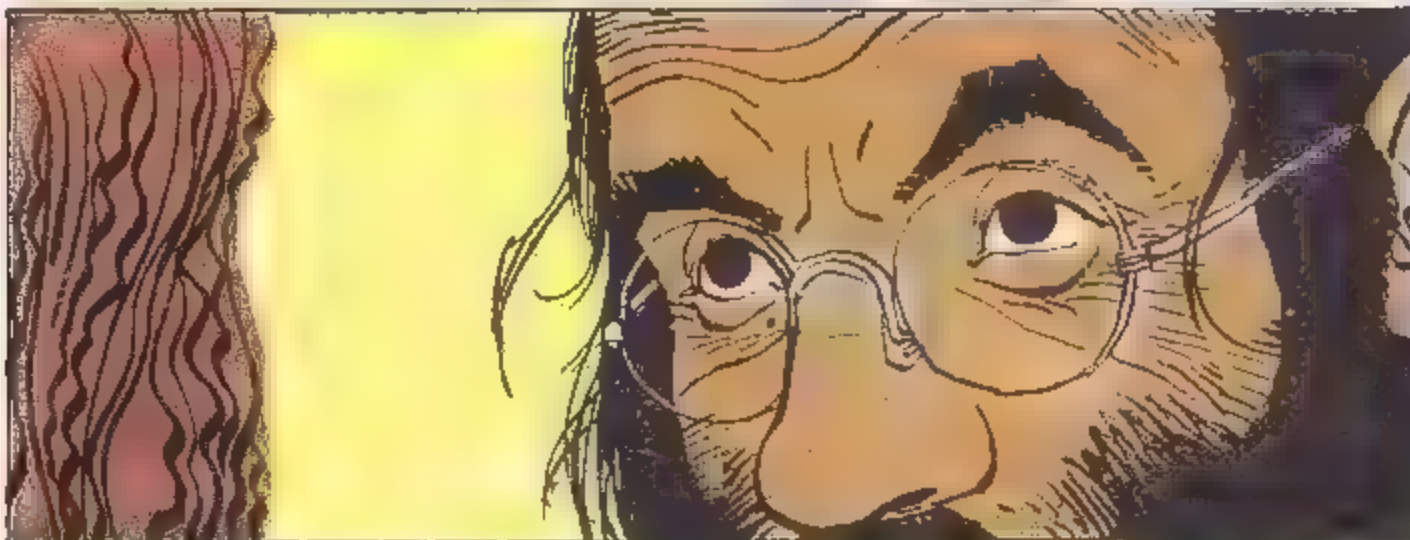
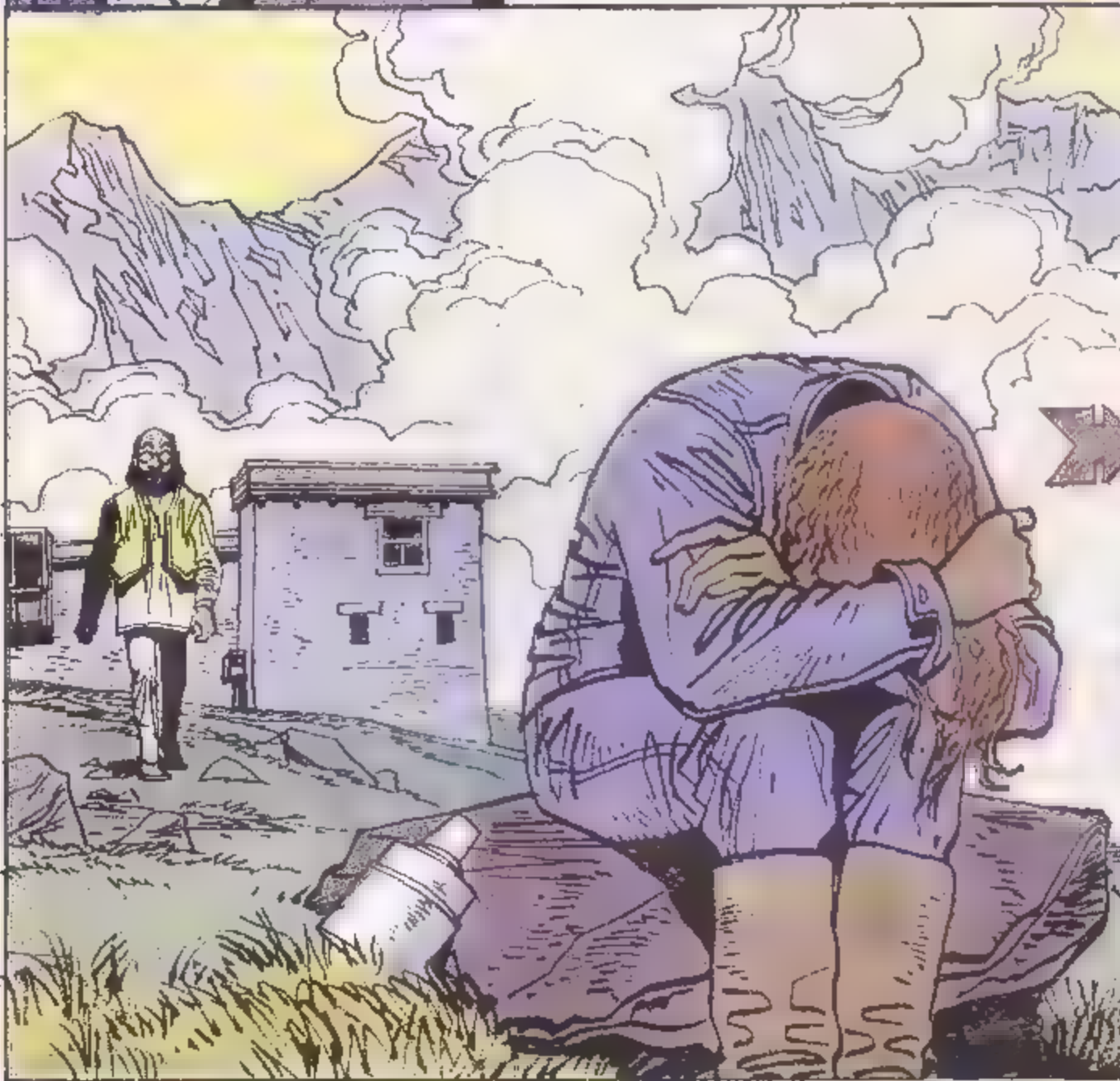
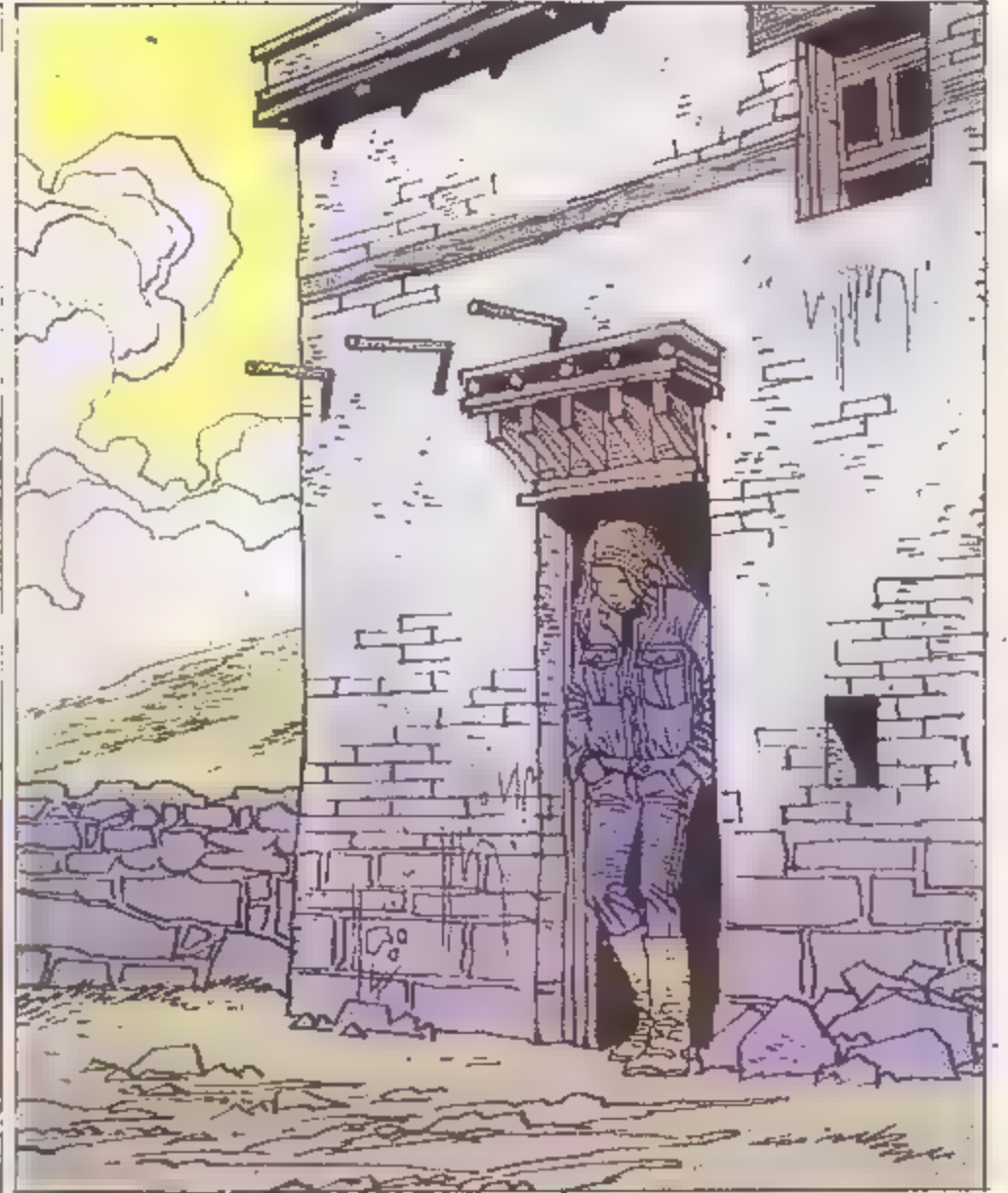

DE VOLGENDE MORGEN...

het voorrecht van de slang

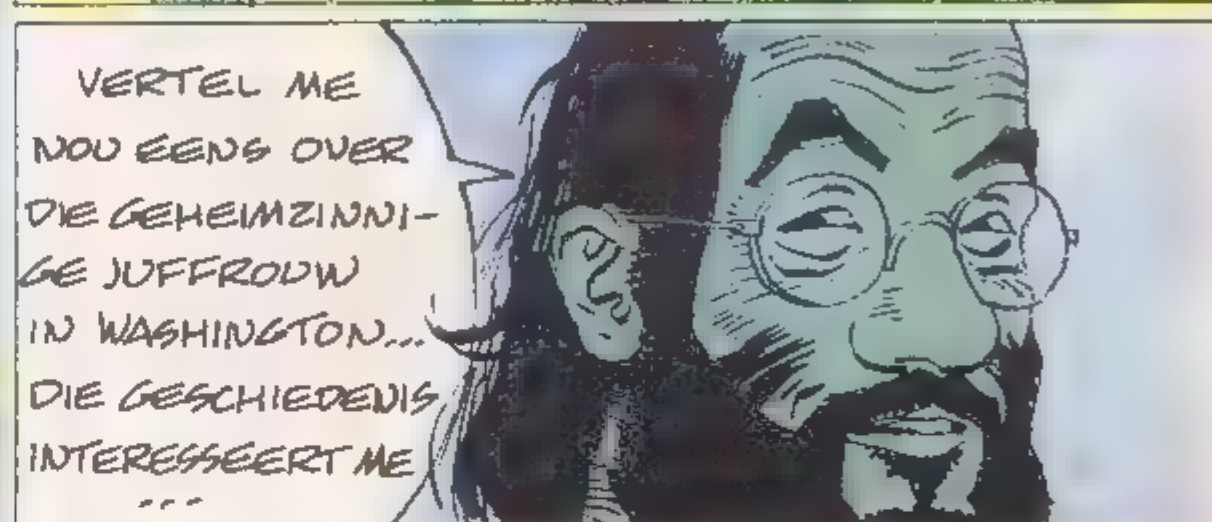
DE DAG WERD GEWID AAN HET BEZOEKEN VAN DE WEIDEN...

HIHIHI! RUSTIG AAN... RUSTIG AAN!

ZE ZIJN GEK OP ZOUT!

HÉ! DIE
DAAR EET
WEL EEN
KILO
ZOUT!

VERTEL ME
NOU EENS OVER
DIE GEHEIMZINNI-
GE JUFFROUW
IN WASHINGTON...
DIE GESCHIEDENIS
INTERESSEERT ME
...

MISSCHIEN HEB JE LIEVER DAT IK LANGUIT OP DE GROND
GA LIGGEN BIJ GEBREK AAN DE DIVAN VAN DE
PSYCHOANALIST?

DE "DIVAN
VAN DE
PSYCHOANALIST"
PRACHTIG! WAT
EEN MOOI
ETIKET!!

DAT IS NOU DE GESEL WAARONDER MIJN PATIËNTEN LIJDEN! DAARDOOR IS
MENSHEID NIET IN STAAT OPEN TE STAAN VOOR DE "KRACHT"! ETIKETTEN DIE
DE MENSEN OP HUN RUG DRAGEN. PSYCHOANALIST, AVONTURIER, HIPPIE, BUR-
GERMAN, REVOLUTIO-
NAIR, VREK,
GUL, INTEL-
LIGENT, OUD-
HANDIG,
MOEDIG, ENZ..

EN WIE PLAKT DIE ETIKETTEN VOLGENS
JOU? DE MAATSCHAPPIJ? GOED. MAAR
IN DAT GEVAL: WAAROM GEBEURT DAT
DAN? LAAT MIJ HET JE ZEGGEN:
OMDAT DE
MAATSCHAPPIJ
ER ZICH WANHO-
PIG AAN VAST-
KLEMT... OMDAT
WE BANG ZIJN
OM NAAKT
TE ZIJN!

DE SLANG LEGT ZIJN
OUDE HUID HUID AF. DE
MENS KLEMT ZICH ER-
AAN VAST. EN DAT IS
DE OORZAAK VAN AL
ZIJN ELLENDE. VANDAAR
DAT IK MIJN THERAPEU-
TISCHE THEORIEËN HEB
GEBASEERD OP ONDER-
ZOEK NAAR REPTIE-
LENGEDRAG TIJDENS
DE RUI...

MAAR ONDER ONS: IK MOET JE FELICITEREN MET
JE NIEUWE "HUID". KAASMAKER! FANTASTISCH, WANT
HET KOMT TOTAAL NIET OVEREEN MET JE IMAGE
VAN DROMER. GEWOONLIJK PROBEREN DE MENSEN
EEN AANTAL BETER BIJ ELKAAR PASSENDE
ETIKETTEN TE VERZAMELEN!

BEDANKT VOOR
HET COMPLIMENT,
DOC!

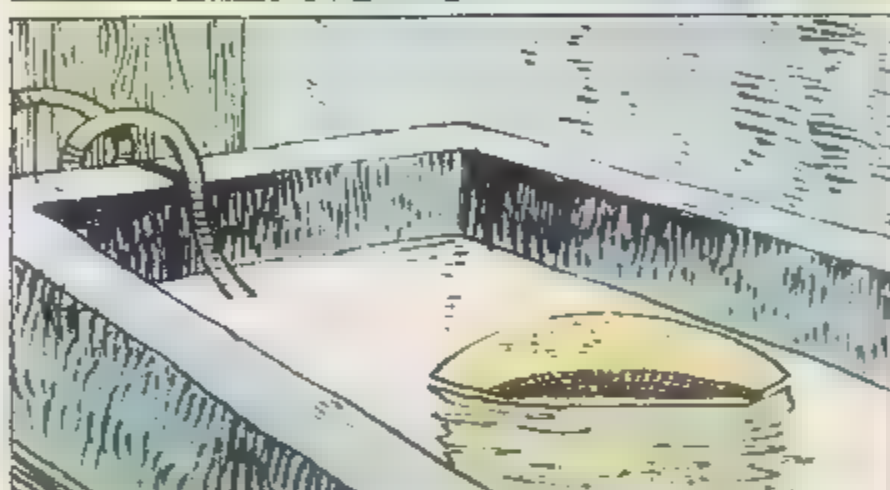
GEEN DANK. NOU, VERTEL JE ME NOG OVER
DIE KATE?

TERUG IN DE
KAASMAKERIJ
BEGON IK ALS
ELKE AVOND
AAN HET WERK
IN DE Kelder.
BELANGRIJK
WERK, DAT
BESLISSEND
IS VOOR DE
KWALITEIT
VAN DE
KAAS...

NA EEN
DAG LANG
IN EEN BAD
MET GOED
ZOUT WATER
TE HEBBEN
GEDREVEN
KOMT DE
KAAS OP EEN
PLANK TE
RUSTEN WAAR
HIJ ELKE DAG
MOET WORDEN
GEZOUTEN
EN
OMGEDRAAI...

DOOR DIE BEHANDELING WORDT
DE KAAS GECONSERVEERD, GE-
RIJPT, WORDT DE KORST HARD
EN DE SMAAK GOED.

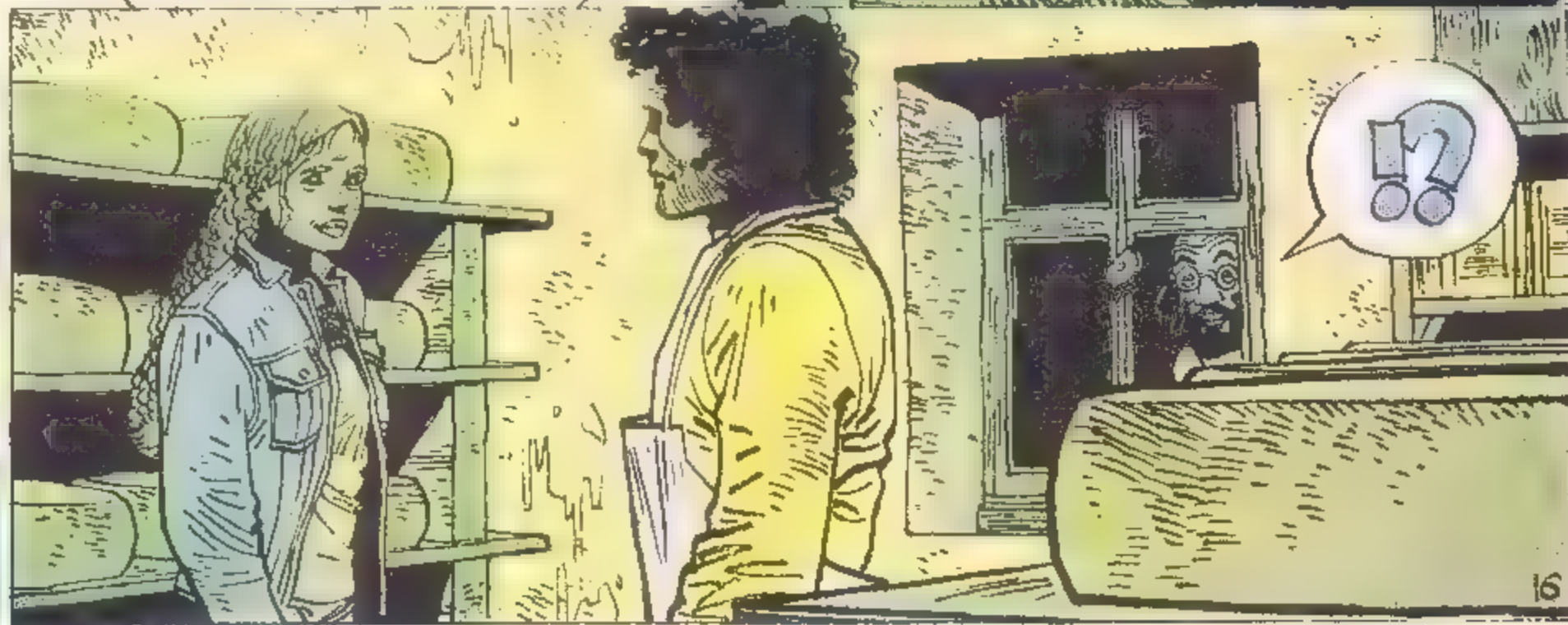
IK... IK WILDE JE ZEGGEN...
HET SPIJT ME VAN GISTEREN...
IK WIST NIET...

EILEEN?

WAAR IS
ZE HEEN?

VERONTSCHULDIG
JE NIET... IK WEET
WAT JE VOELDE...

DOUNIACHA, LANG GELEDEN...

IS MIJN JONGSTE ALBUM: EEN POETISCHE TITEL VOOR EEN ROMAN TISCHEN GEHEIMZINNIG VERHAAL...

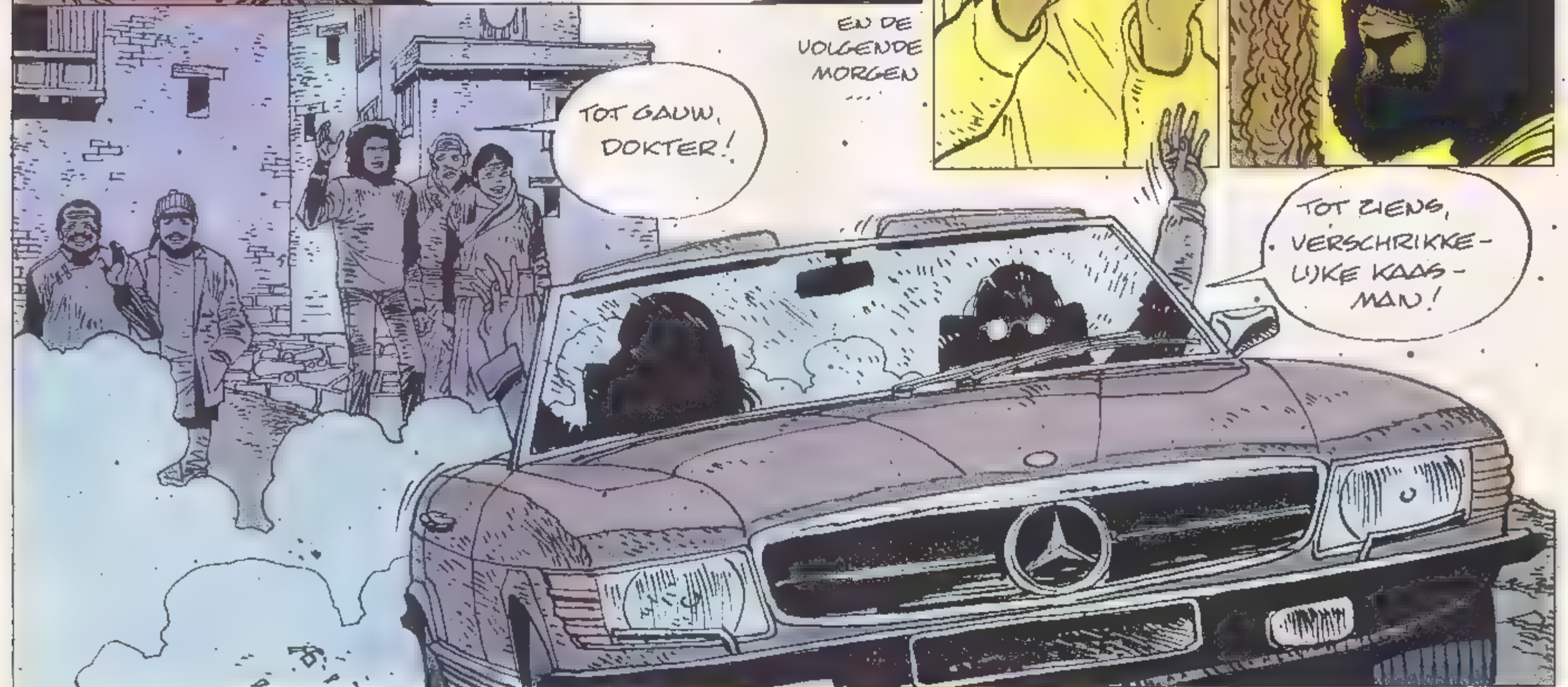
LATER...

EEN PRETTIGE MANIER OM EEN HEERLIJK VERBLIJF MEE TE BESLUITEN ...

WAT ? NU AL ?

JA. IK WAS HELEMAAL EEN BELANGRIJKE AFSPRAAK VERGETEN... EEN ERNSTIGE PATIËNT... WE MOETEN MORGEN ABSOLUUT IN KATMANDU ZIJN, EILEEN...

wordt vervolgd

De Bavianen

Het woord „baviaan” roept ongetwijfeld het beeld bij je op van die apen met een soort hondenmasker. Minder snel zou hun wetenschappelijke naam van cynocephalen (d.w.z. «met een hondenkop») dat doen. In feite heeft de naam baviaan betrekking op vier soorten apen van de familie der cercopitheciden, die alle vier Afrikaans zijn: de chacma, de olijfbaviaan, de Guineese baviaan en de meest bekende, de gele baviaan. Alle vier houden deze soorten van vrije ruimtes, in de buurt van bomen waar ze, als dat nodig is, in weg

kunnen vluchten en die 's nachts tot slaapplaats dienen.

De natuurlijke inkrimping van de grote wouden in de laatste tien miljoen jaar, heeft de apen gedwongen om meer en meer op de grond te gaan leven, dus op het jachtterrein van de grote vleeseters. Dit gevaar heeft de bavianensoort een aantal veranderingen doen ondergaan waardoor ze in staat gebleven zijn te overleven.

Een goed georganiseerde verdediging:

De gele baviaan (die slechts in enkele

kleinigheden van de andere soorten verschillen) leven in georganiseerde groepen van gemiddeld zo'n 25 à 30 leden (maximaal 185 dieren). De troep wordt niet geleid door één leider, maar door een clubje aristocraten, de dominante mannetjes die elkaar bij eventuele conflicten met mannetjes van de tweede rang steunen. Zij zijn het die, soms met beten en oorvliegen, de orde in de groep bewaren. Meestal is het voor hen genoeg om dreigend hun bek te openen (zodat ze hun enorme tanden tonen) om opstandigen hun juiste plaats in de groep weer duidelijk te

maken! Ze zijn gemakkelijk te herkennen in de groep aan hun lengte (1 meter ongeveer tegenover 80 cm voor de wijfjes), aan de lange haren in hun nek en aan hun schouders die deze beesten van 35 kg een nog krachtigere indruk geven. Door die manen worden ze vaak, op het eerste gezicht, voor een leeuw tussen de apen gehouden.

Vlakbij hen, houden zich de wijfjes op, die net hun enige kind hebben gekregen en daarom (mooi om eens over na te denken) dominant zijn. Met alle voordelen van bescherming die dat met zich meebrengt. Dan komen de andere wijfjes met hun ongen. Ook hier weer een hele hiërarchie. Aan de rand tenslotte, zo ver mogelijk bij de dominante mannetjes vandaan, doen de overige mannetjes hun werk als uitkijkpost. Wie nauwkeurig kijkt kan deze structuur zowel in een zwerfende groep ontdekken, als in een die ergens is gestopt om op de grond zaden, wortels, larven, wormen en schorpioenen te verzamelen. Samen met een klein ongewerveld dier of eieren van op de grond levende vogels vormen deze dingen hun dagelijkse kost.

Vaak grazen antilopen of impalas temidden van de luidruchtige groep. Het reukvermogen van de impalas, gekoppeld aan de scherpe blik van de bavianen, vormt een doeltreffend alarmsysteem, zeker in open terrein.

Soms kruisen twee groepen bavianen elkaar. Dat gaat heel vredig, want ieder een doet of hij de ander niet gezien heeft.

Een gevaarlijk privilege

Voor de kleinere gevaren, zoals de gieren die belust zijn op de kleintjes, de jakhalzen en zelfs de jachtluipaarden, is een gesimuleerde aanval onder gekrijs van de tweederangsmannetjes, meestal genoeg. De dominanten blijven in het midden van de groep.

Maar verscht er een leeuw of de nog ergere vijand, het luipaard, dan gaat de speciale volgorde teken. De dominante mannetjes vormen een frontlijn met de andere mannetjes daarachter. Recht-opstaand, dreigend, met open bek staan ze oog in oog met het gevaar. Onder bescherming van deze garde kunnen de wijfjes met de babies met hun rose oortjes en gezicht aan hun buik geklemd of met de al wat oudere kinderen op hun rug een veilig heenkomen zoeken in de bomen, waar de mannetjes zich dan bij hen voegen. Als het moet, leveren de dominante mannetjes een gevecht waarin zelfs het onverschrokken luipaard niet altijd overwinnaar is. Het gebeurt wel dat de boosdoener letterlijk in stukken wordt gescheurd! Maar het is ook niet zeldzaam dat zo'n dominant mannetje met zijn leven betaald voor het gevaarlijke privilege van zijn klasse.

Afgezien van zulke momenten, verloopt het leven van een baviaan betrekkelijk vreedzaam. 's Morgens vroeg daalt de groep, beschermd door de wachtposten, af in de vlakte. Ze lopen verscheidene kilometers op een dag langs een route die wordt gemarkeerd door bekende vluchtplaatsen. Onderweg verzamelen ze de plantaardige dingen en kleine dieren die ze kunnen vinden. Soms vangen er een paar een kleine antilope waarna ze de buit verdelen. Als ze willen drinken, wat ze zelden doen in gebieden waar leeuwen kunnen verschijnen, zijn ze zo voorzichtig dat ze wachten tot de grote herbivoren, de gnoes en de zebra's bij een waterplaats gaan drinken. Pas als ze er zeker van zijn dat er geen roofdieren op de loer liggen gaan ze zelf ook in alle rust drinken. Onderweg stoppen ze wel vaak om te rusten. Dat begint steeds met de ceremonie van het schoonmaken. Volgens de hiërarchie laat ieder op zijn beurt de vacht van vuil en ongedierte reinigen. Een traditie die de band binnen de groep alleen maar sterker maakt.

Wanneer de zon begint te verdwijnen gaan de bavianen in formatie terug naar hun «slaapzaal», een grote boom die vaak in een van die rotshopen staat, die als eilanden op zee temidden van de savanne liggen. De wachtposten blijven waakzaam. Je hoort ze hun series «wha-ouu» uitwisselen, vaker of minder vaak herhaald al naar gelang de grootte van het gevaar.

Als het gaat om DE VIJAND is het een serie «ho-ho-ho», min of meer het geluid van het grommen van het roofdier, waarmee de wachtposten zijn aanwezigheid signaleren. Het is voldoende om hun blik te volgen als je het roofdier wilt ontdekken. Als alles rustig is slaapt de groep eindelijk in... er voor wakend dat ze niet in die wereld van gevaren vallen die de nacht aan de voet van de bomen verborgen houdt.

Een verbazend dier en in zoveel trekken van zijn sociale leven gelijkend op de mens dat de oude Egyptenaren, net als wij ongetwijfeld, al onder de indruk waren van het gedrag van de baviaan (die tot voor kort in Egypte voorkwam).

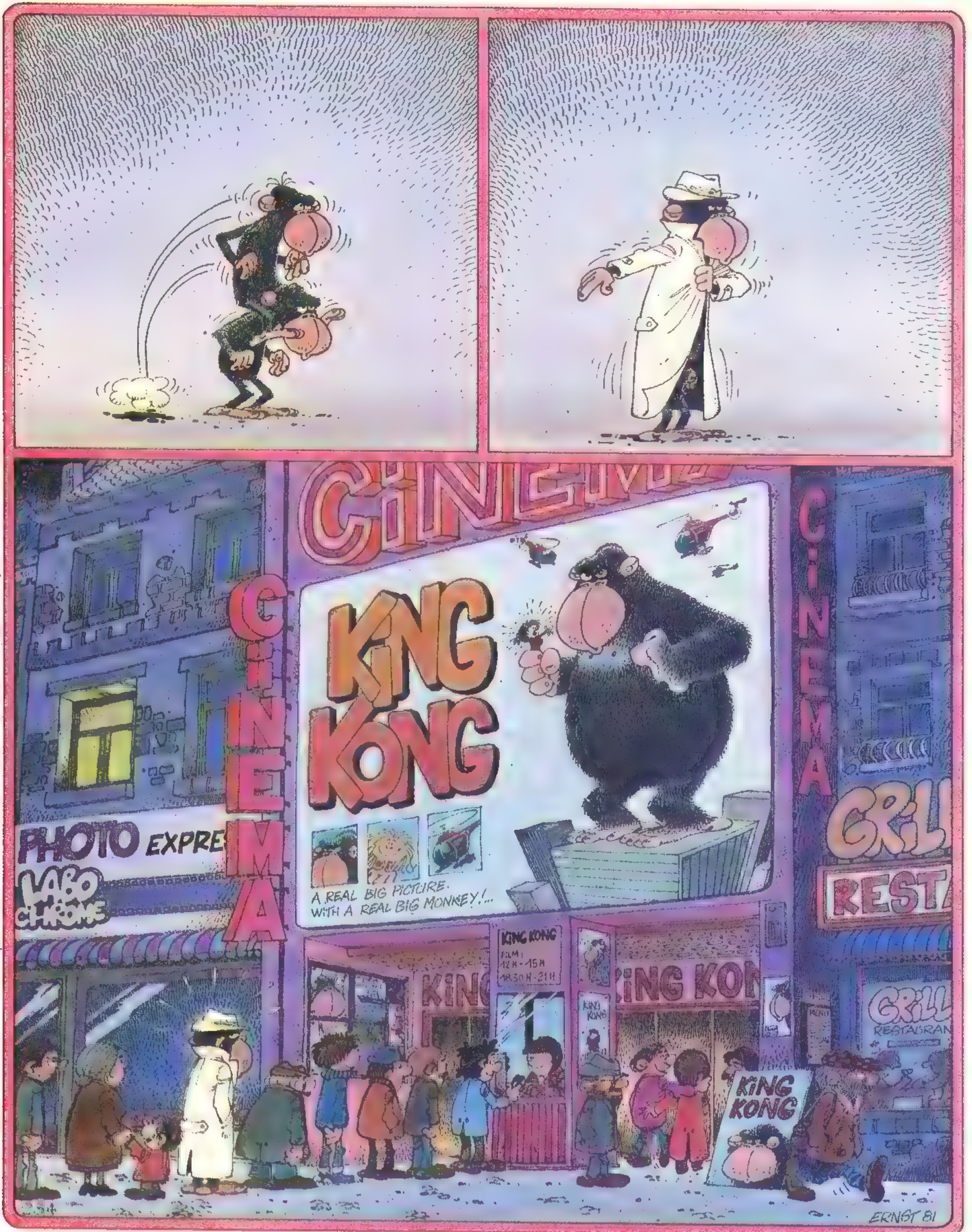
Wellicht is het daarom dat, in een meer dan 3200 jaar oude beeldje Thot, de god van het schrift is uitgebeeld in de vorm van een baviaan, die het werk van een gehurkte schrijver gadeslaat. Het is in elk geval zeker dat in de blik van een van de oude leiders van de groep, een baviaan met een hoge positie, iets valt te lezen dat onweerstaanbaar aan een zekere wijsheid doet denken.

Paul Galand

EEN KNIPDOEGJE van Ernst

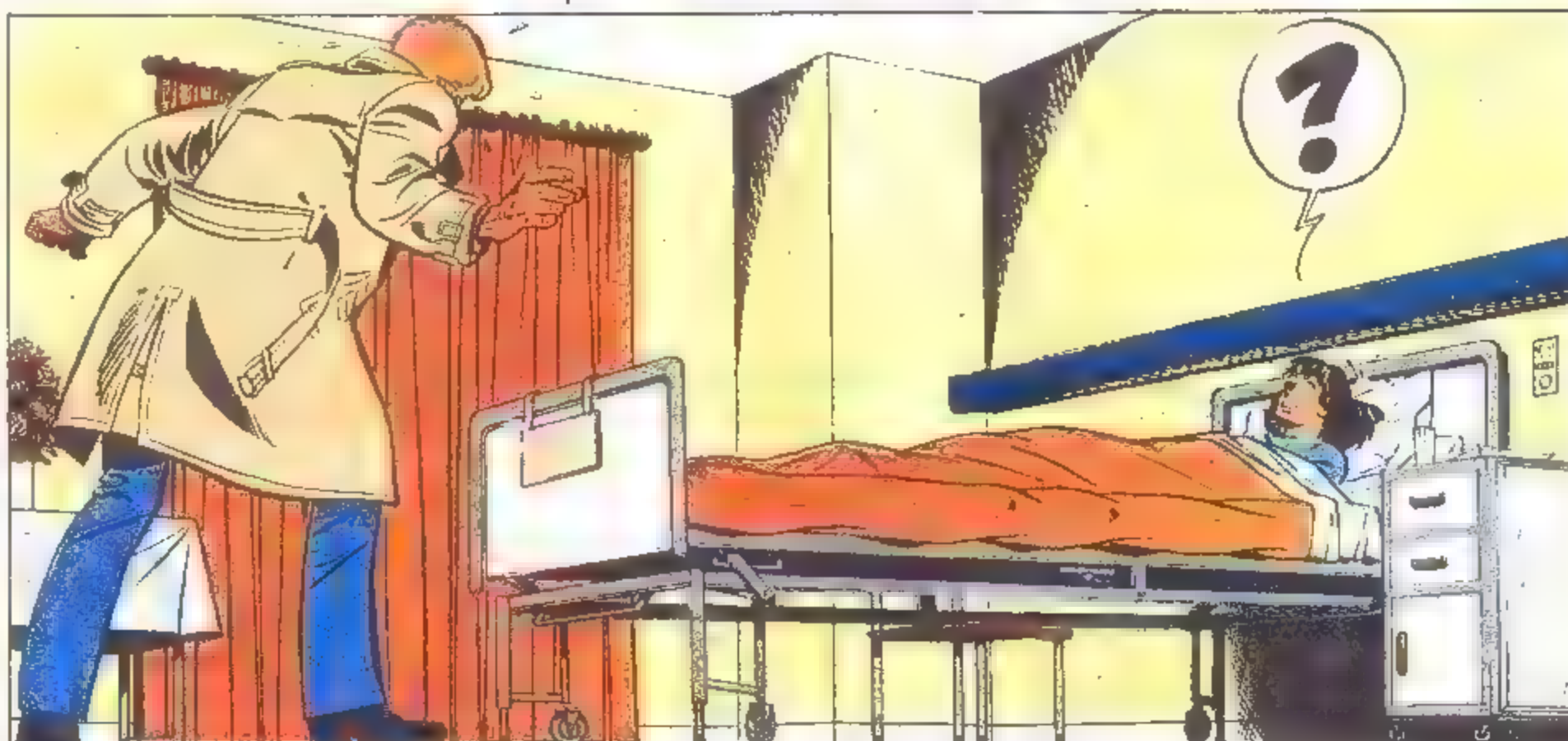
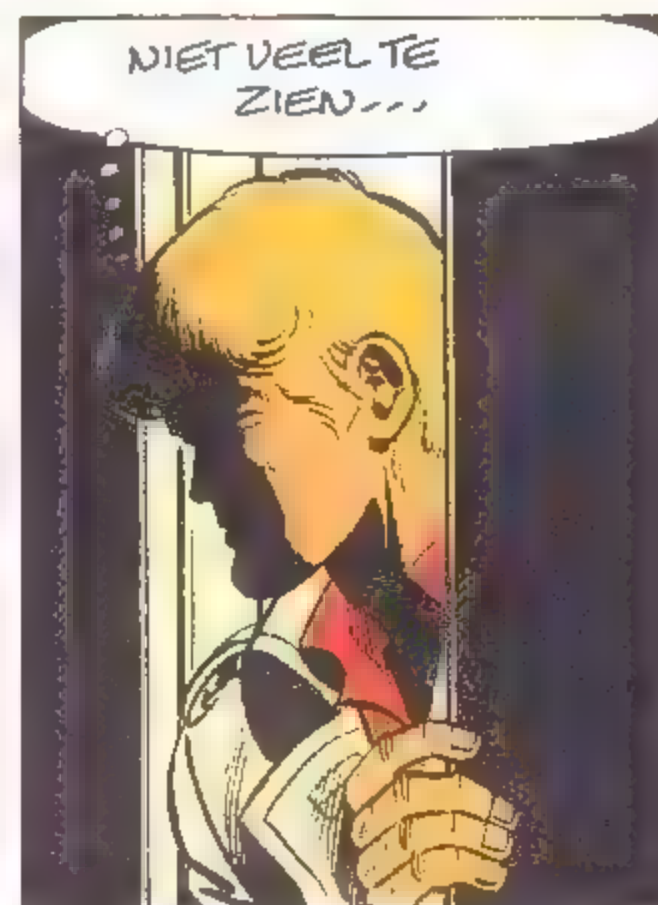
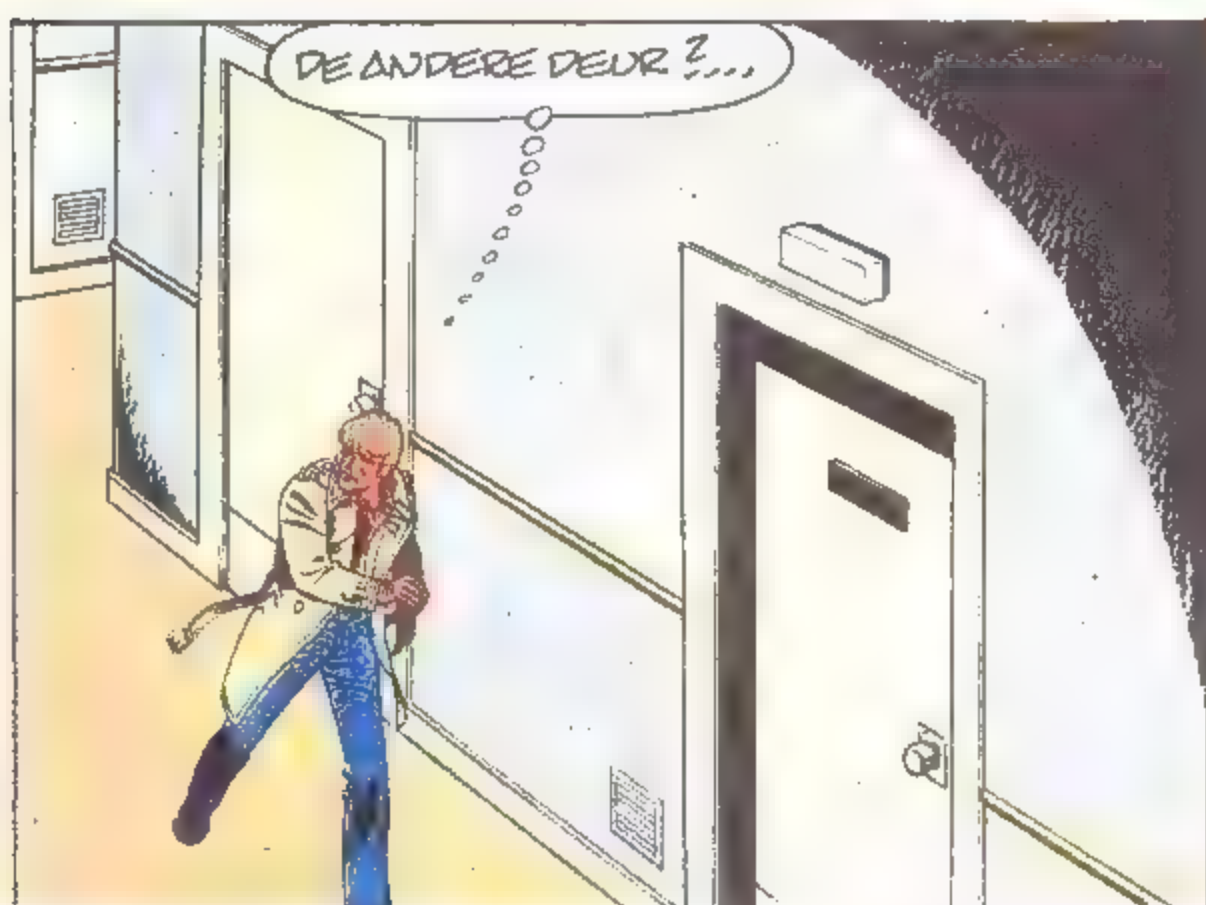
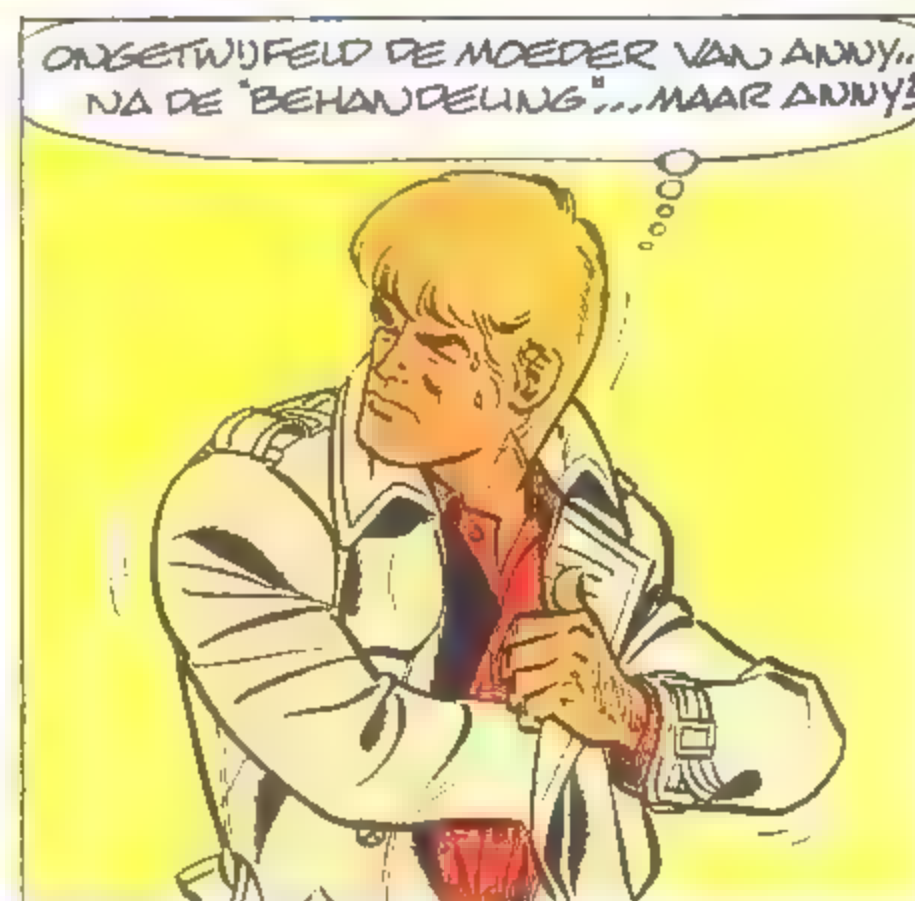

RIK RINGERS

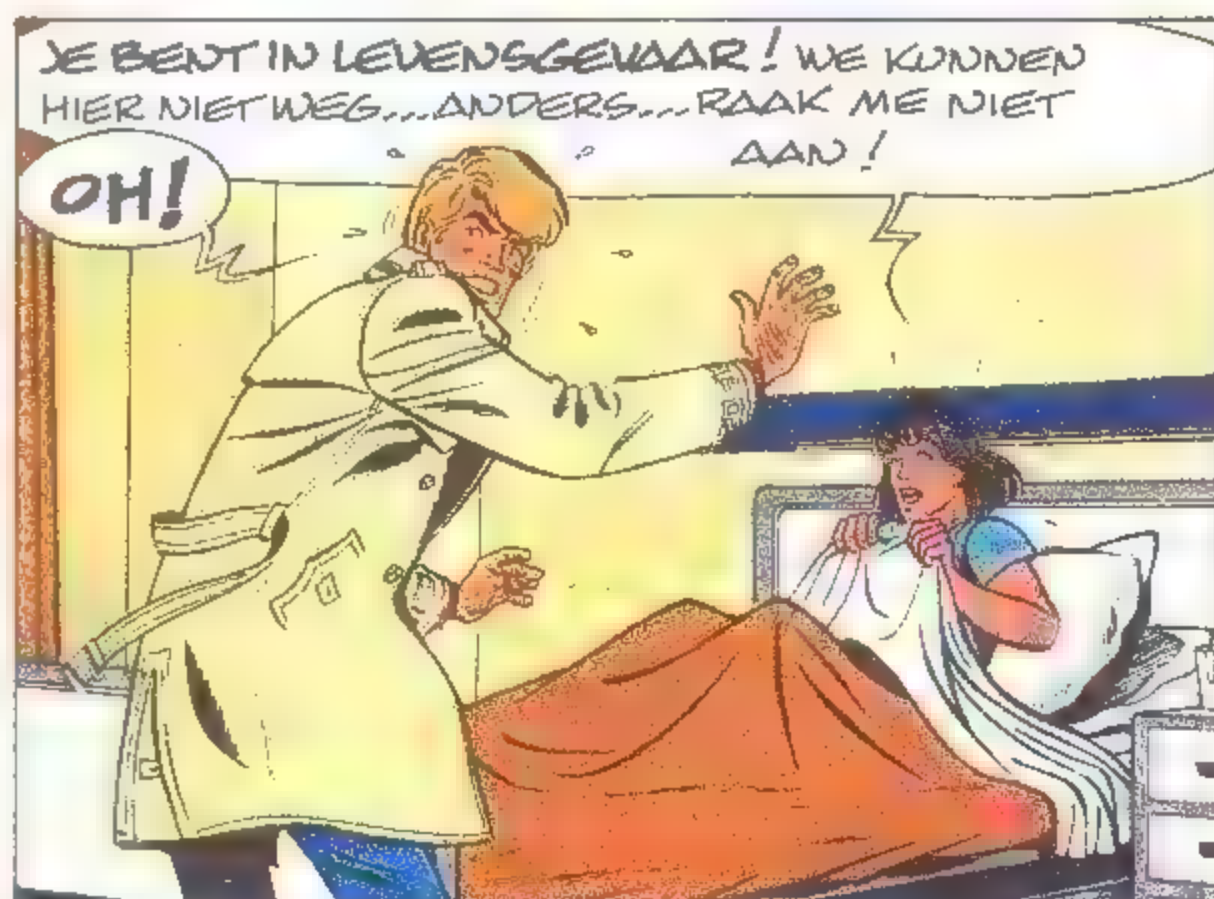
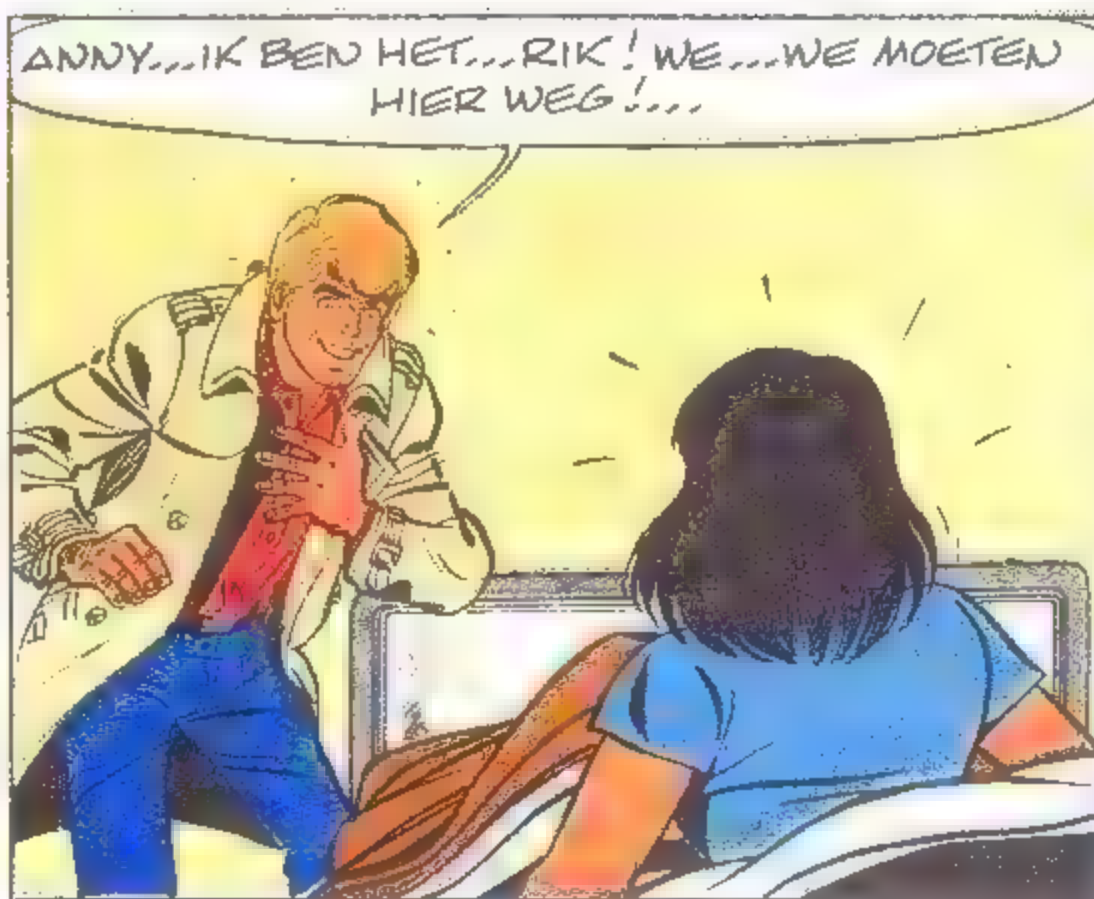
TIBET
A.P. DUCHATEAU

SAMENVATTING: Rik wordt aan vreemde proeven onderworpen. Dan herinnert hij zich een gelijkaardig voorval. De zwarte dood is -de pest-. Later ontwaakt hij in een ziekenhuis. Voor hij vlucht, wil hij eerst het meisje vinden...

de zwarte dood

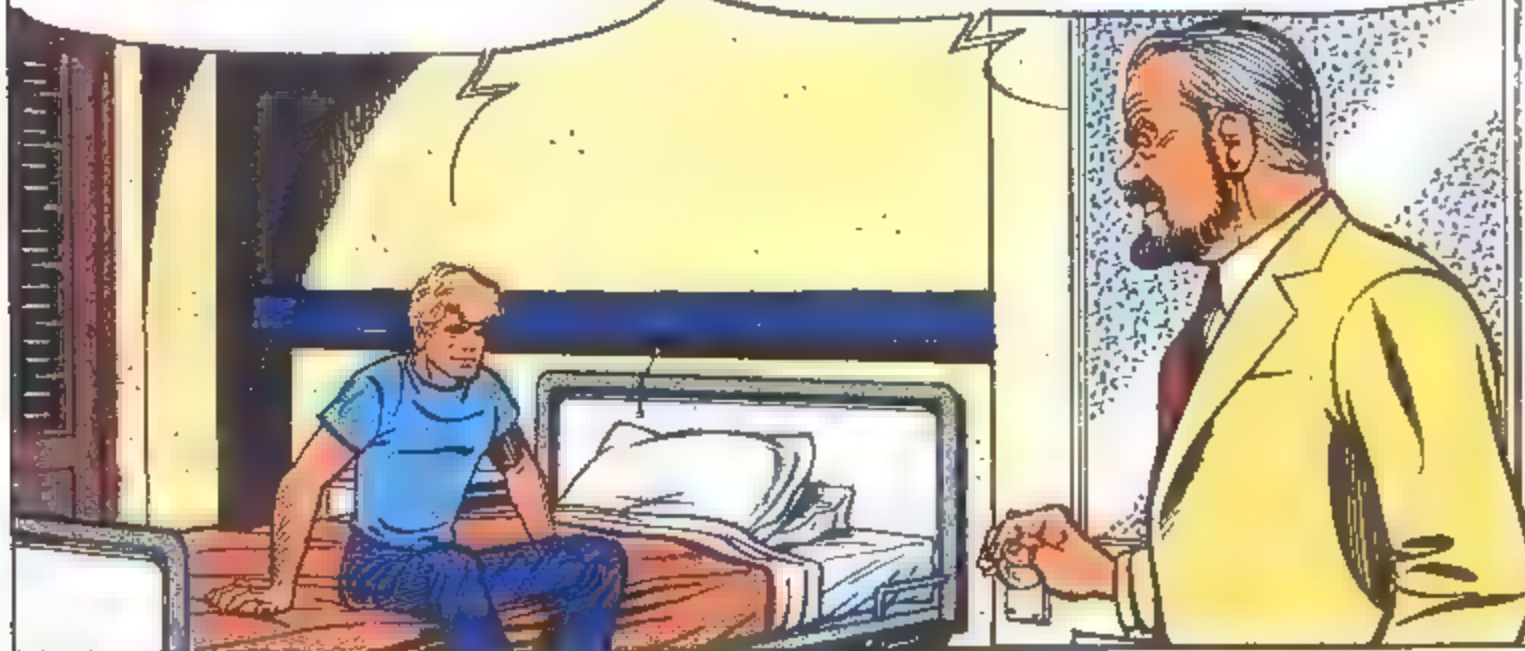
EEN ZAAK DIE DRINGEND
MOET WORDEN OPGEHELD.
"DE ZWARTE RECHTBANK"
M'N NIEUWSTE ALBUM!

HET WAS OF ER JAREN VERSTREKEN WAREN,
TOEN... VEEL, VEEL LATER...

HE, COMMISSARIS BARIN!
EN? BEN IK NIET DOOD?

NEE RIK! MAAR JE BENT NET ONT-
KOMEN... NET ALS ANNY HUSTON!

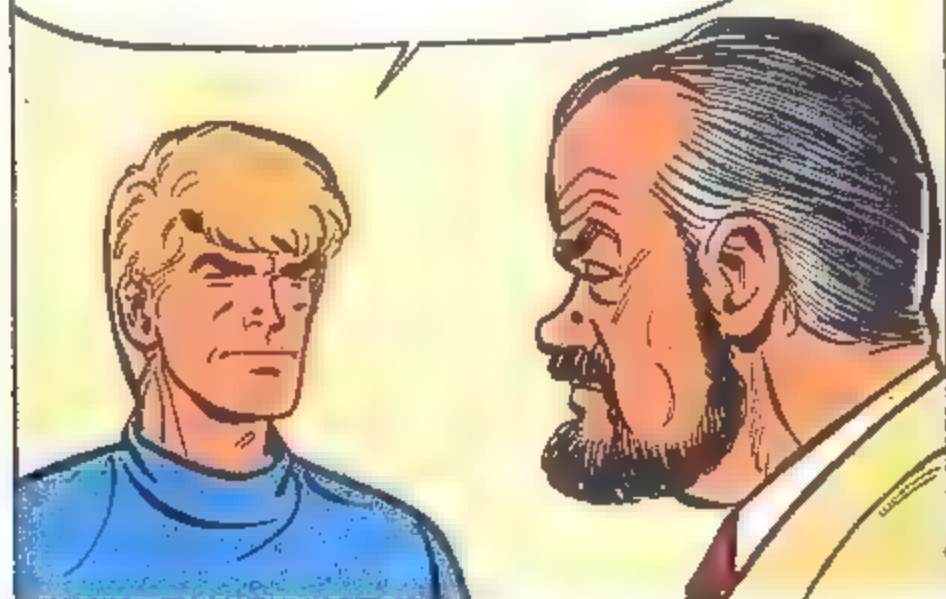
ZOWEL VOOR HAAR ALS VOOR JOU VIELEN DE TESTS
NEGATIEF UIT! NEEM ONS NIET KWALIK... WE
MOESTEN VOORZORGEN NEMEN...

DE ZWARTE DOOD, NIETWAAR?

HOE HEB JE DAT GERADEN?...

IK HERINNER ME DAT BERDEEMDE
VERHAAL OVER DE WERELDTEN-
TOONSTELLING...

JA, WIJ WAREN HELAAS GEDWONGEN NET ZO
TE HANDELEN... HET ZOMERSEIZOEN STAAT
VOOR DE DEUR EN ALS DE WAARHEID BEKEND
ZOU ZIJN GEWORDEN... WAT EEN PANIEK!

U HOOPTE DAT IK ME NIET MET DEZE
ZAAK ZOU BEZIGHOUDEN. HELAAS
HAD IK DE "LINDENKAMER" DOOR-
ZOCHT EN DAT CANADESE
SIGARETTE PEUKJE GEVONDEN...

OP DAT MOMENT HAD U BESMET KUNNEN ZIJN... NET
ALS DEGENE DIE HET GEROKT HAD, DAT WIL ZEGGEN
MEVROUW HUSTON! U MOEST ABSOLUUT ONSCHADELIJK
GEMAAKT WORDEN!

AFSCHUWELIJK... MEVROUW
HUSTON IS AAN DE PEST
GESTORVEN...

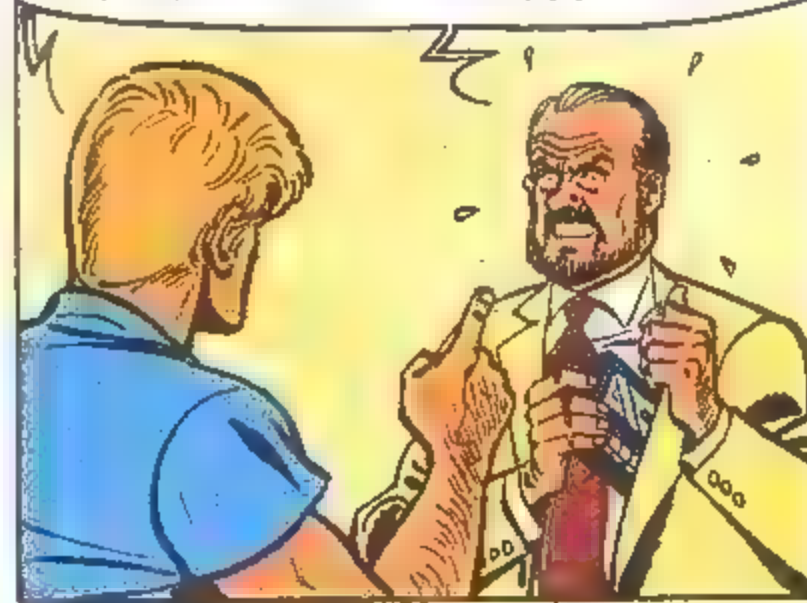

JA, IN HAAR HOTELKAMER...
DIE ONMIDDELIJK GEDESIN-
FECTEERD IS EN HERINGE-
RICHT! ONGELOOFLIJK DAT
DAT PEUKJE AAN DE AAN-
DACHT ONTSNAPT IS!

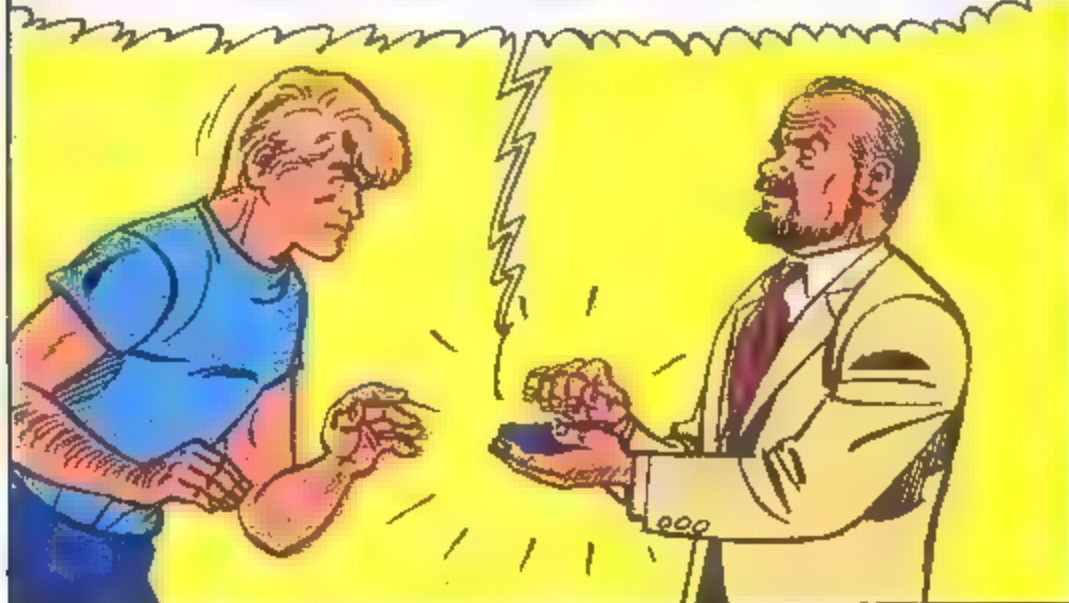

EN U HEBT DIE TRUC VAN DE WERELD-
TENTONSTELLING BEDACHT?
VINDT U DAT NIET WREED?

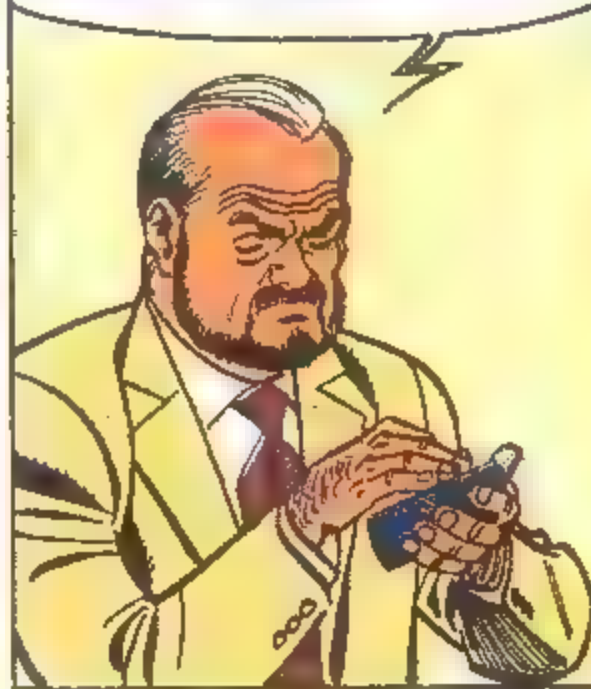
NOG VEEL WREDER DAN U DENKT!
LUISTERT U MAAR...

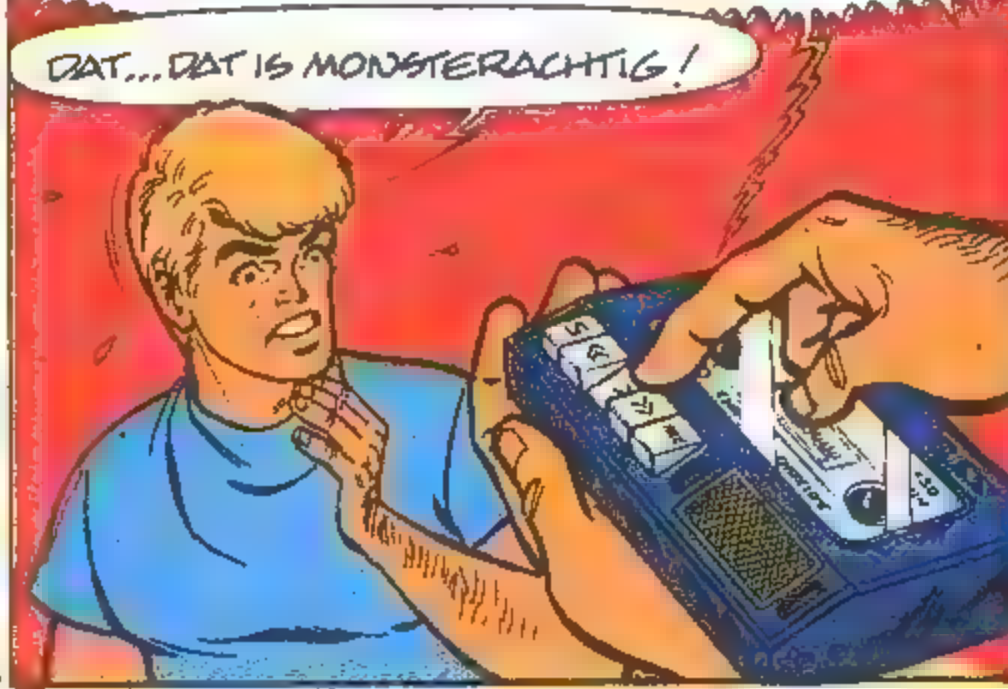
MENEER DE COMMISSARIS, IK HEB DE "ZWARTE
DOOD" WETENSCHAPPELIJK INGEËNT BIJ MEVROUW
HUSTON, DIE LOGEERT IN HOTEL "BABYLONE". ZE
ZAL IN DE LOOP VAN DE DAG STERVEN. IK EIS
DAT ALLES VERLOOPT VOLGENS EEN OUDE
GEBEURTENIS DIE ME NOGAL GETROFFEN HEEFT...

DIE BESCHRIJVING SLA
IK OVER, WANT DIE KENT
U... MAAR LUISTERT U
NAAR HET VERVOLG...

COMMISSARIS, ALS U MIJN INSTRUCTIES NIET
LETTERLIJK OPVOLGT - IK HERHAAL: LETTER-
LIJK - VERDOORZAAK IK EEN TWEEDE
GEVAL VAN "ZWARTE DOOD!"

wordt vervolgd

PELE

DE 'ZWARTE
PAREL'
VAN HET
VOETBAL

Een tijdje geleden werd er in Brussel een nieuw video-voetbalspel gepresenteerd. Bij die gelegenheid vond de ontmoeting plaats tussen een van de groten van het Belgische voetbal, Frankie Vercauteren, en de man die unaniem als voetbalkoning aller tijden wordt beschouwd: Edson Arantes do Nascimento, beter bekend als Pele.

Het Braziliaanse jongetje, uit een arm milieu, had zelf van wat vodden een «bal» vervaardigd om met zijn vriendjes mee te spelen. Zeven jaar oud speelde hij al op een echt voetbalveld tegen volwassenen. In 1957 werd hij zestien jaar oud, prof in de ploeg van Santos. Tot aan 1974 speelde hij in 111 internationale wedstrijden, waarbij hij 95 goals scoorde en drie maal de wereldcup won. Hij was toen 34, een leeftijd waarop de meeste voetballers het wel voor gezien houden. Pele tekende echter een contract met «Cosmos» in New York. Zelden is een speler zo duur geweest. Maar inderdaad: een voetbalgod is onbetaalbaar. Nu Pele weg was, was de glorie van het Braziliaanse voetbal voorbij. «Brazilië heeft de laatste jaren grote moeite gehad om goede aanvallers te vinden. Gelukkig is de nationale ploeg de laatste maanden sterk verbeterd, met spelers als Socrates en Maladonna. Een uitstekende speler die het alleen nog aan ervaring onbreekt,» verklaarde Pele tijdens zijn verblijf in Brussel. Een menigte bewonderaars was toegestroomd, net als vele journalisten. Pele's programma was zo overladen dat er maar weinig tijd overschoot voor interviews. Gelukkig voerde Frankie Vercauteren, speciaal voor de lezers van Kuifje, een gesprek met hem.

PELE

(Vervolg)

F.V.: U bent al jong begonnen met uiterst belangrijke wedstrijden. Stond u daarbij voortdurend onder zware spanning?

Pele: In het begin, toen ik zes-tien was, was ik natuurlijk erg nerveus. Na een maand of twee, drie als prof, werd ik wat rustiger. Ik leerde toen soepel en ontspannen te spelen. Maar toch had ik nog altijd «planken-koorts» voor elke belangrijke wedstrijd, vooral als het om wereldcupwedstrijden ging.

F.V.: Vindt u dat het voetbal de laatste twintig jaar erg veranderd is?

Pele: Voetbal blijft altijd hetzelfde. Toch is het spel technisch geworden. De zakelijke en commerciële kant heeft natuurlijk veel meer nadruk gekregen. Er wordt meer voor «het vak» gespeeld dan voor de sport. De spelers zijn vooral bekommerd om hun plaats in de ploeg te behouden of een betere plaats in een andere ploeg te verwerven. En tenslotte wordt er meer nadruk gelegd op het aantal goals dan op de sport.

F.V.: Hebben uw kinderen belangstelling voor sport? Spoort u ze aan u na te volgen?

Pele: Ik heb twee dochters en een zoon. Mijn zoon is nu twaalf. Hij zit op de VN-school in New York. Hij speelt socca (een soort voetbal). Ik heb hem er nooit toe aangespoord. De kinderen mogen doen waar ze zin in hebben. Ik wil ze helpen maar verplicht ze tot niets. Ik help ze met trainen en geef ze raad. Ik vind dat ouders hun kinderen altijd zelf moeten laten kiezen.

F.V.: Hoe ziet uw leven eruit nu u niet meer voetbalt?

Pele: Ik speel zo nu en dan nog wel met mijn ploeg Santos, in Brazilië. Maar of ik nu met profs speel of niet, ik doe het voor mijn plezier en niet voor de competitie. Natuurlijk is mijn hele leven veranderd door de publiciteit en de zaken. Mensen die ik bezoek behandelen me altijd hetzelfde. Sinds 22 jaar heb ik geleerd mijn goede humeur te bewaren, altijd rustig en geduldig te blijven. Toch is het leven van reizen en verplichtingen dat ik leid niet altijd even aangenaam. Soms zou ik liever onbekend zijn. Ook ben ik graag thuis, bij mijn gezin of mijn vrienden. Dit leven heeft altijd grote problemen voor mijn gezinsleven opgeleverd. Toch heb ik in mijn leven meer geluk dan problemen gekend. De enige problemen die ik tijdens mijn carrière heb gehad ontstonden door blessures.

F.V.: Hebt u, ondanks uw overladen programma, nog plannen voor de toekomst?

Pele: In de Verenigde Staten organiseren scholen in de drie of vier zomermaanden voetbalcursussen voor jongeren. Daar wil ik me zoveel mogelijk mee bezighouden. Ik heb een contract voor acht jaar gesloten met Warner Communications: drie jaar als speler en vijf jaar als public relations-medewerker. Ik sta dus nog drieëneenhalf jaar onder contract. Daarom ben ik ook naar Brussel gekomen, voor de promotie van elektronische spelen en ook voor de nieuwe film van John Houston, getiteld «Escape to Victory». Michael Caine, Max von Sydow en Sylvester Stallone (in de rol van de keeper) hebben de voornaamste rollen naast 18 van de beroemdste voetballers ter wereld. Onder meer Pol van Himst (met wie ik een tijdje in New York bij Cosmos gespeeld heb), Bobby Moore en de Argentijn Ardiles. En ikzelf. De film komt hier in september uit. Hoewel er in mijn loopbaan al diverse andere films gemaakt zijn wil ik er graag nog een maken, maar dan een die helemaal onder mijn supervisie staat.

Een goed zakenman, die zijn sporen in de sport verdiend heeft, Pele. En waarom zou hij, die zoveel wedstrijden won, niet gewoon zijn brood mogen winnen? En hartelijk dank aan Frankie Vercauteren voor het optekenen van deze ontboezeningen...

MYCHELLE LAMBERT

Pele bij de jeugd van Anderlecht

TE GEK!

de SWEAT-SHIRT weekblad **Kuifje**

Dé
klapper
van deze
zomer!

ER ZIJN ER
ZEKER NIET
GENOEG VOOR
IEDEREEN!

...350 BF
BIJNA VOOR
HALVE
PRIJS!

BESTEL
VLUG!

BESTELBON

Voor alle jongeren van 7 tot 77 jaar.
Zacht, soepel, gemakkelijk.
50 % katoen, 50 % acrylic.
Verzacht aan de binnenzijde.
In België gemaakt.
4 maten naar keuze: 8/10 jaar.
small, medium, large.
Per stuk: 350 BF + 30 BF verzendingskosten
of 27 Fl, verzendingskosten inbegrepen.

bestelbon opsturen naar:

Voor België

het Weekblad Kuifje «Sweat-shirt»
P.-H. Spaaklaan 7 — 1070 Brussel

Voor Nederland:

het Weekblad Kuifje «Sweat-shirt»
Albracht Lektuur diensten BV
Postbus 60 — 3417 ZH Montfoort

NAAM .....

VOORNAAM .....

STRAAT ..... Nr .....

POSTCODE .....

PLAATS .....

MATEN   AANTAL STUKS

8/10 jaar .....

small .....

medium .....

large .....

TOTAAL ..... × 380 F = ... F

som die ik u overmaak (1):

☐ op Prk 000-0190916-20 van Kuifje Brussel met de vermelding
«sweat-shirt Kuifje».

☐ via bijgaande cheque op naam van de Lombard Uitgaven Brussel
— gebareerde cheque —

(1) stip met een kruisje uw betalingskeuze aan.

VOOR ONZE VRIENDEN UIT NEDERLAND:

27 FL per stuk, verzendingskosten inbegrepen te betalen op GIRO-
rekening 3570800 van ALD-Montfoort.

Opgelet: als u tevens 1 of meer sweat-shirts «JOURNAL TINTIN»
wilt, wil u dat dan ook duidelijk op de bestelbon vermelden a.u.b.

Het leukste attractiepark van Europa!

30 top-attracties

De Tornado, het Geheim van de Eenhoorn, het Reuzerad (50 m), de Wilde Rivier, tien adembenemende draaimolens, zes kindercarrouzels, tochten met vloten, met Old-Timers, met prauwen...

6 knal-spektakels

- Nieuw! ENERGIE 2000: een boeiende kijk-luistershow
- Nieuw! LASERAMA: mysterieuze laserstralen maken de mooiste figuren
- De Sensorama-bioscoop
- De Dolfijnen uit Florida
- De Water Symphony
- De clowns...

En... spectaculair nieuws!

DE BIG YOYO (regelrecht uit de U.S.A.), een duizelingwekkende parachutesprong van een toren van 35 m hoog!

Voor één enkele toegangsprijs geniet u gratis en zo vaak u wilt van 36 attracties en spektakels. Kom kijken en neem al uw vrienden mee, want Walibi is dolle pret!

Hoe bereikt u WALIBI?

In België, autosnelweg E 40 tussen Brussel en Namen (Afrif Wavre nr 6).
Brussel: 22 km. Antwerpen: 68 km.
Leuven: 23 km. Oostende: 150 km.
Breda: 116 km. Maastricht: 112 km.

Walibi is dagelijks geopend tot 27 september.

Walibi

WAVRE
BELGIE

Wat een feest!

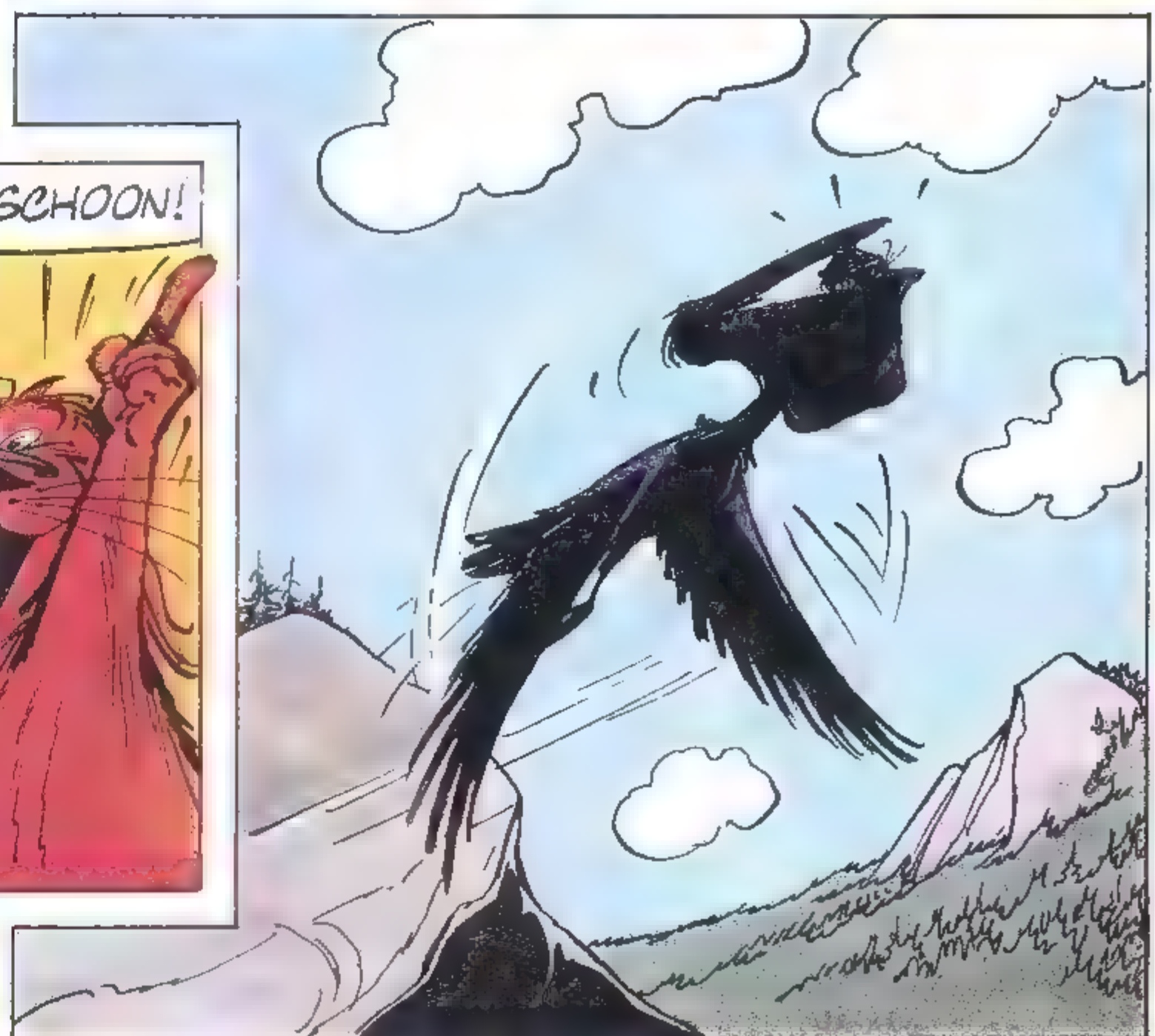
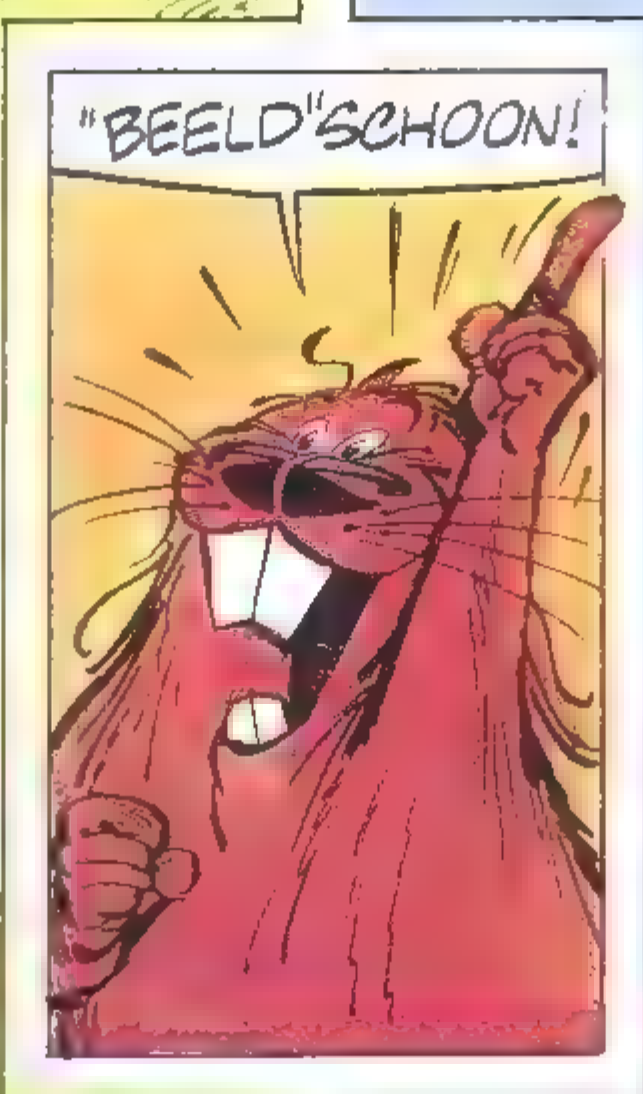
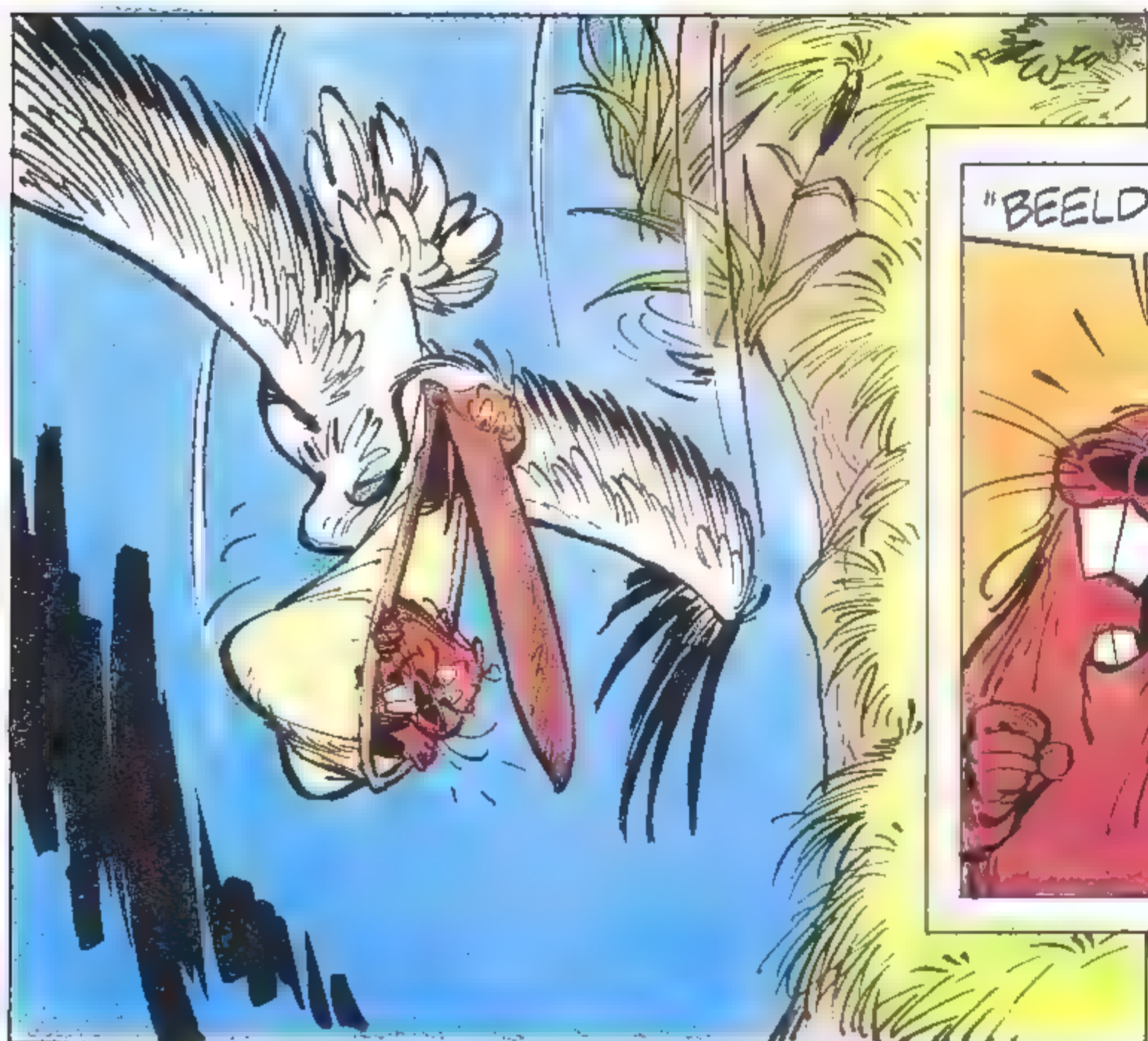
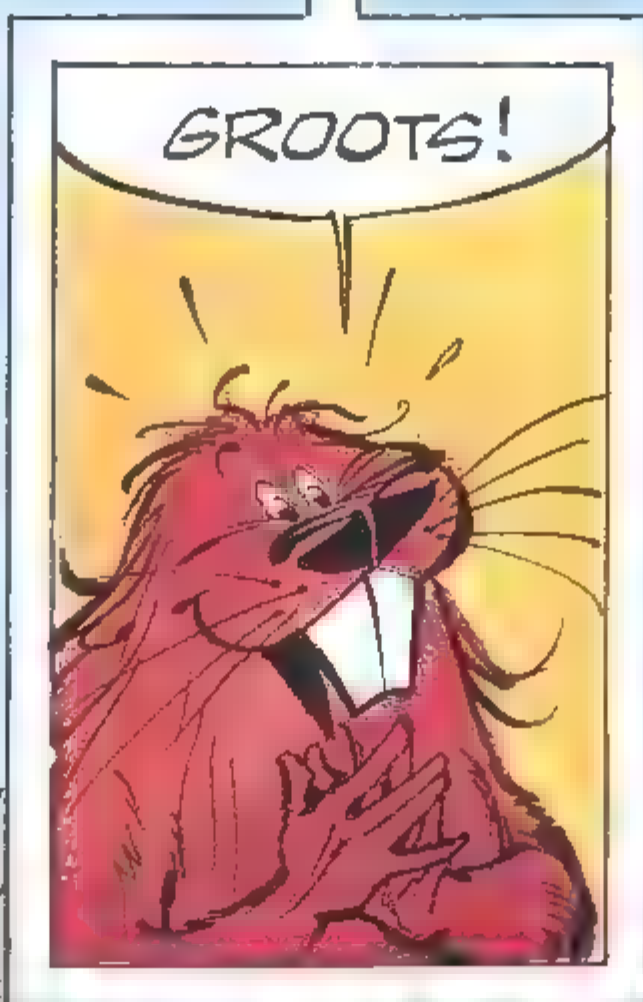
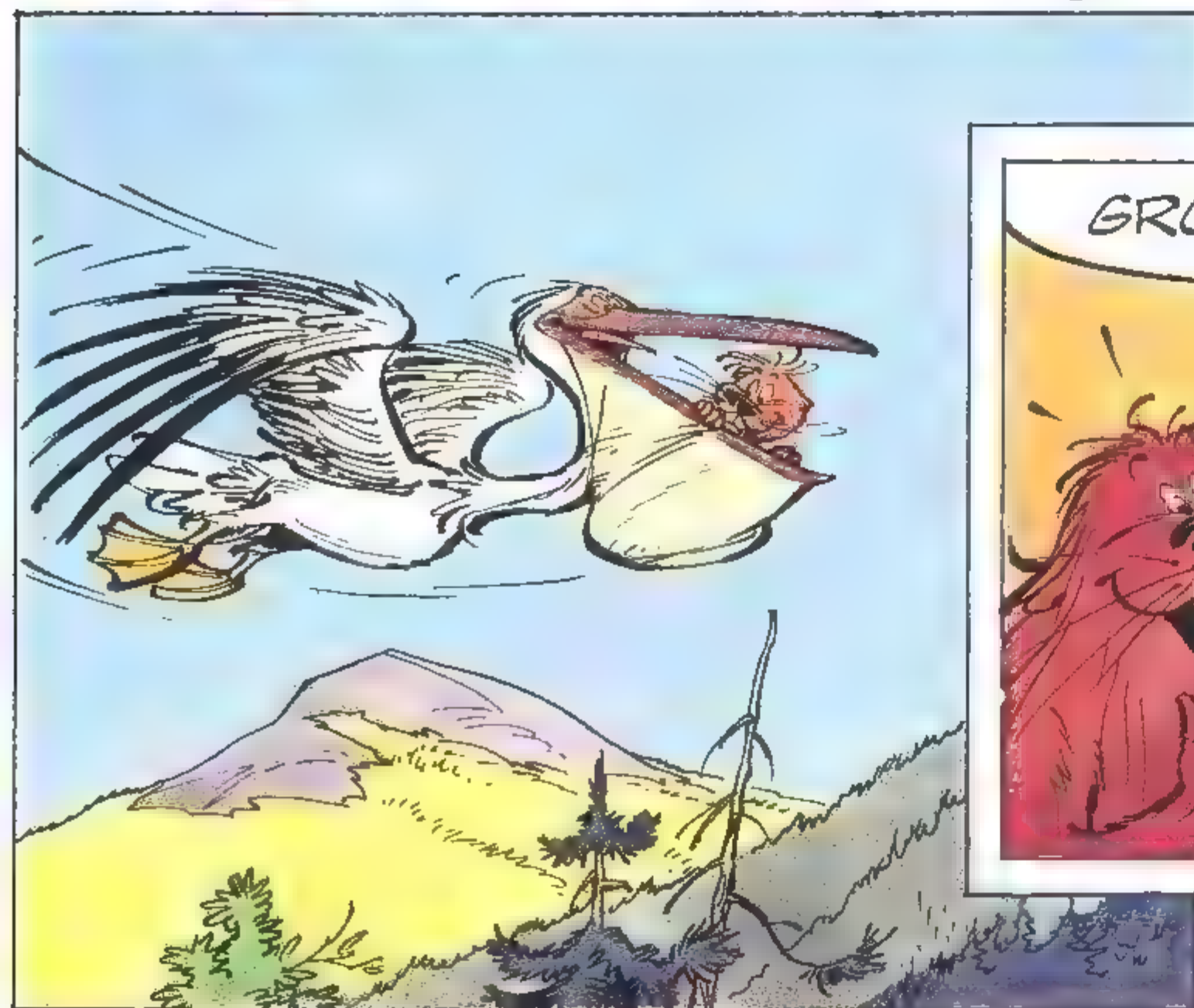

YAKARI

en de vreemde vogel

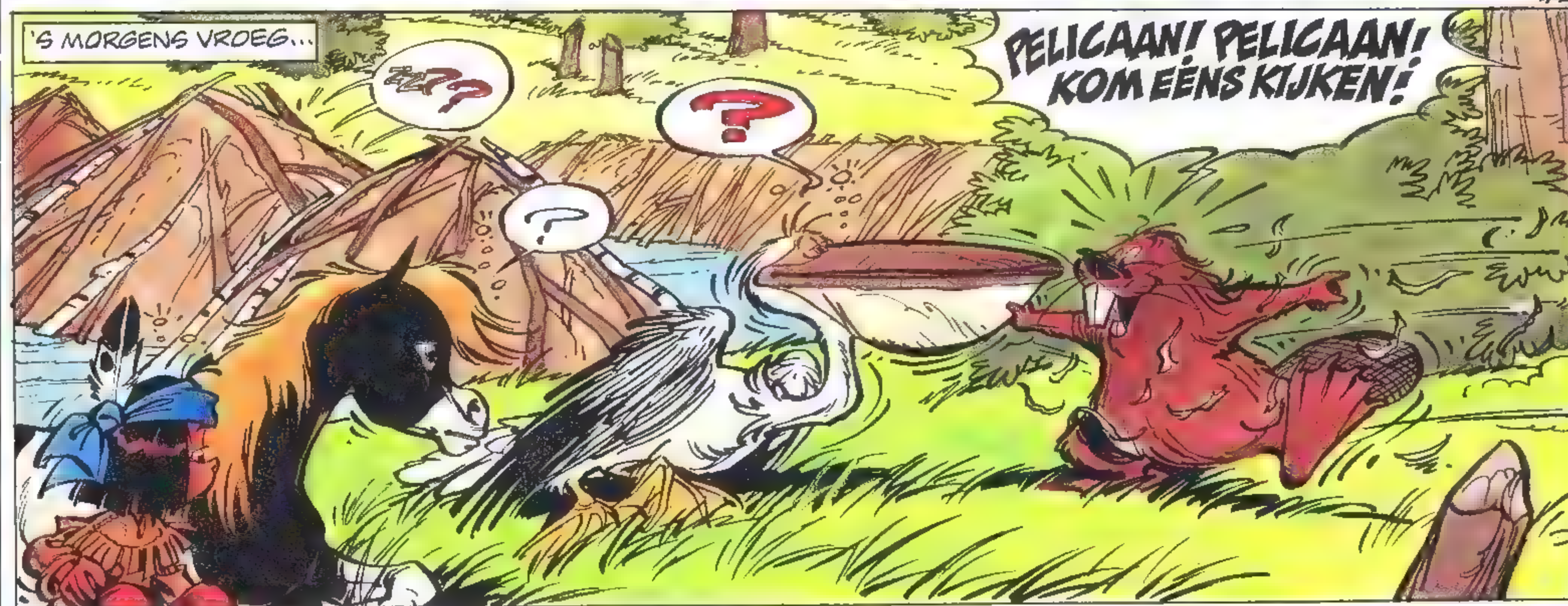
SAMENVATTING: De pelikaan belooft iedereen voor de goede zorgen. De bevertjes mogen zelfs een luchtdoop maken. Iedereen is gelukkig...

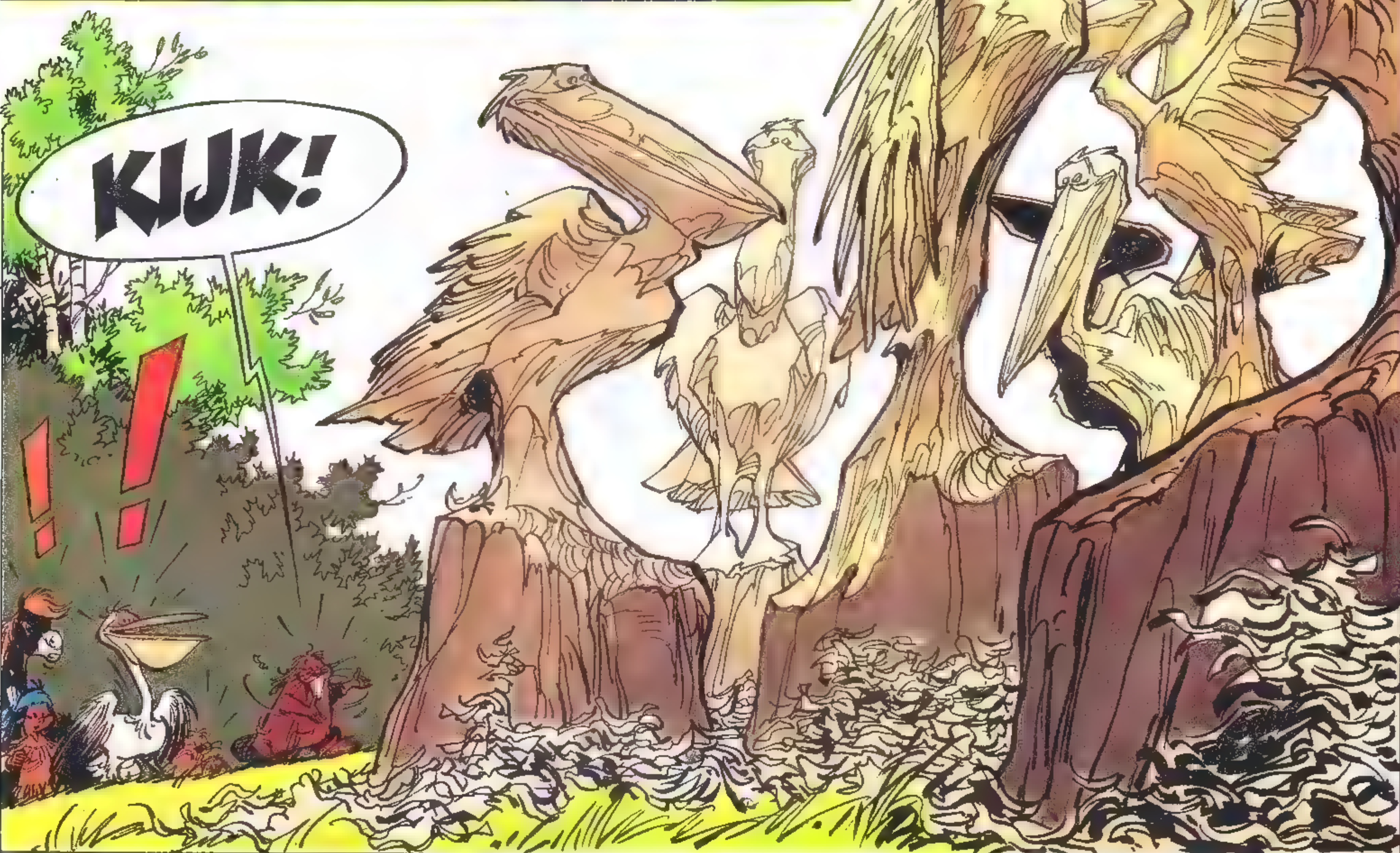

EN DIE NACHT SLIEPEN ALLE BOSBEWONERS ALS ROZEN, BEHALVE EÉNTJE...

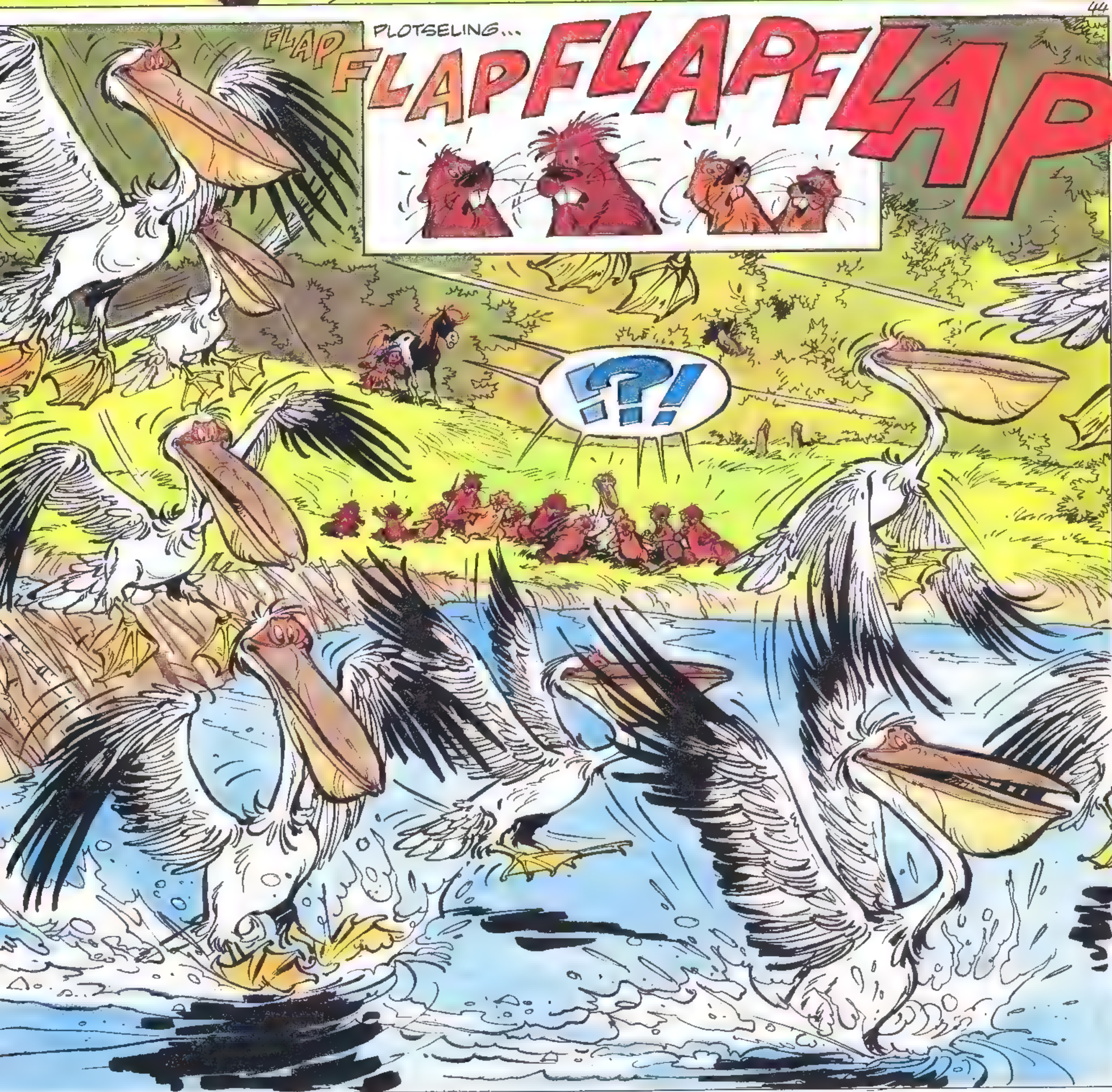
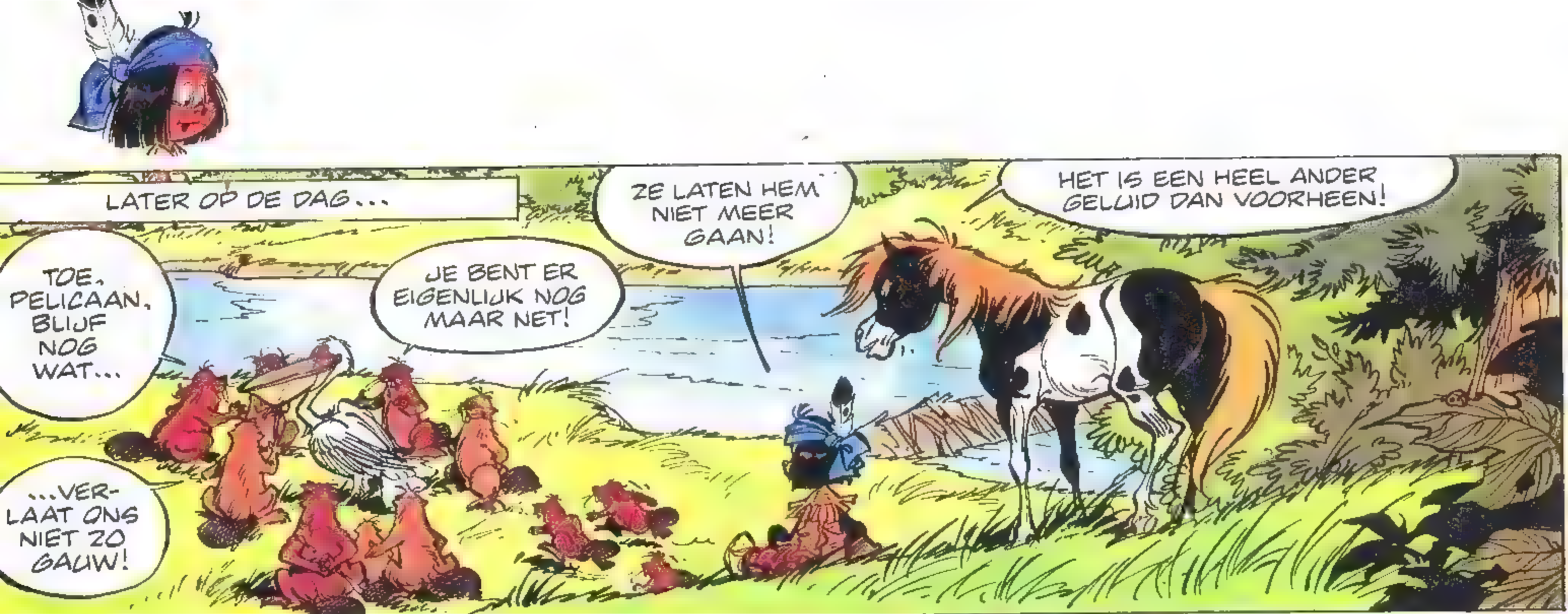

PELICAAN, DIT PELICANENWOUDE, ZAL IN HET VERVOLG ALTIJD HERINNEREN AAN JOUW VERBLIJF BIJ ONS VOLK!

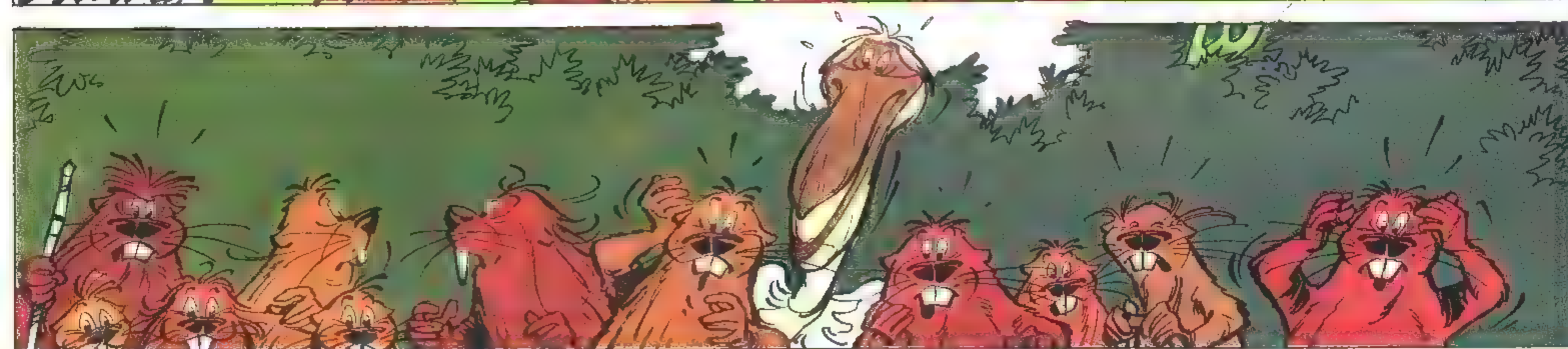
TWEETAND, JE BENT EEN GROOT KUNSTENAAR!

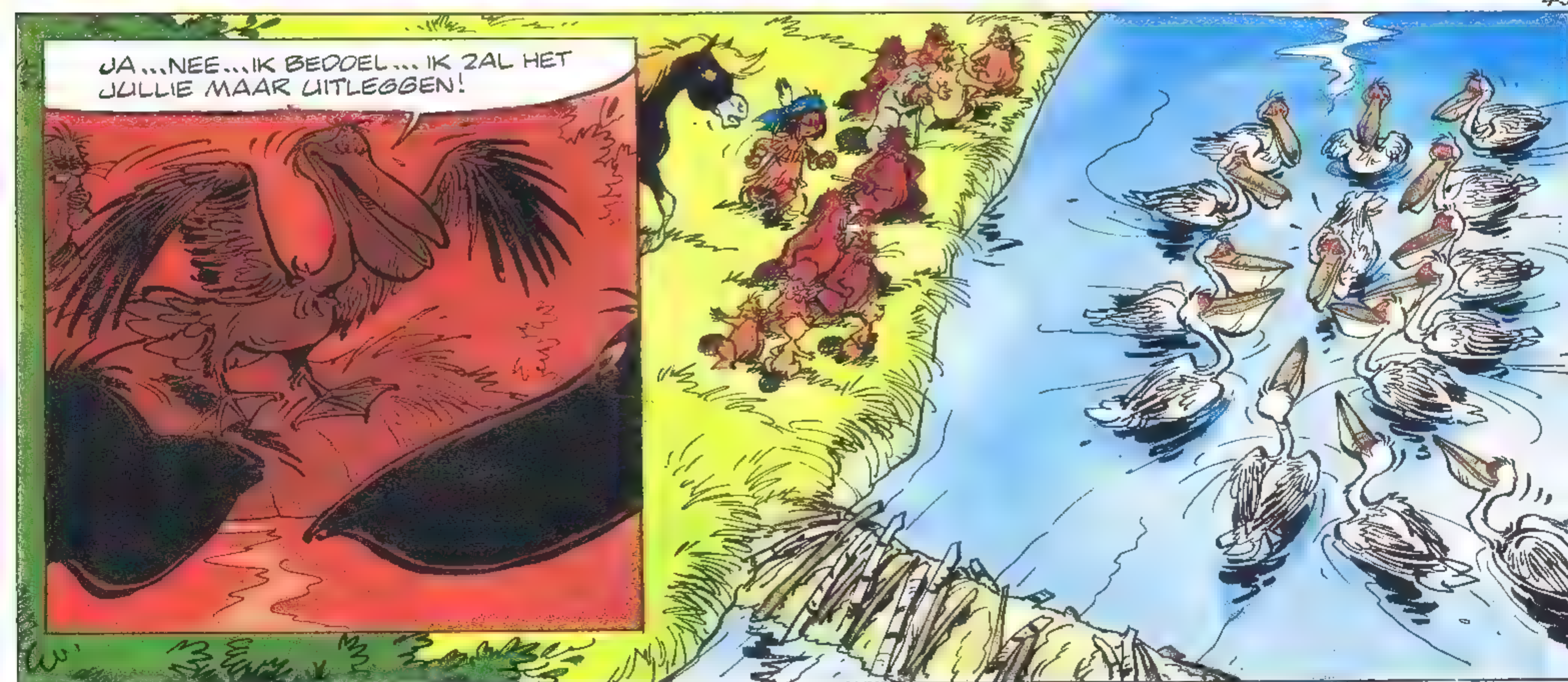

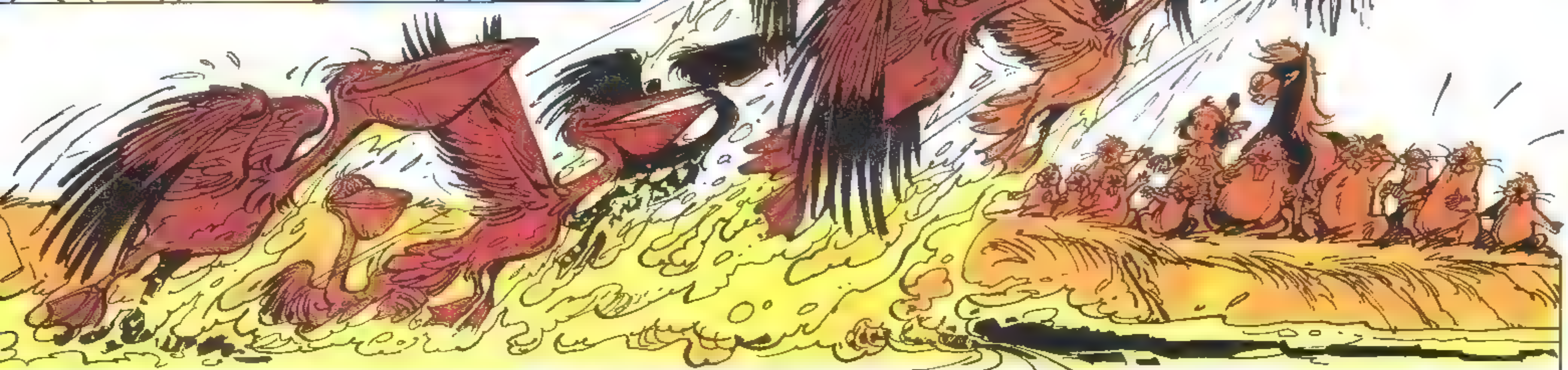

45

***Ja,
de dieren
spreken!***

Gewoonlijk valt het water je hier op je kop!

Als het dan al eens ergens anders uitstroomt, dan moet je daar als de kippen bij zijn, vind ik. Ik woon nu al bijna twee jaar in jullie natte contreien en ik heb het nog niet vaak meegemaakt dat het eens lekker hartstikke warm is. Maar gebeurt dat dan toch'es, dan is het ook meteen raak! Geen zuchtje wind, geen streepje schaduw in zo'n drukke stad. Dus, toen ik dat waterslangetje in de gaten kreeg, ben ik er maar gewoon op afgegaan. Natuurlijk stond er onmiddellijk een hoop volk rond mij. En je kan er hier donder op zeggen dat niet één op twee wandelaars een fototoestel rond z'n dikkop heeft hangen. Dus, hop, een leuke plaat. Mensen kijken te weinig in de spiegel, zeg ik.

**'s werelds mooiste
elektrische treinen**

Belgische trein: vierledig treinstel met eigen aandrijving van de N.M.B.S.
(lijn Antwerpen-Brussel-Charleroi).

LIMA... een bekoorlijk gamma met de mooiste treinen uit de geschiedenis, tot in de kleinste details op schaal HO weergegeven, maar tegelijk heel stoer gebouwd. LIMA brengt topkwaliteit tegen de gunstigste prijs. Daarom zijn dit ook 's werelds méést geliefde elektrische treinen.

LIMA, de elektrische trein die het WEEKBLAD KUIFJE selekteerde voor zijn grote wedstrijd.

bon

voor een LIMA kleurenkatalogus (waarde 50 Fr) terug te sturen, met uw naam en adres, naar N.V. SAFARI, Atrebatenstraat 136, 1040 Brussel.

(50 Fr in postzegels bijvoegen)

ROODOOG

GORDON BESS

TE GEK... ZO'N TOF ZWEMPAK VAN SPEEDO.

Voor jou. Voor iedereen.

Voor kampioenen in ieder geval! Die gebruiken Speedo al jaren, onder andere tijdens de Olympische Spelen en straks weer bij de Europese Kampioenschappen in Joegoslavië. Want Speedo geeft je vaart in 't water. 't Zit je aan je lijf gegoten en is heel licht, net een tweede huid. En 't kan tegen een stootje. En de nieuwe "Junior Line" is er trouwens speciaal voor jou!

SPEEDO®

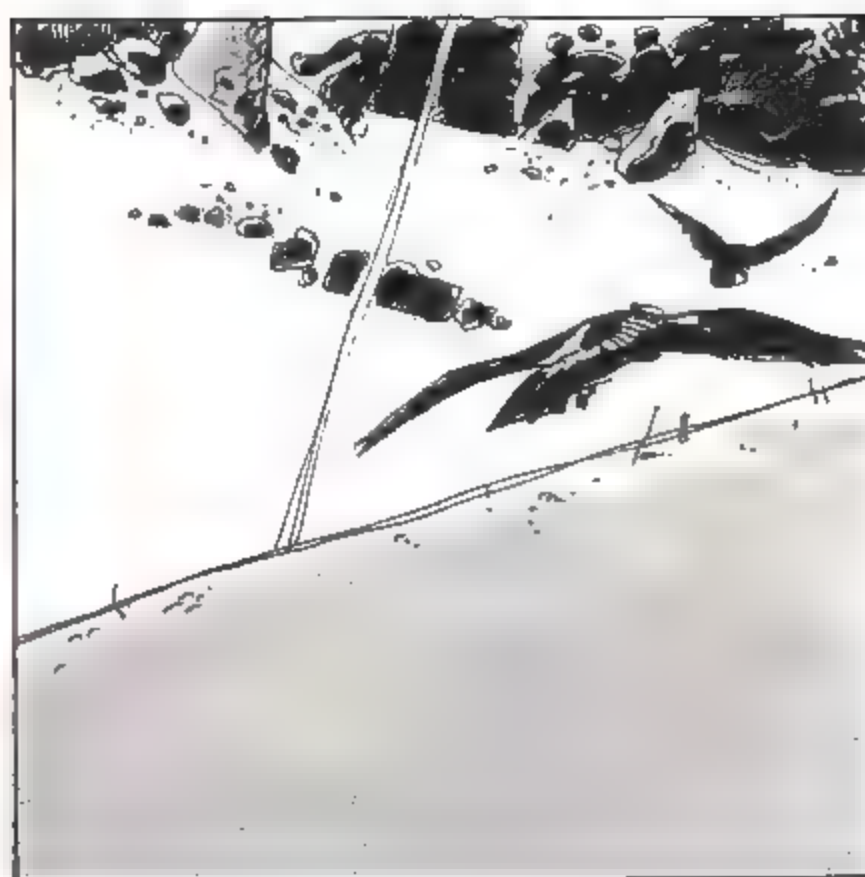
HET PERFЕКTE ZWEMPAK VOOR JOU!

Koncept

FRANZ

DE DWAZEN VAN KABOEL [2]

EEN PAAR ZWARTE RAVEN VLIEGEN OP MET EEN
LUGUBER VLEUGELGEKLAPPER...EMMA PEBBLE-
TON KAN EEN RILING NIET ONDERDRUKKEN. DE
SNEEUW KNERPT ONDER DE HOEVEN VAN DE PAAR-
DEN. PICCADILLY IS NOG MAGERDER GEWORDEN.
OOK DIE KLEINE VOS LIJKT OP IETS TE WACHTEN...

"HET LOT STOND HEN HOOGHARTIG ENIGE KORTING TOE..."
(J. JOYCE)

SLA OM

KOMT MOOI
UIT!

DE THEE IS
KLAAR! IK WED
DAT HI HET GERD-
KEN HEEFT, DE
SCHURK!

HOE IS HET, JOH?
NOG IEMAND
GEZIEN?
NIEUWS?

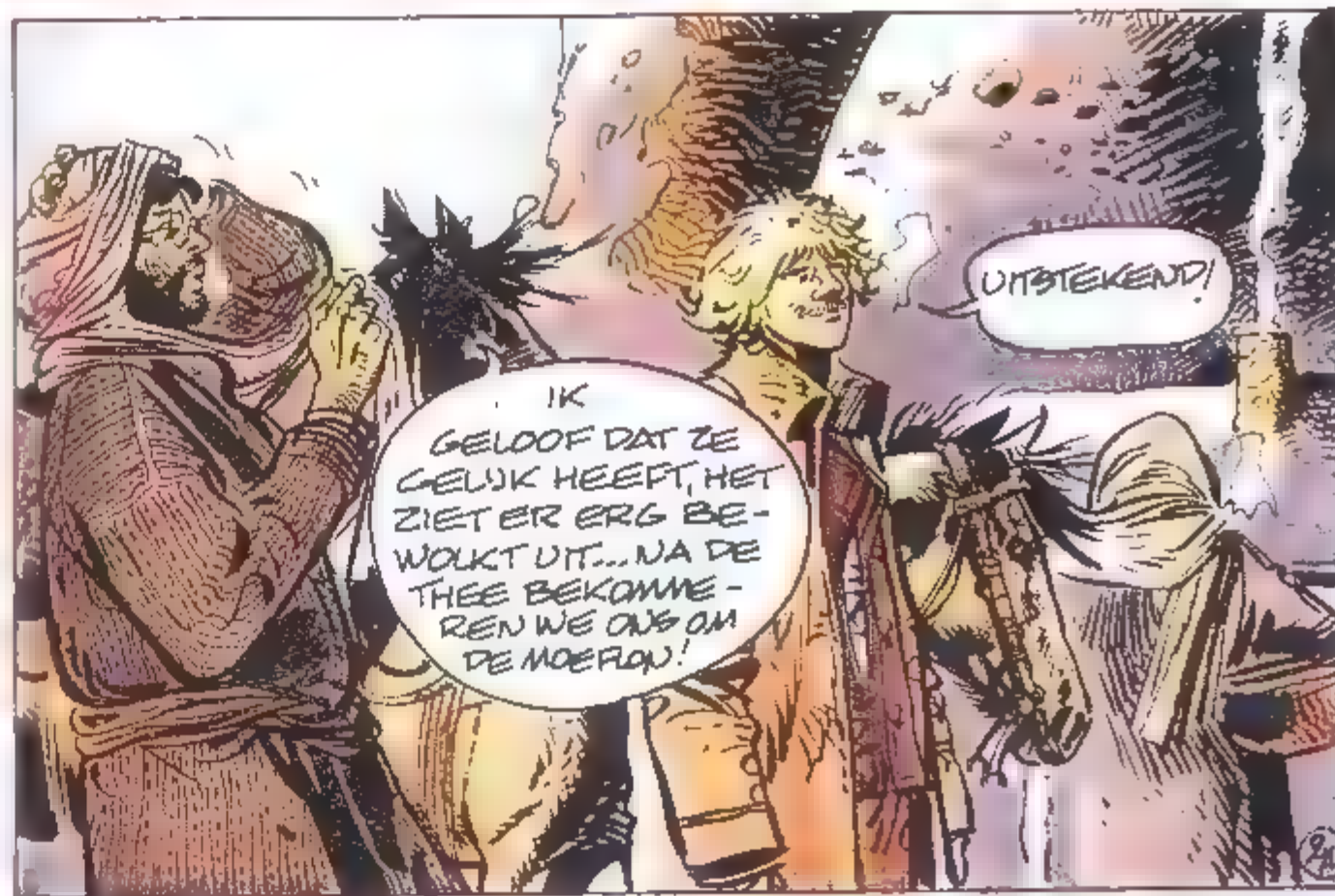
LATER. HOE
IS HET MET
LESTER?

HETZELDE!

BRENG DE PAARDEN NAAR
BINNEN, HET GAAT WEER SNEEU-
WEN... GEWELUKKIG HEBBEN WE
NOG WAT HAUER VOOR DIE
ARME BEESTEN...

WACHT EVEN, FREDE-
RIK, IK ZAL JE HELPEN,
DAT LIKT JE NOOIT
ALLEEN!

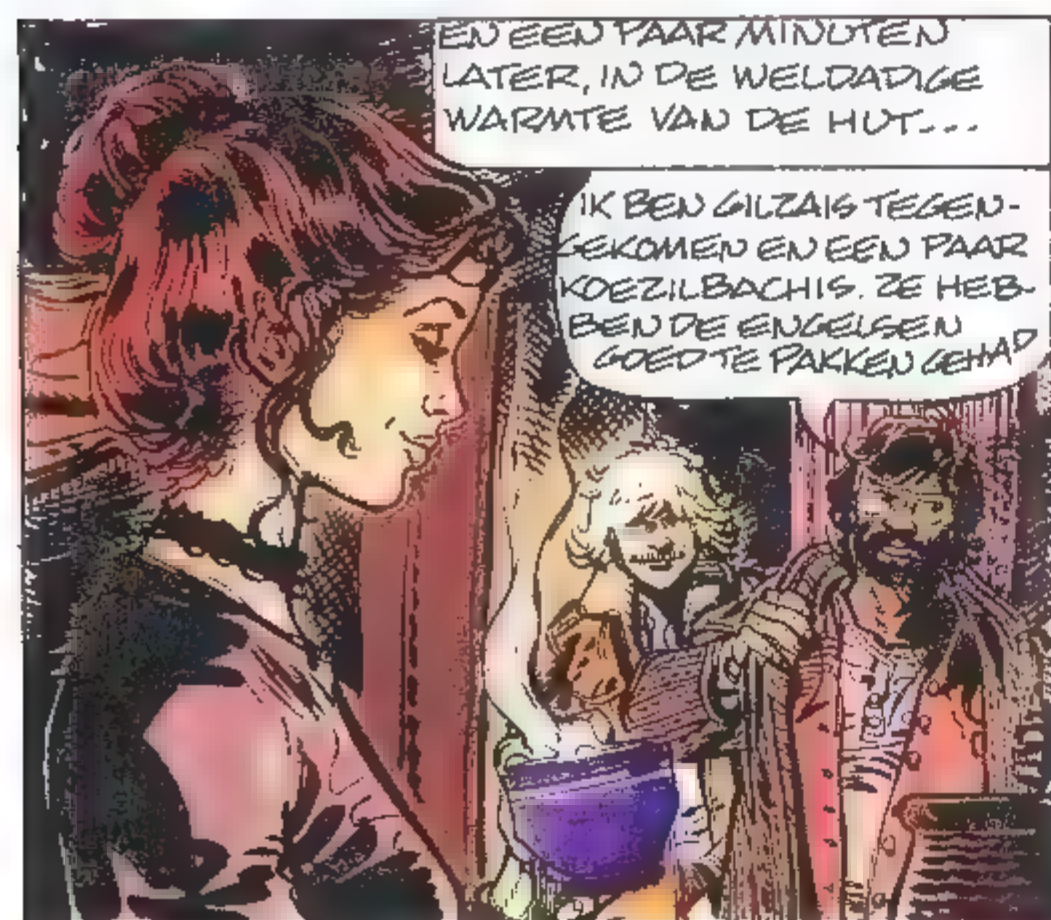
UITSTEKEND!

IK
GELDOF DAT ZE
GELIJK HEEFT, HET
ZIET ER ERG BE-
WOKT UIT... NA DE
THEE BEKOMME-
REN WE ONS OM
DE MOERDIJ!

MOOI ZO! KOM, BINNEN
ZAL IK JE ALLES
VERTELLEN!

EINDE-
LIJK!

EN EEN PAAR MINUTEN
LATER, IN DE WELDADIGE
WARMTE VAN DE HUT...

IK BEN GILZAI'S TEGEN-
GEKOMEN EN EEN PAAR
KOEZILBACHIS. ZE HEB-
BEN DE ENGELSEN
GOEDTE PAKKEN GEHAD

AKBAR KHAN HEEFT GOEVERNEUR MC NAGHTEN GE-
VRAAGD HEM TE HELPEN TEGEN DE DOERANIS, EEN
OPSTANDIGE STAM. HIJ BELOOFDE HEM IN RUIL HET
HOOFD VAN AMENDOLAH KHAN EN EEN UITSTEL VAN
ACHT MAANDEN OM
KABOELTE VERLATEN

IS DAT
ALLES?

NATUURLIJK
NIET!

1 HOOFDSTUK
EN ALTijd KRAAKT DE SNEEUW

DIE BRAVE AKBAR KHAN WILDE
OOK TWEE MILJOEN ROEPES...
CASH! EN EEN LIJFRENTE VAN
VIERDUIZEND ROEPES PER JAAR...

EN WAT
IS ER
GEBEURD?

DIE STOMME MC NAGHTEN HEEFT
GEACCEPTEERD. EERGISTEREN
GING HIJ OP WEG NAAR AKBAR
KHAN IN Z'N PAASBESTE PAKKIE.
STEL JE VOOR! MET EEN MOOIE
WITTE MERRIE ALS CADEAUTJE!

MC NAGHTEN, HET ESCORTE...
AFGESLACHT. IK GELDOEF
DAT MAAR EEN JONGE
OFFICIER HEEFT WETEN
TE ONTSNAPPEN!

EEN COMPLETE VERRAS-
SING! MC NAGHTEN WERD
IN MOOTJES GESNEDEN!
WAT ER VAN HEM OVER WAS,
WERD AAN HAKEN OPGEHAN-
GEN IN DE SLAGERIJEN VAN
DE BAZAAR VAN KABOEL!*

ECHT
GEBEURD.

VERDER WEET IK ALLEEN DAT DE OFFICIEREN EEN WEEK NODIG HADDEN OM HET ONDERLING EENS TE WORDEN EN NADIEN MET DE AFGHADEN EN DAT ZE BESLOTEN HEBBEN OM NAAR INDIA TE GAAN OM TE HERSTELLEN... ALLE... MAAL...

NAAR INDIA? DAT IS ZELF-MOORD IN DEZE TIJD. DOOR DE BESNEEUWDE PASEN MET VROUWEN EN KINDEREN? WAANZIN!

!?

LIEVE HEDEL, EMMA, WAT IS ER !?

MIJN... MIJN OUDERS ZIJN NOG STEEDS IN BAH A HISSAR, AAN HET HOF VAN DE KONING... ALS DE TROEPEN VER-TREKKEN ZIJN ZE VERLOREN!

GOED, MAAR WAT KUNNEN WIJ DOEN? WIJ MET Z'N TWEE EN EEN MEISJE, INGE-SNEEUWD MET EEN... EEN...

BELACHELIJK!

FREDERIK, ASJE-BLIEFT! WE MOE-TEN DIT ALLES RUSTIG OVERDENKEN. HELP ME EVEN MEE DIE MOEFLOH AF TE LADEN.

MOED HOUDDEN, EMMA!

WAT JE ZEGT!

IK WISTE AL TIEN MINUTEN!

!?

HET IS DUIDELIJK DAT WE IETS MOETEN DOEN!

EN SNEL!

LESTER! OH, LESTER!

JE LIJKT WEL GEK! GA LIGGEN! WEET JE WEL WATER MET JE AAN DE HAND IS?

HET GAAT BEST, GELD OF IK! JE HAD HET OVER EEN MOEF-LON, HÈ? IK GELD OF DAT EEN STUK VAN ZO'N BEESSIE OP EEN BORD HET BESTE MEDICIJN IS!

STOMMELING!

POKERVROUW
stelt voor
HET GESCHENK
VAN DE MAAND

TIJDENS
DE VAKANTIE MET
DE KAARTEN SPELEN
OP HET STRAND,
FANTASTISCH!

HEY! STOP!
WACHT! DAT IS
GEEN SPEL
ALLEEN VOOR
MEISJES!

EN ZEKER ZO'N
UNO SPEL...
ECHT BOEIEND! JE
MOET BIJ DE PIN-
KEN ZIJN AAR-
DIG WAT KUNNEN
REKENEN.

**Eén
UNO spel
GRATIS!**
voor de eerste
1000
antwoorden

Een boeiend spel voor
jongens en meisjes voor
2 tot 10
spelers
van
7 jaar
tot veel
ouder

CLIPPER
makers van monopoly

BON OM UIT TE KNIPPEN

Naam .....
Voornaam .....
Leeftijd ..... Adres .....
Postnummer .....

Ik zou het geschenk van de maand, «Het UNO kaartspel»,
graag gratis thuis ontvangen.

..... handtekening

Zo vlug mogelijk terug te sturen naar het weekblad.
Postbus 100 - 1060 Brussel 31

WAAR BLIJVEN ZE?

DANY en GREG

ROZE BOTTEL:

HET KANON VAN DE GOEDE LUIM

Eindelijk is hij er weer! Rozebottel en zijn zalige Droomland wachten vol ongeduld op jou!

Maar wat is er gebeurd? We zijn er al een hele tijd niet meer op bezoek geweest, maar we weten toch nog dat alles er prettig en vrolijk was. Nu vliegt de huisraad rond Rozebottel's oren, en bijna alle droomlanders kijken sip en zijn humeurig. Weer een smerig streekje van de enge haarbolletjes!

Onze vrienden blijven in ieder geval niet bij de pakken zitten, actie is de boodschap. Geen tijd meer om heerlijk te dromen en te luieren! Ongeriemd, dat wel!

Bekijk de twee tekeningen van plaat 8 maar eens...

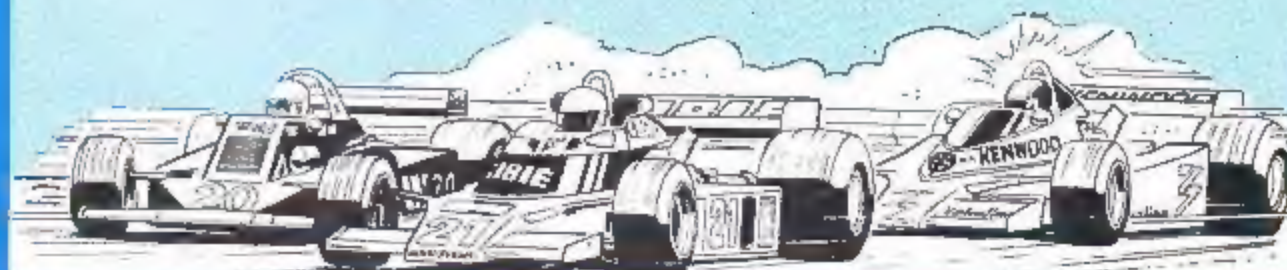

1) Ceintuur mantel breder. 2) Toonbank minder lang. 3) Klep boekentas omhoog. 4) Klep pet anders. 5) Etiket rechts groter.

VOLGENDE WEEK:

Alles over
GODFRIED VAN BOUILLON
en zijn tijd...
Hoe word je een ridder?

De terugkeer van
ALAIN CHEVALIER
en een artikel boordevol
foto's vertelt je wat je moet
doen om piloot te worden
van een Formule 1!

DOMMEL

DUPA

JE HEBT HET GELUK MAAR VOOR
'TOPRAPEN, BIJ JE BOEKHANDELAAR,
"GELUKKIG, HIJ, DIE ALS DOMMEL..."
ZIJN NIEUWE ALBUM!

